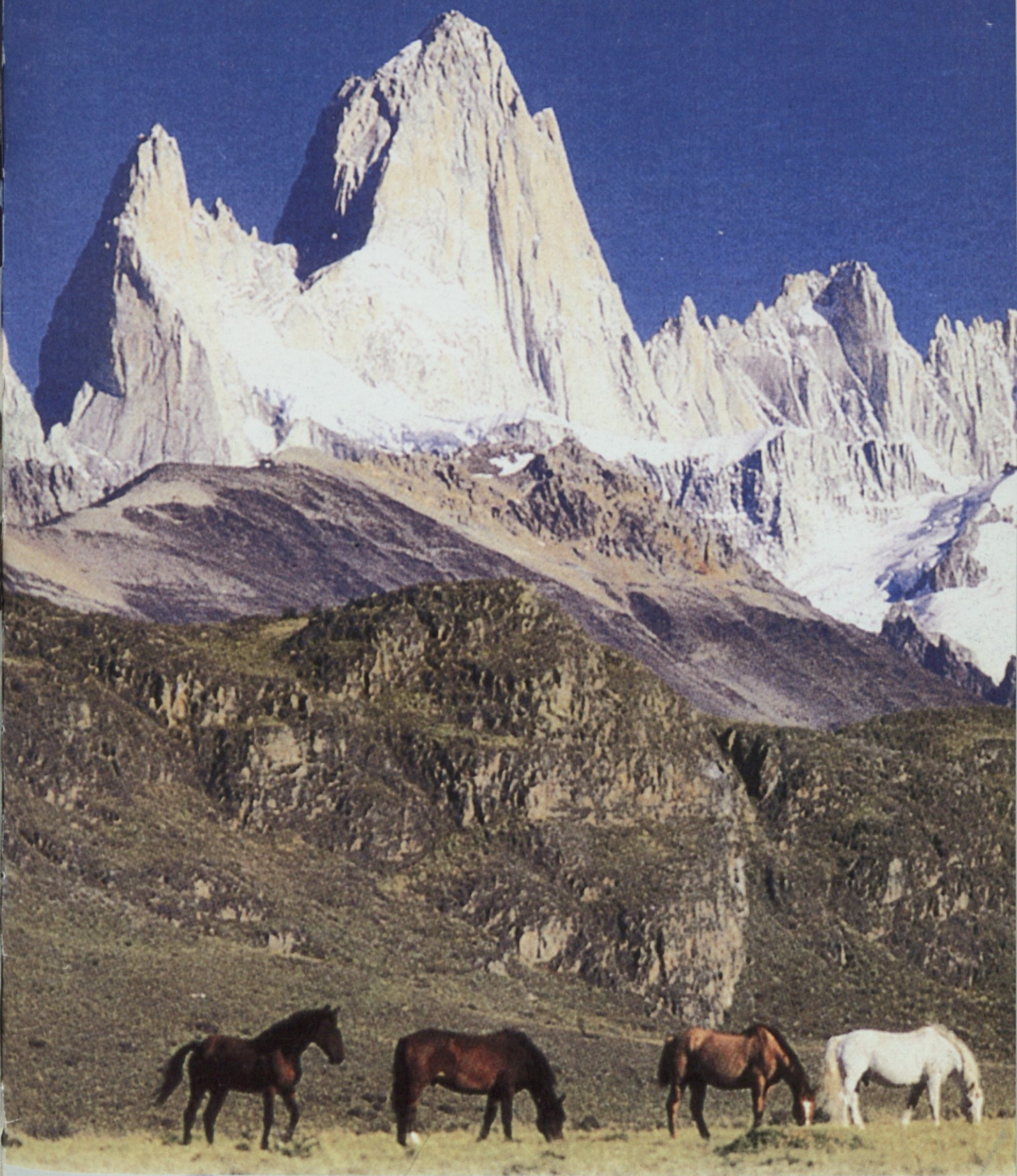

FITZ ROY (3375 m) V PATAGONSKIH ANDIH NA MEJI MED ARGENTINO IN CILOM

BUENOS AIRES
FEBRUAR-MAREC
LETO 65

duhovno
življenje

2
+++
1998

Mag. STANISLAV HOČEVAR, inšpektor slovenskih salezijancev, je vodil duhovne vaje v Domu duhovnih vaj Marija Pomočnica v San Miguelu in božično duhovno obnovo v Slovenski hiši.

Zgoraj: 137 udeleženk na božični duhovni obnovi v nedeljo, 14. decembra 1997.

V sredini: 81 mož na božični duhovni obnovi v nedeljo, 21. decembra 1997. **Foto:** Ivan Makovec

Spodaj levo: 51 mož na duhovnih vajah od 5. do 7. decembra 1997. **Foto:** Stane Snoj

Spodaj desno: 57 žena na duhovnih vajah od 28. do 30. novembra 1997. **Foto:** Olga Magister

Janez Pavel II. ob svetovnem dnevu miru 1. januarja 1998

**Mir za vse se poraja iz pravičnosti
vsakega posameznika**

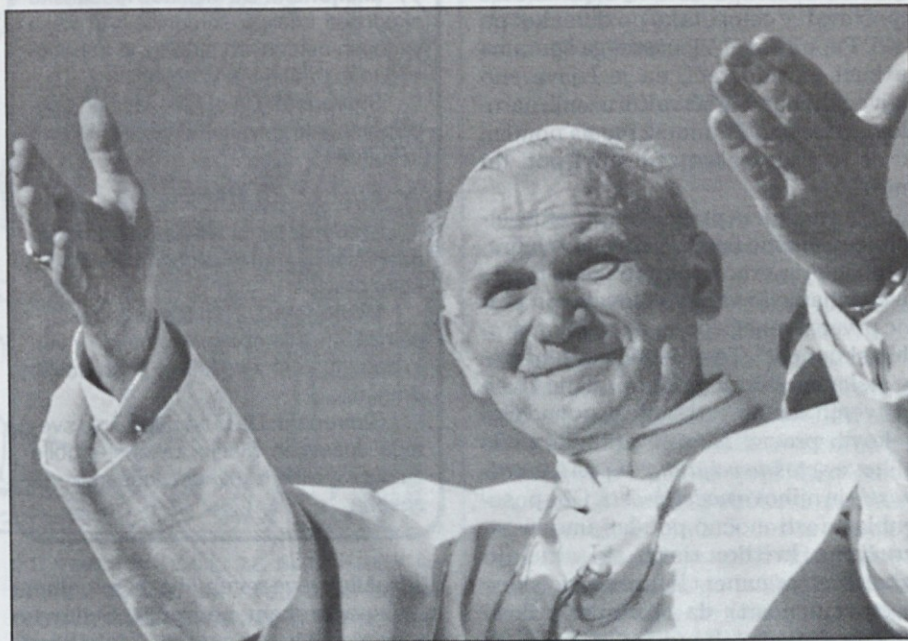
1. Pravičnost in mir hodita skupaj in stav trajnem, dinamičnem razmerju. Pravičnost in mir sta usmerjena k blagru vsakega posameznika in vseh ljudi, zato zahtevata red in resnico. Kadar je ogrožen eden od njiju, se zamajeta oba; kadar je napadena pravičnost, je v nevarnosti tudi mir.

Obstaja tesna zveza med pravičnostjo vsakega posameznika in mirom za vse ljudi. Zato bi se rad s to poslanico ob svetovnem dnevu miru obrnil predvsem na državne poglavarje. Zavedam se, da današnji svet, ki je mnogokje zaznamovan z napetostmi, nasiljem in spori, išče nove ureditve in trdnejša ravnovesja ter teži k resničnemu in trajnemu miru za vse človeštvo.

Pravičnost in mir nista neoprijemljiva pojma ali oddaljena ideala, ampak sta kot skupna dediščina vpisana v srce vsakega človeka. Vsi ljudje so poklicani, da bi živeli v pravičnosti in delali za mir - posamezniki, družine, skupnosti in narodi. Nihče se ne more izmakniti tej odgovornosti.

V tem trenutku namenjam svojo misel ljudem, ki so proti svoji volji vpleteni v boleče spore; k ljudem, ki so odrinjeni na rob, k revnim in žrtvam vsakovrstnega izkoriščanja. Ti ljudje na svojem telesu občutijo odsotnost miru in pogubne posledice nepravilnosti. Kdo bi mogel ostati neprizadet spričo njihovega hrepenenja po življenju, ki bi bilo zakoreninjeno v pravičnosti in pristnem miru? Vsi smo dolžni storiti vse, da bi to dosegli. Ni namreč udejjanja polna pravičnost, če ni vsem enako omogočeno, da so te pravičnosti deležni.

Pravičnost je moralna krepost in hkrati pravni pojem. Včasih jo upodabljajo kot ženo z zavezanimi očmi. V resnici je lastno pravičnosti, da pozorno in budno zagotavlja ravnovesje med pravicami in dolžnostmi ter skrbi za pravično razdelitev stroškov in koristi. Pravičnost ne podira, marveč gradi; ne nagiba k maščevanju, marveč dela za spravo. Njena najgloblja korenina je namreč v ljubezni, ki dobi svoj najznačilnejši izraz v

usmiljenju. Če je pravičnost ločena od usmiljene ljubezni, postane hladna in zadaja rane.

Pravičnost je dinamična in živa krepost; s tem, ko je varuhinja odnosov med osebami in ljudstvi, brani in ščiti neprecenljivo dostojanstvo osebe in skrbi za skupni blagor. Človek ne živi sam, ampak stopa od prvega trenutka svojega življenja v razmerje z drugimi ljudmi. Zato njegov blagor - blagor posameznika - hodi vstric z blagom družbe. Med obojema vidikoma vlada občutljivo ravnovesje.

Pravičnost temelji na spoštovanju človekovih pravic

2. Človeški osebi so že po naravi dane splošne, nedotakljive in neodtujljive pravice, ki pa ne obstajajo same zase. V tej zvezi je moj častiti predhodnik papež Janez XXIII. učil, da „oseba poseduje tako pravice kot dolžnosti, ki izhajajo neposredno in hkrati iz njegove narave“. Pristen branik miru sloni ravno na pravnem antropološkem temelju teh pravic in dolžnosti ter na njihovi notranji soodnosnosti.

V zadnjih stoletjih so bile človekove

pravice formulirane v različnih normativnih izjavah kot tudi v obvezujočih pravnih instrumentih. Ljudstva in narodi, ki so hrepenela po pravičnosti in svobodi, se z upravičenim ponosom spominjajo trenutkov, ko so bile te pravice razglašene. Te trenutke so namreč izkušali kot preobrate po koncu očitnih kršitev dostojanstva, ki so jih doživljali posamezniki in cela ljudstva.

Po vojni, ki je nekaterim ljudstvom zanikala celo pravico do obstoja, je pred petdesetimi leti generalna skupščina Združenih narodov sprejela Splošno izjavo o človekovih pravicah. Do tega slovesnega dejanja je prišlo po bridkem izkustvu vojne. Združene narode je vodila volja, da bi *vsem osebam in vsem ljudstvom izrečno priznali iste pravice*. V tem dokumentu beremo tudi naslednjo trditev, ki je prestala preizkus časa: „Priznanje dostojanstva, ki je lastno vsem članom človeške družine, ter njihovih enakih in neodtujljivih pravic, je temelj svobode, pravičnosti in miru na svetu.“ Enako pozornost zaslužijo besede, s katerimi se dokument končuje: „Ničesar, kar je zapisano v pričujoči Izjavi, ni mogoče razlagati v takšnem smislu, da bi katera koli država, skupina ali oseba

imela pravico do dejavnosti ali do dejanja, ki bi rušilo katero koli pravico ali svobodo, zapisano v tej Izjavi."

Zaskrbljujoče je dejstvo, da to odredbo očitno kršijo zatiranja, spori, korupcija ali še bolj zvižčno - poskusi drugačne razlage samih določb v Splošni izjavi, pri čemer se celo namenoma izkrivlja njihov smisel. Izjavo je potrebno upoštevati v celoti, tako po duhu kot po črki. Papež Pavel VI. častitega spomina je imel navado reči, da je Izjava eno največjih znamenj slave Združenih narodov, „posebno če pomislimo na pomen, ki se ji prideva kot zanesljivi poti do miru“.

Ob letošnjem praznovanju petdesetletnice Splošne izjave o človekovih pravicah je primerno spomniti na to, da „je uveljavljanje in varstvo človekovih pravic prvenstvenega pomena za mednarodno skupnost“. To obletnico zasenčujejo nekateri očitni pridržki glede dveh bistvenih značilnosti samega pojma človekovih pravic: namreč pridržki glede njihove *splošne veljavnosti* (*univerzalnosti*) in njihove *nedeljivosti*. Obeposebni lastnosti močno poudarjamo in zavračamo kritike tistih, ki skušajo izkoriščati argument kulturne svojskosti (specifičnosti), da bi z njim prikrili kršenje človekovih pravic. Isto velja za tiste, ki siromašijo pojem človekovega dostojanstva s tem, da zanikajo pravno utemeljenost gospodarskih, socialnih in kulturnih pravic. Splošna veljavnost in nedeljivost sta dve vodilni načeli. Iz njiju izhaja nujnost, da se človekove pravice zakoreninijo v različne kulture ter da se poglobi njihov pravni izraz in se tako zagotovi polno spoštovanje.

Spoštovanje človekovih pravic ne pomeni samo njihove zaščite na pravnem področju, ampak mora upoštevati vse vidike, ki izhajajo iz pojma človekovega dostojanstva; to dostojanstvo je temelj sleherne pravice. V tem pogledu je velikega pomena ustrezna pozornost do vzgojne razsežnosti. Prav tako je pomembno upoštevati uveljavljanje človekovih pravic: to prizadevanje je sad ljubezni do osebe kot takšne, kajti „ljubezen gre vse dalje od tega, kar zmore uresničiti zgolj pravičnost“. V tem okviru se bo treba še bolj truditi za varstvo pravic družine, ki je „naravna in temeljna prava družbe“.

Poenotenje sveta v solidarnosti

3. Obširnim geopolitičnim spremembam, ki so se zvrstile po letu 1989, so se

NAMENI APOSTOLATA MOLITVE

ZA FEBRUAR

Splošni: Da bi v katehezi in v življenju Cerkve vedno bolj vrednotili zakrament birme.

Misijonski: Da bi mlade krščanske skupnosti imele v semeniščih in višjih vzgojnih ustanovah strokovno usposobljene in nadarjene vzgojitelje.

Slovenski: Da bi nam Moč od zgoraj pomagala ustvarjati sintezo med vero in kulturo.

ZA MAREC

Splošni: Da bi vsi narodi na svetu priznavali in spoštovali osnovne človekove pravice.

Misijonski: Da bi pričevanje mučenec 20. stoletja opogumilo mlade v veri in da bi to vero z veseljem posredovali drugim.

Slovenski: Da bi na priprošnje svetega Jožefa in Marije zakonci globlje zaživel velika skrivnost krščanskega zakona.

pridružile prave revolucije na socialnem in gospodarskem področju. Svetovno povezovanje in poenotenje (globalizacija) gospodarstva in denarnih poslov je že postalo resničnost. Vedno jasneje se kažejo učinki hitrega napredka informacijskih tehnologij. Stojimo na pragu novega obdobja, ki prinaša s seboj velika upanja in tesnobna vprašanja. Kakšne bodo posledice sedanjih sprememb? Ali bo svetovni trg vsem *ljude*m prinašal korist? Ali bodo končno vsi *ljudje* imeli možnost zaživetja v miru? Ali bodo odnosi med državami postali pravičnejši, ali pa bodo gospodarska tekmovanja in merjenja moči med ljudstvi in narodi pripeljala človeštvo v položaj še večje nestabilnosti?

Da bi dosegli pravičnejšo družbo in trdnejši mir v tem svetu, ki je na poti globalizacije (svetovnega povezovanja), imajo mednarodne organizacije neodložljivo nalogo gojiti čut odgovornosti za skupni blagor. Pri tem ne smejo nikoli izgubiti izpred oči človeške osebe, ki jo je treba postavljati v središče vsakega socialnega načrta. Samo tako bodo mogli Združeni narodi postati resnična „družina narodov“, v skladu z njihovo izvirno nalogo „delati za socialni napredek in za višjo življenjsko raven znotraj obsežnejše svobode“. To je pot izgradnje svetovne skupnosti, ki bo temeljila na

„medsebojnem zaupanju, pomoči in iskrenem spoštovanju“. Postavljeni smo pred izziv, kako zagotoviti globalizacijo *ob hkratni solidarnosti*, globalizacijo *brez marginalizacije*, to je brez izrinjanja kogar koli na rob. V tem je razločno vidna naloga pravičnosti, iz katere izhajajo važne moralne posledice glede organiziranja gospodarskega, socialnega, kulturnega in političnega življenja narodov.

Težko breme zunanjih dolgov

4. Nekaterim narodom in celim pokrajinam grozi nevarnost, da bodo zaradi skromne denarne ali gospodarske moči izključeni iz gospodarstva, ki dobiva svetovne razsežnosti. Drugi narodi imajo bogatejša vira, a jih iz različnih razlogov, žal, ne morejo s pridom uporabljati; za to so krivi neredi, notranji spori, pomanjkanje primernih struktur, uničevanje okolja, razpršena korupcija, kriminal in še drugi razlogi. Povezovanje mora iti vstrec solidarnostjo. Zagotoviti je treba posebne oblike pomoči. Z njimi bodo dežele, ki se z lastnimi močmi ne zmogajo uspešno vključiti v svetovni trg, premagale svoj sedanji neugodni položaj. To jim dolgujemo iz pravičnosti. Kjer obstaja pristna „družina narodov“, ne sme biti nihče izključen; nasprotno, ravno najšibkejšega je treba podpirati, da bi mogel v polnosti razviti svoje možnosti.

Želim obrniti pozornost na eno največjih težav, s katerimi se morajo spoprijemati revnejši narodi. V mislih imam težko breme *zunanjih dolgov*, ki hromi gospodarstvo celih narodov ter zavira njihov socialni in politični razvoj. Na nedavne pobude mednarodnih denarnih ustanov je stekel pomemben poskus usklajenega zmanjševanja teh dolgov. Iskreno želim, da bi nadaljevali to pot in gibljivo uporabljali vnaprej postavljene pogoje, da bi tako vsi narodi, ki so do tega upravičeni, še pred letom 2000 prejeli pomoč. V tej smeri lahko veliko storijo bogatejša dežela s tem, da pomagajo pri uresničevanju omenjenih pobud.

Vprašanje dolgov je del obsežnejšega problema - to je še vedno razširjena in včasih tudi skrajna revščina ter nastajanje novih neenakosti, ki spremljajo globalizacijo. Če je zastavljen cilj globalizacija *brez marginalizacije*, ni več mogoče mirno gledati, da v tem svetu drug ob drugem živijo čezmerno bogati in bedni; drug ob drugem živijo reveži, ki jim primanjkuje celo najnujnejše, in ljud-

NEKATERI PRAZNIKI V FEBRUARJU IN MARCU

GOSPODOVO DAROVANJE - SVEČNICA 2. februarja

Ta dan je spomin tistega dne, ko sta Marija in Jožef darovala Jezusa v templju, da bi tako na zunaj sicer izpolnil predpis postave, v resnici pa srečal zastopnike svojega vernega ljudstva. V moči Svetega Duha sta prišla v tempelj starček Simeon in prerokinja Ana; v luči božjega Duha sta spoznala svojega Gospoda in Odrešenika in to tudi drugim veselo oznanila.

Z bogoslužjem tega praznika je povezan blagoslov sveč. Sveča je zaradi svoje zgovorne govorice simbol vstalega Kristusa, ki razsvetljuje življenjsko

je, ki brezvestno razmetavajo to, kar prvi obupno potrebujejo. Takšna nasprotja so žalitev dostojanstva človeške osebe. Zagotovo ne manjka sredstev, s katerimi bi lahko odpravili bedo, npr. zagotavljanje izdatnih vlaganj v socialo in proizvodnjo s strani vseh svetovnih gospodarskih subjektov. Pogoj za to je, da mednarodna skupnost začne delovati s potrebno politično odločnostjo. Hvalevredni koraki v to smer so že bili storjeni, a trajna rešitev zahteva usklajen napor vseh, tudi vpletenih držav.

Konec prihodnjič

pot vsem, ki hodijo za njim. Kakor se sveča z oddajanjem svetlobe in toplote použiva, tako naj se tudi življenje porablja v službi človeku in Bogu, da bomo luč sveta in da postanemo vredni luči večne slave.

GOD IN BLAGOSLOV SV. BLAŽA 3. februarja

Sv. Blaž je bil škof v Sebasti v Armeniji (legenda pravi, da je bil najprej zdravnik). Umrl je v 4. stoletju mučeniške smrti.

Zdravje, pravimo, je naše največje bogastvo. To najbolj vedo naši bolniki, pa tudi tisti, ki so že kdaj preboleli kakšno hujšo bolezen. Iz Svetega pisma vemo, da je Jezus bil bolnim še posebej naklonjen in da je rad uslišal njihovo prošnjo za ozdravljenje.

Večkrat prosimo tega ali onega svetnika ali svetnico, naj nam pri Bogu izprosi zdravje ali pomoč v raznih nesrečah. Tako se tudi zatekamo k sv. Blažu, naj nas reši boleznim v grlu in vsakega drugega zla. Ta navada ima svoj izvor v legendi, ki pripoveduje, da je sveti Blaž blagoslovil mladeniča, ki je umiral zaradi bolečin v grlu. Na Blaževo priprošnjo je ta ozdravel.

Ta blagoslov naj nas ne le varuje pred boleznimi in nezgodami, temveč tudi spodbuja, naj lajšamo trpljenje bol-

nih in trpečih, jim po najboljših močeh nudimo potrebno človeško in zdravniško nego, za neozdravljivo bolne pa prosimo Boga, da bi našli v veri moč za sprejemanje in premagovanje bolezni, in za vse tiste, ki skrbijo za bolne, da bi jim služili z ljubeznijo.

SV. JOŽEF - mož Device Marije 19. marca

Praznik sv. Jožefa ima globoke svetopisemske korenine. Sveti Jožef je zadnji oče, s katerim je Gospod občeval s pomočjo videnj v snu. Je „pravičen“ mož, ki ga je Bog postavil za oskrbnika svoji hiši. Jožef je ženin Marije in Jezusov krušni oče, ki je vodil sveto Družino in skrbel zanjo. Sveti Jožef je učlovečenega božjega Sina kot svojega varovanca in rejenca ljubil tako rekoč kot svojega sina z globoko in požrtvovalno ljubeznijo. In tudi Jezus ni poleg svoje matere Marije nobenega človeka tako ljubil kot svojega krušnega očeta, varuha in skrbnika. Je zaščitnik družinskih očetov, tistih, ki si s trdim delom služijo svoj kruh, in priprošnjik za srečno zadnjo uro.

GOSPODOVO OZNANJENJE 25. marca

Staro ime za ta praznik je bilo Marijino oznanjenje. Pri tem je bilo v ospredju angelovo oznanjenje Mariji, da bo postala mati božjega Sina. Novo ime za praznik poudarja resnico, da je bil Gospod oznanjen, kakor bo za božič rojen, za svete Tri kralje razglašen, na nedeljo potem pa krščen. Današnji praznik je v bogoslužju Gospodov praznik. V središču praznovanja je Božji Sin, ki je začel bivati kot človek v telesu Gospodove dekle iz Nazareta. Obhajamo torej skrivnost učlovečenja, ki „presega vsako spoznanje“. Praznik naj nas utrdi v redni vsakodnevni molitvi angelovega češčenja (Angel Gospodov je oznanil Mariji...).

PEPELNICA 25. februarja

Danes začenjamo postni čas kot našo pripravo na veliko noč. To je spomin, ki v nas obnavlja milost Gospodovega trpljenja. Je čas pokore, kar pomeni povabilo k spreobrnjenju. To je čas boja proti vsemu hudemu, čas osvobajanja od greha, ki je začetek smrti, da bi se naše življenje 'obnavljalo ob podobi vstalega Zveličarja'.

Vzor posta je Jezus Kristus v puščavi, njegova odločna zavrnitev pasti starega skušnjavca, njegova zvesta poslušnost božji besedi. Post nam pri-

bliža tudi Mojzesa, ki je po štiridesetdnevem postu sprejel deset božjih zapovedi. Nam pa je bil dan evangelij in po njem se spreobračajmo v tem svetem času.

Štiridesetdnevni čas pokore in spreobrnjenja začenjamo z obredom pepelnjenja. Pepel je znamenje minljivosti, smrti, pa tudi človekove krhkosti, saj se tudi on spremeni v prah in pepel. Verne mu človeku je pepel tudi znamenje pokore in prenovitve. Kakor ogenj nekaj „prenovi“ v pepel, tako naj bi se človek s pokoro prenovil v novega človeka. Božja beseda postnega časa nas vabi na to pot, da bomo po postnem času vredni z očiščenimi srci obhajati velikonočne skrivnosti.

POSTNI ČAS Od 25. februarja

Šest postnih tednov nas pripravlja na veliko noč, ki je srce bogoslužnega leta in povzetek odrešenjskih skrivnosti.

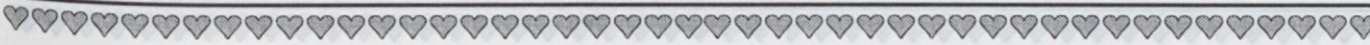
Kdor še ni prejel zakramentov uvažanja (krsta, birme in evharistije), se nanje skrbno pripravlja v tem času in prejme jih med velikonočno vigilijo. Kdor pa je že potopljen v Kristusovo skrivnost in skrivnost Cerkve, preživlja post tako, da obnavlja dane obljube, in tako, da se odpre milosti preнове.

Štirideset postnih dni nas tudi spominja na štirideset dni, ki jih je prebil Jezus v puščavi v postu in pogovoru z

Očetom, ob koncu pa v boju s hudim duhom, ko je skušnjavca tudi premagal. V puščavi se je 'hranil' z božjo besedo. Odločno je stopil na pot, ki mu jo je pokazal Oče: odrešenje po ponižnosti križa. V tem času tudi mi bolj pozorno in z večjo pripravljenostjo prisluhnemo božji besedi, da bi iz nje črpali moč za hojo po Kristusovi poti. Najbolj pa nas okrepi obhajilo (evharistija), živi kruh, da ne omagamo na naši poti. Podoba poti nam kliče v spomin potovanje judovskega naroda skozi puščavo po osvoboditvi in izhodu iz egiptovske sužnosti. To je bil čas čudežev za starozavezno božje ljudstvo. Teh čudežev smo v obilnejši meri deležni mi: mana (in še več kot to) je za nas evharistija, živa voda iz skale je dar Svetega Duha, svetloba, ki nas vodi, je Jezus Kristus - Resnica in Luč. Kar so bile za judovsko ljudstvo zapovedi, je za nas evangelij. Skozi štirideset dni podoživljamo te svetopisemske dogodke, ne samo, da bi obujali spomin, ampak predvsem zato, da bi čutili njegovo dopolnitev v Cerkvi, izvoljenem ljudstvu nove zaveze. Ob razodevanju božje dobrote se bo še bolj razgalil naš greh. Bolj kot Jezusovo zvestobo Očetu posnemamo trdosrčnost starozaveznega božjega ljudstva.

Z žalostjo premišljujemo, kako je naše 'meso' slabo, kako smo ranjeni. Toda spoznanje naše grešnosti ne sme voditi v obup, nasprotno, raste naj naše zaupanje v usmiljeno Ljubezen, ki nas čaka. Postno bogoslužje je ena sama hvalnica božji ljubezni, ki po križanem Gospodu kliče k sebi grešnega človeka. Je čas vrnitve, čas spreobrnjenja.

Tako se v nas obnavlja milost krsta. Osebnost doživljamo pomembna srečanja z Jezusom (npr. s Samarijanko), ki so upodobljena na straneh Janezovega evangelija, in čudeže (ozdravitve sleporojenega in obuditev Lazarja). Te podožbe so napovedi našega krsta. Če v nas ne bo resne volje, se bo velika noč sicer približala v času, toda njene milosti ne bomo dosegli. Kdor je pripravljen preživeti post s Cerkvijo, v visoki šoli njenega bogoslužja, bo začutil, da se v njem dogaja nekaj novega: preoblikujejo se misli, prečiščujejo se želje in dejanja postajajo boljša. Ni potrebno, da naredimo kakšne izredne stvari. Dovolj je, da vsak dan svoje večje in tudi manjše križe združimo s Kristusovim - od tu pomembnost pobožnosti križevega pota v postu - ker se njegovo vstajenje že začenja potihem kazati v našem življenju.

TRIJE DNEVI BOLEČIN

WILHELM HÜNERMANN

Navajeni smo gledati na Nazaret kot na prijetno toplo gnezdo in na življenje Svete družine kot na ljubko idilo. Resničnost je seveda drugačna. Komaj se je Jožef s svojimi varovanci vrnil iz Egipta domov, že so po vsej deželi vzplamteli krvavi upori.

Tesar Jožef se je prišteval k preudarnim, ki so se trudili za mir in red. Vedel je, da usode božjega ljudstva ne bodo spremenili z orožjem, ampak edinole, če se v srcih spreobrnejo h Gospodu.

Jožef je tiho opravljal svoje delo ter skrbno pazil na družino.

V času globokih prestresov so minevala otroška leta našega Gospoda. Kadar ga je mati za roke vodila k vodnjaku, je gledal mračne obraze zelotov, poslušal njihovo trdo preklinjanje, prisluhnil ljudem, ki so na bazarjih zabavljali nad neznosnimi davčnimi bremenami ter se tolažili z upanjem na boljše čase. Zbegano se je umaknil, kadar je videl, da se otroci na ulici igrajo 'križanje' ali počenjajo kake druge grobosti, ki so jih bili videli pri podivjanih vojščakih.

Nekega dne je Jezus videl, da so prišli v vas gobavci. Sama kost in koža jih je bila, obraze pa so imeli grdo iznakažene. Lakotata jih je pregnala iz njihovih votlin. Nazatrečani so pred temi najbednejšimi berači prepadeni zapahnili vrata.

Veliko pretresljivih novic je povedal tudi Kleofa, kise je pogosto oglasil pri njih. Povsod po deželi so krožile roparske tolpe; pobegli Herodovi vojaki, ki so se bali vrniti in začeti pošteno življenje ter so raje zahrbtno napadali potujoče trgovce. Na potovanju ni bil nihče več varen in trgovci so se iz strahu pred njimi združevali v velike karavane. Če pa so kakega roparja ujeli, so ga nemudoma obesili in pa do smrti pretepli.

Takšno je bilo mračno ozadje otroških let našega Gospoda. Bile pa so tudi sončne strani.

Jezus se je najraje mudil pri svoji materi, pri svojem skrbniku v delavnici, pri svojih starih starših in drugih sorodnikih. Igral se je s svojimi bratranci: Jožefom, Jakobom, Simonom in malim Judom. Odprtih ust je poslušal, ko mu je stara mati Ana pripovedovala junaške zgodbe iz preteklosti izraelskega ljudstva: o velikih očakih, o slavnem predniku Davidu, ki se je boril z velikanom Goljatom, o mogočnih prerokih Izaiju, Jeremiju, Ezekielu in Danielu.

Z materjo se je rad povzpел na hrib, odkoder se je lepo videl ves Nazaret. Mati je nabirala suhljad in debelejšje trnove

grmičevje za ogenj na ognjišču, on pa je tiho sedel na skalni polici. Temna globina njegovih oči se je stapljala s široko pokrajino, ki se je s cvetočim okrasjem ponujala v spomladanskem soncu. Esdralska ravnina je vsa žarela s svojimi zlato rumenimi žitnimi polji. Na vzhodu se je ponosno dvigala gora Tabor, na severu pa se je v rahli meglici skrivalo pogorje, kjer so vsako soboto zagoreli praznični ognji.

Čisto tih je bil v takšnih trenutkih. V svojo dušo se je predal temu enkratnemu, globoko doživljemu pogledu. Vsak cvet posebej je ljubil: škrlatno anemono, belo narciso, rdeči mak. Zdelo se mu je, da mu vse razodeva veliko skrivnost. Občudoval je pisanega metulja, ki je letal s cveta na cvet, malega ptiča s temno modrim perjem, ki se je zibal na veji in žvrgolel svojo pesem, lisico, ki je kot strelica švignila v svoj brlog, zlatega hrošča, marljivo mravljo, ki je vlekla pretežko breme. Nobena stvar ni ušla njegovim otroškim očem. Pozorno je opazoval vse, kar se je okrog njega dogajalo: kmeta, ki je z velikimi zamahi in slovesnim korakom sejal na polju, vinogradnika med trtami, pastirja, ki je iz trnja rešil izgubljeno ovco in jo veselo nesel domov.

Pri vsem tem je bil njegov od sonca zagoreli obraz zamišljen in resen. Marija ga je večkrat skrivaj občudovala. Čim bolj je doraščal, tem bolj se je izogibal pouličnemu vrvežu in dirindaju na bazarju. Tišina

mu je zelo dobro dela. V gorskem miru je dihal bolj svobodno. Tu je njegova duša vedno našla pot do nebeškega Očeta.

'Oče' je bila njegova najdražja beseda. Vsemogočnega ni nikdar imenoval drugače. Tako kakor Marija in Jožef, je tudi on sklepal roke v molitvi. Ves se je zatopil vanjo in ko so zjutraj ali zvečer skupaj izgovarjali stare, svete psalme, je v njegovih očeh zagorela tiha, vzvišena luč.

Starši, ki so želeli, da bi njihovi otroci bili izobraženi, so jih s šestimi leti pošiljali v šolo. Lahko verjamemo, da je skupaj s svojimi vrstniki tudi Jezus sedel v krogu okoli 'Hasana', ki je bil sicer strežnik v shodnici, obenem pa je te dečke učil črkovati. Medtem ko je s palico dajal takt, so skupaj z njim deklarirali posamezne odstavke Svetega pisma. Marijin sin je bil zelo bister in tudi izreden spomin je imel. Božjo knjigo je kmalu nadvse vzljubil in celo v spanju izgovarjal svete besede.

Dvanajst let je bil star, ko se mu je izpolnila goreča želja: s starši je smel romati v Jeruzalem k velikonočnemu prazniku.

Prav takrat je bila dežela spet polna nemirov. Ker so se Judje neprestano pritoževali, je Avgust odstavil Arhelaja. Judejo in Samarijo je priključil rimski provinci Siriji ter celotno področje podelil deželnemu oblastniku, prokuratorju; ostali deli Palestine pa so svojo samostojnost, četudi okrnjeno, ohranili.

Prvi prokurator, ki ga je cesar poslal, je bil Kopin. Za svojo rezidenco si je izbral ob morju ležečo Cezarejo. V Jeruzalemu je spremenil trdnjavo Antonijo v utrjeno rimsko postojanko in v njej nastanil stalno vojaško posadko.

Istočasno je Kvirinij, rimski legat v Siriji, ukazal novo ljudsko štetje v tistem delu Palestine, ki so ga zasedli Rimljani. Ta popis so izvajali na rimski način. Vsak se je moral vpisati v svojem rojstnem kraju in navesti svojo lastnino. Potem so uvedli nove davke, ki so ljudstvo hudo prizadeli.

Za vse je bil uveden osebnih davek, celo za žene, sužnje in odrasle otroke. Razen tega so Rimljani zahtevali dajatve od dohodkov, od poljedelstva, čredarstva, potnine, zakupnine za javne prostore, trge in tako dalje.

Z uvedbo davkov se je pojavila cela truma višjih in nižjih davčnih uslužbencev, ki s prekomernimi terjatvami in izsiljevanji niso polnili samo rimske državne blagajne, ampak tudi svoj lastni žep.

Tudi v posameznih še samostojnih galilejskih krajih so bile rimske vojaške postojanke, ki so stražile cesarsko cesto za Sirijo. Judovsko ljudstvo pa se ni upiralo samo zaradi velikih davčnih bremen, ampak še bolj zaradi podložitva pogan-

kim Rimljanom. Stari upornik Juda iz Gama je povsod netil sovraštvo do novih gospodarjev, tako da je na mnogih krajih spet prišlo do odkritih nemirov.

To je bil čas, ko so Jožef, Marija in Jezus z veliko skupino romali v Jeruzalem na velikonočni praznik. Dečku so oči žarele od veselja, ko je s svojimi starši stopal skozi veličastna tempeljska vrata.

Ni se oziral na trgovce in mešetarje, ki so kriče prodajali v predverju poganov. Njegove oči so iskale le velika Nikanorjeva vrata, skozi katera je vodila pot k močnemu v marmorju in zlatu se lesketajočem svetišču.

Pri sorodnikih je Sveta družina obhajala velikonočni obed. Med petjem hvalnic so razrezali jagnje, tako kakor to zapoveduje postava.

Po vseh cestah in ulicah se je valila hrupna množica, vmes je odsekano udarjal ostr korak rimskih vojakov, ki so si brezobzirno utirali pot skozi pisano množico ljudstva. To so bili v glavnem Sirci in Samarijani. Ko so ošabno korakali mimo, je v mnogih očeh vzplamtel ubijalski ogenj sovražstva.

Tiste dni se je Jezus kar naprej vračal v tempelj. Občudovaje je stopal med močnimi stebreniki, prisluhnil poučevanju rabinov, posedal med učenci in pozorno sledil predavanjem.

Pred njim je sedel Šammai, mož ozkega in asketskega obraza in razlagal sobotno postavo.

„Greh je, če na sobotni dan prižgeš ali ugasneš svetilko!“ so govorile stisnjene ustnice gorečega farizeja. „Greh, če napraviš dva šiva, če napišeš dve črki! Greh je zadržati voz, razen, če ga lahko napraviš z eno roko, greh je, če še tako majhno stvar nosiš v soboto, pa naj ne bo to nič drugega kot navadna suha smokva. Greh je hoditi več kot dva tisoč komolcev. Vsak nadaljnji korak je greh in vodi v pogubljenje.“

Jezus je nezadovoljen odšel. Pismoukovo dlakocepstvo se mu je upiralo. Kako malo pozna ta mož vsemogočnega Očeta in kako bedasto ter ozkosrčno razlaga postavo!

Kar bolj sončna se mu je zdela dvorana, kjer je božjo besedo oznanjal sedaj že skoraj osemdesetletni Hillel! Vsaka njegova beseda je izražala iskreno ljubezen do Boga in človeka. Prav v dno duše si je vtisnil nauk, ki je preveval govor častitljivega starčka:

„Kar je tebi neprijetno, tega tudi drugemu ne stori! Kdor hoče biti velik, naj se poniža! Kdor se ne uči, ni vreden, da živi! Kdor ne daje, obuboža!“

Kdo naj pazi na mojo dušo, če ne sam? In če delam to samo zase, koliko mi koristi? Trudi se za mir, ljubi ga, rad imej ljudi, le tako jim pomagaš k modrosti!“

Jezusu je zastal dih, ko je Hillel začel govoriti o bodočem Mesiji in razlagal obljube prerokov. Tedaj je pozabil na vse okrog sebe, sedel med učence in poslušal.

Ob koncu praznovanja so se romarji iz Nazareta in bližnje okolice zbrali, da bi skupaj odšli domov. Zjutraj so se še udeležili žgalne daritve, potem pa so odrinili.

Zvoki flavt in cimbal so jih spremljali ob odhodu. Malo prej je Marija še videla Jezusa, toda ob prerivanju in valovanju več tisočglave množice se je bilo res težko držati skupaj. Ni se bala zanj, saj je dvanaštletni fant veljal takorekoč že za odraslega. Tudi ko ga pri opoldanskem počitku ni bilo, se še ni prav nič vznemirila. Prav gotovo je pri svojih sorodnikih, sinovih njene sestrice.

Ko pa so ob koncu dneva prispeli v El Bireh (tako izročilo imenuje tisti kraj) in se Jezus še vedno ni prikazal, je Marijo zaskrbelo.

„Ga bomo že našli!“ jo je Jožef tolažil. „Gotovo je pri sorodnikih in znancih!“

Vendar je bilo vse iskanje zaman. Dečka ni nihče videl, niti o njem kaj slišal.

Še tisto noč sta se Jožef in Marija obrnili in hitela nazaj v Jeruzalem. Srce jima je bilo v smrtnem strahu. Kaj vse se lahko zgodi v tem nemirnem času? Morda se je fant ponesrečil? Lahko bi ga odpeljali kakšni brezvestneži? Zgodilo se je že, da so ugrabili lepega, postavnega dečka in ga potem prodali na egiptovskem suženjskem trgu.

Jutro se je porajalo, ko sta na smrt utrujena prihitela v Jeruzalem. Trgovci so ravno odpirali svoje bazarje in kriče razstavljali svojo kramo. Po cestah in ulicah so se spet drenjale nepregledne množice ljudi. Marija je vsakemu dečku pogledala v obraz. Spraševala je matere na vratih, trgovce v njihovih prodajalnah, če niso morda kje videli dvanaštletnega dečka. Ima temne lase, čisto črne oči, je nekoliko predolg za svoja leta, nosi rjavordečo obleko, ki jo je ona sama stkala. Takšnega fanta je nemogoče spregledati.

Ljudje, ki jih je Marija spraševala, so začudeni zmajevali z glavami. Kako nespametna mora biti ta mati, ki upa, da bo kdo v takšnem vrvežu opazil njenega otroka!

Jožef in Marija sta izgubljenca cel dan iskala. Šla sta tudi v hišo, kjer so jedli velikonočno jagnje. Sorodniki so skomignili z rameni: „Pri nas ga ni!“ Ne, od takrat niso dečka več videli.

Tudi v templju sta ga iskala. Toda, kako naj ga najdetaj v nepregledni množici, ki je napolnjevala dvorane in predverja!

Mračilo se je. Sonce je že zašlo, pogrešnega pa ni bilo od nikoder. Utrujena starša sta si privoščila pri sorodnikih nekaj ur nemirnega spanja. Ob prvem svitanju sta že bila spet na nogah. Vedno večja bojazen ju je prevzemala. Tudi tega

dne sta se zaman trudila. Tretjega dne sta ga znova začela iskati v templju.

„Morda je pri učiteljih,“ se je domislil Jožef. Ah, toliko je bilo rabinov, ki so posredovali svoj nauk, nikjer pase ni pojavila skodrana glava njunega otroka.

Nazadnje sta stopila v prostor, kjer je govoril sivolasni Hillel. Kakor zadeta sta obstala na pragu. Njun sin je stal sred učencev in učiteljev, ki so se zgrnili okrog dobrodušnega Hillela. Zdelo se jim je, da osiveli rabin samo njemu govori. Nekaj mladostnega se je svetilo v njegovih ostarelih očeh, ko je odgovarjal na dečkova vprašanja, poslušal njegove ugovore in se trudil rešiti probleme, ki mu jih je zastavljal.

Dobila sta vtis, kot bi bila v dvorani samo onadva: stari učitelj in deček. Vsi ostali so molče in začudeno spremljali ta nenavaden dvogovor.

Tudi Jožef in Marija sta nekaj časa poslušala, saj se od začudenja nista mogla niti ganiti. Potem pa se je Mariji nehote izvil rahel vzklík. Po imenu je poklicala svojega sina.

Jezus se je obrnil, kakor bi ga nekdo zmotil v globokem razmišljanju. Tiho in resnega obraza se je presenečeno ozrl na mater, kakor da mora pomisliti, kje je bil in koliko časa je minilo, odkar jo je zadnjič videl.

Živa rdečica je oblila njegov obraz. Šele sedaj se je zavedel, kakšne skrbi je povzročil svojim staršem. Tresoča se, je Marija objela svojega sina. Potem se ji je kakor tiha tožba izrgalo iz srca:

„Otrok, zakaj si nama to storil? Tvoj oče in jaz sva te žalostna iskala.“

V dečkovem pogledu je nenadoma zagorelo nekaj nenavadnega, skrivnostnega, zaiskrilo se je nekaj, česar še nikdar poprej ni bila videla. Vzravnaval se je in rahel očitek je bilo čutiti v njegovem odgovoru:

„Kako da sta me iskala? Mar nista vedela, da moram biti pri tem, kar je mojega Očeta?“

Marija je začudeno pogledala svojega otroka, nato pa osramočena povsila oči. Res, nespametno je bilo, ker se je zaradi njega tako vznemirjala. Je mar pozabila, kdo je ta, ki ga je nekoč nosila na svojih rokah? Ali ni to Sin Vsemogočnega, ki ga v vsem vodi volja nebeškega Očeta in je njegov dom svetišče njegovega Očeta?

Stari Hillel se je vzdignil s svoje učiteljske stolice, vidno vznemirjen je pristopil in rekel z glasom, ki je podrhtaval od veselega razburjenja: „Kako srečna mati si, da imaš takšnega sina! Resnično, on bo učitelj v Izraelu, modrejši od vseh, ki so bili pred njim. Mir božji z vami!“

Vrnili so se domov, v Nazaret, in Jezus je, kakor da ne bi bil nikdar izrekel tistih besed v templju, svoje starše ubogal in spoštoval.

SIN ČLOVEKOV

ALOJZ REBULA

Kristus!
Res, s svojo zunanjo usodo je ovrgel vsa naša domnevanja. Od uverture v hlevu do finala na križu je tako rekoč sistematično pometel z vsemi našimi teofanijskimi predstavami. V bistvu nas je užalil v globinah našega okusa. Toda pod njimi je še ena plast, globlja, najzadnja. Tista, ki milo kliče s pesnikom: *Ewigkeit, tiefe, tiefe Ewigkeit*. Nekdo se je pojavil na tem našem pokopališkem planetu, da uniči smrt.

Tako nam je, kot da smo v temi zaslišali vode. Vsa naša pričakovanja se razpirajo nemogočemu. Pa četudi to ostane nemogoče, bomo temu človeku prisluhnili. Kdo se je že kdaj pojavil s takšnim programom? Kdo si je kdaj postavil za cilj takšno revolucijo?

Temu človeku se hočemo še bolj približati, čeprav bo še naprej podiral naše predstave.

Dejansko jih bo podiral.

Nad njegovo življenjsko usodo smo se že dovolj naškandalizirali. Pa ne, da nam bo izzvenel v škandal tudi njegov nauk? Kaj je pravzaprav učil?

Ob tem si lahko posebno naša moderna pamet, *homo faber* v nas, kar ruva lase.

Še tistega kozmološkega minimuma ni razkril človeku kot smo ga pričakovali: da je Zemlja tista, ki se vrti okoli Sonca. Kaj je še, da bi uvajal ljudi v nove poljedelske in tehnične prijeme. Še tisoč let za njim so ljudje naprej okomatavali konja za vrat.

Kaj je torej sploh učil?

Nekaj, kar pravzaprav nima dosti opraviti s tisto človekovo uravnanostjo, ki si je za svojo razmahnitev izumila šolski sistem. Umska nadarjenost pri tem nauku komaj pride v poštev. Ta nauk je dostopen tudi nepismenemu. Zanj pravzaprav zadostuje, da si prišteven.

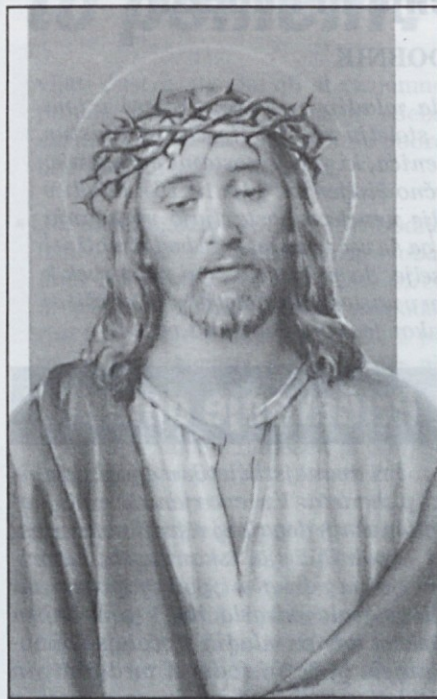
Višek pa je v tem, da Kristus pravzaprav niti izviren ni, kakor se reče.

„Ljubi Boga nad vse in svojega bližnjega kakor samega sebe!“: svoj nauk je strnil v obrazec, ki je bil že kakšno tisočletje zapisan v judovski Stari zavezi.

Naša moderna prometejska pamet mora ob tem samó zavihati nos. V kakšno znans-tveno obdelavo naj gremo s tem obrazcem? V kakšen laboratorijski poskus? Kaj naj si pomagamo z njo na fronti napredka in konservacije, materije in antimaterije, alienacije in reifikacije, tik pred odskokom na Mars?

„Vse, kar hočete, da bi ljudje vam storili, storite tudi vi njim.“

Preveden v to obliko nam obrazec zve-

ni že manj tuje. Laboratorijska uporabnost mu sicer slej ko prej manjka, toda po dveh svetovnih vojnah v prvi polovici 20. stoletja lahko gledamo z nekaj skepse tudi na modrost laboratorijev. Po pravici povedano moramo temu obrazcu priznati neko etično visokost. Pravzaprav vzvišenost. Morda zadnjo možno moralno vzvišenost. A žal na področju, ki le nima kaj ne z znanostjo ne z industrijo...

Dejansko govori iz nas samó oslepljeni Prometej.

Ali se pred kakšnim desetletjem niso našli veliki matematiki, ki so v svojih razpravah pisali, kako je judovska matematika osvinjala edino čisto nemško matematiko? In da si proizvajal pline za množične gasifikacije v Auschwitzu, za to si moral znati nekaj kemije. In da si sestavil bombo, ki je upepelila Hirošimo, si moral znati nekaj več kot srednješolsko fiziko.

Dovolj je dokazano, da Zver v človeku lahko postane tudi znanstvenik. Preveč smo videli, da bi padali na kolena pred malikom znanosti.

Vse, kar hočete, da bi ljudje vam storili, storite tudi vi njim.

Ali se ta obrazec mora prav res sramovati formul fizike in kemije? Kaj pa, če je narobe res? Če ob tem obrazcu stoji in pade človek? Če skriva v sebi edino uporabnost, ki konec koncev šteje?

Kakšen je bil torej človek, ki je izrekel ta obrazec?

Ko se začnemo bližati njegovemu človeškemu liku, začnemo postajati tudi naša domnevanja manj nestvarna: stopati začnemo iz polteme. Neka identiteta se začne zlagati pred nami. Neka slutnja postaja človek.

Dejansko lahko vidimo v Kristusu sangvinika, kolerika, flegmatika in melanholika obenem: temperament, ki harmonizira v sebi temeljne mogočnosti človeške strukture.

Njegov način nastopanja pred farizeji je značilen za sangvinika. Ko prevrača stolpnice kramarjev v jeruzalemskem templju, je nedvomno kolerik. Njegova ravnodušnost do snovnih dobrin, njegovo spanje v čolnu sredi viharja, njegova odsotna spokojnost pred Pilatom, vse to je značilno za flegmatika. Ob grobu mrtvega prijatelja, ob misli na prihodnost svoje domovine, med oljkami na Getsemaniju je melanholik.

Kar se tiče njegove dojemljivosti za lepoto, vemo, da je ta človek vztrepetaval tako ob grozotah kakor ob lepotah stvarstva: vsebina človekovega groba mu je od-vratna, a lilija na polju se mu zdi lepša kakor judovski Sončni kralj v svojem ornatu. Vse njegova govorica je metaforična, se pravi umetniška. Dva učenca počasti s pesniškima vzdevkoma: Petra imenuje Skalo, Janeza pa Sinu groma.

Smisel za družabnost in nagnjenje k samoti, oboje najdemo v njem. Vidimo ga moliti med zvermi v puščavi, a prav tako ga vidimo razpoloženo sloneti na komolcu za svatovskim omizjem. Smisel za akcijo in potreba po kontemplaciji se v njem skladno zlagata v podobo uravnovešene moškosti, ki je prav tako daleč od vzhodnjaške pasivnosti kakor od zahodnjaškega nastopstva.

Reči, da ima ta človek socialni čut, je premalo. On je socialni čut sam. Če je treba ozdraviti bolnega, gre celó preko nedotakljivosti judovske sobote. Kljub temu naše recimo sociološke radoznalosti ne poteši. Tako progresizem kakor konservativizem sta kalupa, ki ju s svojo osebnostjo razganja. Še manj je najti v njem kakšno zavzetost za takšen ali drugačen gospodarsko-politični red. Z gotovostjo vemo samó - iz tega, da ni za zelotsko odklanjanje davka okupatorskemu cesarju -, da zavrača politični fanatizem.

Je ljubil naravo? Vse kaže, da je rajši kot v zaprtosti shodnic nastopal na prostem: ljubil je zrak, rad je imel vode in vzpetine. Njegove prilike so polne polj in vinogradov. Za snov svojega zakramenta je določil plod klasa in trte. Za tiste, ki verujejo vanj, je hotel ostati kruh in vino.

Kako je gledal na spolnost? Samoumevno je priznaval njeno naravno zakonitost, čeprav se sam ni oženil. Edina družbena struktura, o kateri se je nedvomno izrekel,

ON ŽIVI!

Vprašanja o življenju in ljubezni

TOMAŽ PODOBNIK

„Prihodnost sveta in Cerkve pripada mladim rodovom; rojeni v tem stoletju bodo zreli v prihodnjem prvem stoletju novega tisočletja. Kristus pričakuje mlade, kot je pričakoval mladeniča, ki mu je postavil vprašanje: „Kaj naj dobrega storim, da dosežem večno življenje?“ (Mt 19,16). Mladi v vsakem položaju, v vsakem kraju zemlje nenehno postavljajo vprašanja Kristusu: srečujejo ga in ga iščejo, da bi ga še več vprašali. Če bodo znali iti po poti, ki jo on kaže, bodo doživeli veselje, da prinesejo svoj prispevek k njegovi navzočnosti v bližnjem stoletju in v naslednjih stoletjih do dovršitve časov. Jezus Kristus je bil isti včeraj, kakor je danes in bo na veke.“

Te čudovite besede, ki jih je zapisal resnični prijatelj mladih, sedanji papež Janez Pavel II., v sklepnem delu svojega apostolskega pisma „V zarji tretjega tisočletja“, se mi zdijo najboljši uvodnik v pričujoča razmišljanja, ki jih bomo objavljali v vsaki številki DŽ in ki odseva-jo (morda večkrat zasute) ideale mladih in jim želijo pomagati v njihovih iskanjih.

Naslov „On živi!“ kaže na Njega, ki edini more dati pravi odgovor na tisočera vprašanja mladega človeka. Naj razmišljanja, ki so nastala v pogovoru z mladimi in v duhu zvestobe Kristusu in nauku njegove Cerkve - tako kot so pomagala stotisočim mladim v zahodnih deželah - pomagajo tudi mladim slovenskim kristjanom, da se v osebnih razmišljanjih in ob skupnih pogovorih navdušijo ne le za lastno srečo, ampak da s svojim življenjskim pričevanjem pomagajo tudi mnogim (še) neverujočim mladim v njihovih iskanjih in stiskah.

Pričevanje dekleta

Pri dvanajstih letih me je preplavila puberteta. Vznemirjena zaradi novih močnih dogajanj v svoji notranjosti - spolnih želja, iskanja sebe in primerjanja z drugimi, potrebe po tem, da bi delovala odraslo itd. - sem se na nekem taboru mladih srečala s pojmovanjem ljubezni (odnosi med fanti in dekleti, pornografija), ki ga v svoji, v teh stvareh dokaj zadržani družini, nisem poznala. Ta mešanica vsega me je popolnoma uničila. Začela sem imenovati DOBRO, kar se mi je prej zdelo SLABO. S tem preobratom vrednot sem si dovolila, da sem začela živeti raznovrstne spolne izkušnje, opustila načrte v zvezi s šolo, izdala zaupanje staršev, poizkusila mamila, alkohol itd.

Tako sem živela po dveh načelih:

- kolikor več izkušenj si bom nabrala, tem bolj bo moje življenje zanimivo, - imeti vse in takoj.

V tej omamni dirki me je zaustavil dogodek, ki se je prav slabo končal. Nekega dne sem šla ven, da bi se zabavala in znašla sem se pred skupino „tipov“, ki pa se niso „zafirkavali“ in so hoteli z lahkotno frkljico obračunati.

To je bil prvi prehod skozi puščavo, ki me je zlomil in v meni povzročil stud pred sabo in pred drugimi.

V naslednjem obdobju, od šestnajstega leta naprej, sem vse globlje iskala ljubezen, toda to je bilo prav tako zgrešeno. Vse sem hotela storiti zato, da

je pravzaprav zakon: zakonska zveza mu je bila nerazvezljiva, kolikor nočemo odstopiti od razlage, ki jo o zadevnih evangeljskih pasusih daje katoliška tradicija. A spet smo v poltemi, če hočemo na primer izvedeti, ali je priznaval družbeno upravičenost državne prisile. Vse kaže, da načelno ni nasprotoval ustanovam, kakor sta na primer policija in vojaščina.

Tudi optimizem in pesimizem sta pojma, s katerima njegovega življenjskega nazora ne moremo zajeti. Če govori o večnem plačilu, zveni iz njega zmagozladen optimizem. A če govori o večni kazni, je to beseda prepadnega pesimizma.

Povsem nedvoumen pa je odgovor na vprašanje, ki ga na primer lahko zastavi naša moderna tesnoba, namreč, ali je bil za življenje ali proti njemu. Sam se je označil za življenje samo.

Skratka, njegov človeški lik se v vseh

temeljnih obrisih krije s tem, kar more biti predvidevanje naravnega človeškega čuta. V Kristusu čutimo utelečenje človeškega ideala. A vendar mu ob robu teče senčna črta, onkraj katere čutimo skrivnost. Človek ima vtis, kot da je Kristus hotel nalašč dati kakšen navidezen oprimek tistim, ki se bodo hoteli spotikati nad njim.

Naj navedem en sam primer, njegovo besedo, da ponudi tistemu, ki te je udaril, še drugo lice. Tega se sam ob aretaciji ne drži: nasprotno, dostojanstveno zavrne človeka, ki ga je udaril.

A dejansko smo v polnem soncu, če svoj pogled uperimo v njegov etos. Samó v tem smo bili v svojem domnevanju nezmotljivi: pred sabo vidimo človeško Vest samo.

Dopuščamo, da je mogoče misliti, da se je ta Vest tragično motila sama o sebi. A da je ta edinstvena Vest varala, tej pošastni

domnevi se upro vse naše človeške globline. Ob takšni trditvi bi moral človek pogledati sobesedniku pozorno v oči: utegnil bi ugotoviti, kakšno barvo oči ima satan.

A kaj, če se Kristus ni motil?

JAZ SEM RESNICA.

Od te Pravesti bi hoteli slišati prav to besedo celó v primeru, da bi se bila katasstrofalno motila. Zakaj njena božanska samoprevara bi bila nad vsemi človeškimi resnicami, ki so do danes prišle do nas. S Fjodorom Mihajlovičem Dostojevskim bi rajši pustili Resnico in šli za Kristusom, v svet nem brezupu...

A če se Kristus absolutno ni motil?

Nekdo, skromen kot nihče, izjavlja svereno kot nihče, enkrat samkrat v zgodovini: JAZ SEM RESNICA.

Drugič dalje

Ljubiti za vedno? Ljubiti za vedno...

LJUBITI, kaj to pomeni?

Ali ne hrepenimo vsi po tem? Kako bi mogli živeti, ne da bi ljubili in bili ljubljeni?

- Med mnogimi načini ljubezni so:
 - prijateljstvo,
 - ljubezen staršev do otrok,
 - ljubezen med možem in ženo, ki se združita s poroko.
- Kaj me na njej ali na njem privlači?
 - Usluge, ki mi jih nudi (premoženje, družbeni status)?
 - Lepota, ugodje, ki ga čutim ob njem/njej?
 - Čustva, ki jih čutim do njega/nje?
- Odnos, zgrajen na teh temeljih, bi bil precej nepopoln: nagibam se k temu, da drugega omejim na predmet, na sredstvo zame. Sliši se nemogoče, toda v resnici iščem samo sebe.
- Zares ljubiti pomeni ljubiti drugega zaradi njega samega. Pristna ljubezen se kaže v tem, da iščem najprej srečo drugega. Ne ljubim samo zato, ker mi on/ona nekaj prinaša, ampak najprej zato, ker je to on, ker je to ona. V takem odnosu bosta dva bolj sposobna dožiti

bi bila ljubljena. Tudi ljubiti, toda hitro sem se pustila zavesti mešanici čustev (prijateljstvo kot privlačnost) ter vedno imeti „vse takoj“ in „nič jutri“. Posledica: Bila sem kot ruševina, ostali so le spomini na razkrojena prijateljstva, velike ljubezni, ki so se spreminjale v lanski sneg, lepa načela, ki ne zdržijo dolgo...

Drug notranji zlom, drug prehod prek puščave. Puščava brez Boga, kajti v ničemer nisem čutila, da bi me zadevala vprašanja glede Boga, duhovnosti ali kakšne metafizične skrbi. To so bile pospravljene knjige, ki jih nisem nikoli odprla.

In vendar je globoko v meni od nekad obstajala velika želja, da bi ljubila in našla veliko ljubezen, dokončno in radikalno. Toda kaj sem iz nje storila? In kako naprej?

Kristina

vljati čustva, ugodje ali si vzajemno pomagati. Temelj odnosa je oseba sama, ne glede na njene očitne dobre lastnosti ali pomankljivosti.

- Ljubiti nekoga zame pomeni svobodno izbiro, za kar se odločim sam in svobodno. Ne morem resnično ljubiti, če drugemu do določene mere ne podarim tudi svoje svobode. Ta izbira pa mora biti vzajemna, sicer odnosa ni. Ko na tak način iščem srečo za svojo ljubljeno osebo, prispevam k svoji lastni sreči in takšna ljubezen je obojestranski in svobodni dar. Jasno, da to ni vedno tako enostavno. Vsi imamo težave s spremenljivostjo svojega razpoloženja, vsakdanjo naveličanostjo, s preizkušnjami, ki se lahko pojavijo in tudi z egoizmom. Ljubezen je nekaj krhkega... Ali ga/jo bom čez pet ali dvajset let še vedno ljubil? Ali sem sposoben prenašati to njegovo/njeno napako? Ali obstaja trajna ljubezen? Tudi v preizkušnjah in boleznih?
- Če najin odnos temelji na svobodni in vzajemni odločitvi, lahko raste, kajti ljubezen ni dana enkrat za vselej. Ne

gre verjeti 'ljubezni na prvi pogled', pa naj bo še tako polna navdušenja, končno ni drugega kot zelo močno čustvo, ki ne izražata nujno globoke ljubezni.

- Globoka ljubezen temelji na medosebnem odnosu, ki se postopoma gradi in pogloblja ter raste v vedno večjem medsebojnem zaupanju. Ohranja in gradi se vsak dan z drobnimi izrazi pozornosti, s katerimi dragi osebi izkazujemo poseben položaj, ki ga ima v našem življenju. Pripetljaji, preizkušnje, radosti, ki jih bova delila, bodo prispevali k vse večji medsebojni bližini, če si bova šla kljub težavam naproti.
- Ljubezen torej ni preprosta povezanost dveh bitij, temveč vzajemni dar dveh svobodnih bitij z vsem, kar sta; s telesom, srcem in dušo. Logika ljubezni temelji na hrepenenju po dokončnem in popolnem darovanju. Človekova ljubezen lahko izpolni nekaj absolutnega in postane sposobna napolniti naše srce šele, ko zraste iz obojestranske in trajne odločitve.
- Za kristjana je izvir in vzor ljubezni Bog: „Preljubi, ljubimo drug drugega, ker je ljubezen od Boga in ker je vsak, kdor ljubi, od Boga in Boga pozna“ (1 Jn 4,7).

„Imel sem eno samo veliko željo“

Pogovarjal se je Jože Škerbec

Gospod inšpektor, najprej vas prosim, da bi za bralce DŽ povedali svoje otroške življenjske podatke, kje in kdaj ste bili rojeni, kako ste preživljali otroška leta, kaj vas je v otroštvu zaznamovalo za življenje.

Luč tega sveta sem zagledal v majhni, a prijazni vasici Jelendol, župnija Škocjan pri Novem mestu, in sicer 12. novembra 1945. Pravijo, da sem se cemeril, ko so me nesli h krstu. Kako tudi ne! Sredi lepih dni poletja so povojni revolucionarji odgnali očeta in nikdar več se ni vrnil. Kmetija, nadvse skromna, je bila podarjena mojima staršema. Med vojno je prav tu tekla meja med italijanskimi in nemškimi okupatorji. Vem, da sem bil velikokrat lačen; nikdar pa žejen materine ljubezni. Bila je močna in delavna, ponižna in pogumna. Nadvse lepo smo obhajali praznike. Najlepše iz mladosti: romanje v Marijino cerkev Stopno in križev pot okoli cerkve na naši podružnici v Gorenjih Dolah. Zaupali so mi, da sem ga pogostoma vodil jaz.

Ko so leta 1956 prišli v župnijo don Boskovi sinovi, sem bil pritegnjen k dejavnejšemu sodelovanju v župniji. In pot v malo semenišče se je kar sama odprla.

Nekaj, kar ne smem pozabiti: mama je poznala povzročitelje smrti moža in njenih pet bratov. Nikdar ni gojila mržnje: zato se čutim dolžnega, da delam za mir in spravo.

Kdaj se je prebudil in kako je zorel vaš duhovni poklic in zakaj ste se odločili za salezijansko družbo?

Prav neko posebno znamenje je bilo, ko sem nekega dne na poti iz šole domov počakal duhovnika, ki je bil 1 km za mano. Začel se je pogovor... Prejel sem svetinjo Marije Pomočnice. Začel sem ministrirati in zmagoval na ministrantskih tekmovaljih.

Župnik Mirko Žerjav SDB me je v 8. razredu povabil, naj pridem stanovat v župnišče. Rad sem sprejel možnost, da grem v aspirantat na Hrvaško.

V semenišču sem še večkrat temeljito premislil svojo odločitev. Zame sta bili vedno pomembni dve zadevi: biti ves za Boga; biti glasnik Marijine dobrote. Zdelo se mi je vedno, da je bil Don Bosko prav to.

Kaj je značilno za salezijansko duhovnost in dejavnost? V čem je bila v vaši

družbi pokoncilski prenova?

Salezijanska duhovnost se najprej napaja pri sv. Frančišku Saleškem, izrednem krščanskem humanistu in modrem pastirju Cerkve. Sv. Janez Bosko je to duhovnost konkretiziral za mlade. Gre za dar prednostne ljubezni do mladih, kot tistih oseb človeške družbe, ki so najbolj krhke in najbolj dragocene. Med mladimi je treba biti nenehno navzoč in sicer kot Dobri pastir, ki vedno misli na vsestransko rast svojih. Za to delo črpa salezijanec moč v Evharistiji, ki je nenehna Gospodova navzočnost med nami; v brezmadežni Devici Pomočnici, kot zgledu čistega življenja in apostolske zavzetosti; v ljubezni do Cerkve, še posebej do papeža, ki predstavlja vez edinstva in ljubezni. Vse to je zlito v Don Boskovo geslo: „Daj mi duše (to je duhovna rast mladih ljudi), drugo vzemi!“

Iz te duhovnosti izvira pogumna dejavnost v korist mladih, še posebej v različnih vzgojnih ustanovah in dejavnostih.

Koncilski prenova je bila dolga, globoka in uspešna. Prenovili smo vse temeljne dokumente, še posebej pravila. Zelo poglobljeno smo opisali značilnosti salezijanskega duha in poteze naše identitete. Zdaj je čas, da to uresničimo. To pa je zahtevnejše opravilo.

Koliko žrtev vaše Družbe je povzročila revolucija na Slovenskem? Ali ste dobili nazaj vse zaplenjeno po prejšnjem režimu?

Število vseh padlih sobratov je 29. Najbolj tragično je bilo to, da so bili pobiti predvsem študentje modroslovja in bogoslovja. Pa tudi veliko mladih sobratov laikov, redovnih bratov.

Poleg tega je blizu 60 sobratov odšlo drugam. Doma je bilo prav vse odvzeto, razen cerkve na Rakovniku in Kodeljevem v Ljubljani. V načrtu partije je bilo, da bi salezijance povsem odstranili, še posebej za to, ker smo v knjižicah objavljali govore in pisma škofa Rožmana, ki je napovedoval grozo komunizma.

Zdaj smo prejeli nazaj samo dva zavoda in sicer v zelo slabem stanju ter nekaj zemlje. Največji zavod na Rakovniku v Ljubljani in na Kodeljevem je še vedno v tujem upravljanju.

Ali ima vaša Družba redovne skupnosti v vseh 3 slovenskih škofijah? Tudi v zamejstvu in izseljenstvu? Koliko članov ima v Sloveniji?

Da, navzoči smo v vseh treh slovenskih škofijah, pa tudi na avstrijskem Koroškem, Tržaškem, v Srbiji, v Črni gori in na eni slovenski župniji v Kanadi. Skupaj z italijanskimi sobraty smo začeli delati v Albaniji, kjer je zelo velika revščina. V sami Sloveniji nas je sto sobratov. Okrog trideset jih dela drugod; tudi v misijonih.

Ali se člani Družbe posvečajo prvenstveno apostolatu med mladino? Kaj je značilno za salezijansko vzgojno metodo mladih?

Vedno bolj se v novih razmerah posvečamo predvsem mladini, imamo pa še trideset župnij. Naša temeljna značilnost je preventivni sistem. Gre za duhovnost in metodo, ki vse tako usmerja, da so mladi vedno sprejeti in ljubljani, da naša navzočnost med njimi prebuja rast vseh njihovih darov in pospešuje njihove pobude. Preventivni sistem je tudi v tem, da nekako vnaprej zasluži potrebe in možnosti mladih ter ustvarja takšno okolje, da se mladi počutijo prijatelji med seboj in odgovorni drug za drugega. Čista vest, ljubezen do Jezusa in Marije, občestvo Cerkve in služenje drugim morajo biti temeljne značilnosti v veselju se darujočega mladega kristjana.

Kako bi na kratko predstavili vašo šolo v Želimlju?

Naša gimnazija v Želimlju je prva katoliška državno priznana privatna šola, ki ima poleg rednega programa še verouk, latinščino in pedagogiko. Naša specifičnost je torej pedagogika in pa pristni medosebni odnosi. To skušamo dosegati na vseh področjih, tudi v domu (internatu), kjer je kar 140 fantov in deklet.

Kaj bi hoteli povedati o Kureščku?

Kurešček je nadvse prijazen grič jugozahodno od Ljubljane v župniji Ig, na katerem stoji cerkev Marije Kraljice miru že od 16. st. Med in po 2. svetovni vojni uničeni cerkvi se je ponudila nova duhovna pomlad sočasno z družbeno pomladjo na Slovenskem. Brez dvoma je sredi tlikih osebnih in skupinskih duhovnih iskanj

Marija zaznamovala ta kraj s svojo posebno ljubeznijo in navzočnostjo. Tukaj vabi ljudi k močnejši veri. To dosega prek molitve, spokornosti, zakramentov in duhovnih vaj ter romanj. Ni še čas, da bi dokončno in natančneje opredelili pojav Kureščka. Eno pa je gotovo: slovenske duhovnosti ni brez zdrave ljudske pobožnosti. Močna ljudska pobožnost je temeljna značilnost Kureščka.

Kakšne funkcije ste doslej opravljali?

Ves čas sem opravljal vse različne službe, predvsem v naših vzgojnih skupnostih. Še posebej sem skrbel za aspirante in mlade salezijance. Štiri leta sem bil tudi v službi ravnatelja Mohorjevega doma (Modestov dom) na Koroškem. Pred tem tudi dve leti inšpektorjev namestnik. Precej sem sodeloval pri tisku in raznih cer-

kvenih dejavnostih; npr. delo za poklice, delo pri Zvezi slovenskih redovnikov in redovnic.

Kaj vključuje vaša inšpektorska služba?

Inšpektorska služba je dejansko zahtevna, saj vključuje vse vidike od skrbi za nove poklice, prek njihove vzgoje, razdelitve služb sobratov do organizacije skupnega življenja, dela in priprave vzgojno-pastoralnega načrta. Posebna naloga je skrb za rast in delo vsakega sobrata, pa pospeševanje dela krajevnih skupnosti in povezovanje vseh v enoto. Skrbeti je treba tudi za povezanost s škofi, kjer delamo; prav tako z laiki in drugimi redovniki. Inšpektor ima zato svoj svet, ki mu pomaga pri vseh pomembnih odločitvah.

Kaj bi dejali o postopku za proglasitev Lojzeta Grozdeta za mučenca?

Predvsem to, da bi v ta namen molili in druge vabili k spoznavanju tega izjemnega mladega slovenskega kristjana. Zaenkrat je to prvi svetniški kandidat laik; in še to mlad. Zato menim, da bi morali biti mi vsi v tem času nove evangelizacije izjemno zavzeti za ta proces. Vsi prispevajmo, da bi šlo za vsestransko temeljito raziskovanje, ki bi med mladimi obrodilo močno strmenje, kako jih Bog ljubi. Velik del procesa je končan; potrebno bo postoriti še mnogo zlasti formalnih stvari.

Veseli smo, da ste se odzvali vabilu za vodenje duhovnih vaj in prišli med nas kar za cel mesec. Takoj ste znali vzpostaviti stik z našimi rojaki, ki so navdušeni nad vašim vodenjem duhovnih vaj in tudi ob drugih srečanjih z vami. Kaj ste v svojih govorih in pogovorih predvsem poudarjali?

Imel sem eno samo veliko željo: da bi vsi odkrili, kako je vera nekaj izjemno velikega in življenjskega. Da vera omogoča slehernemu človeku, da dojamne svoje resnično dostojanstvo, svojega življenja naloge in vloge! Mislim, da je bilo ljudem posebej všeč, ker sem nakazoval vzgojne razsežnosti naše vere. Vera navezadnje pomeni jasno in polno osebno odločitev za edinega zares človeka, Boga - človeka Jezusa!

Prišli ste tudi v osebni stik s slovenskimi redovniškimi sobraty v Argentini in salezijanskimi redovnicami v Argentini. V Velikem Buenos Airesu so 3 redovnice: s. Marjana Komar, s. Antonija Lovše in s. Kristina Lužovec, njena sestra Terezija pa v Mar del Plati. Od sobratov pa so tu: France Barle, Jure Langus (v La Plati),

Mag. Stanislav Hočevar, inšpektor slovenskih salezijancev, je vodil božično duhovno obnovo v Slovenski hiši v nedeljo, 14. decembra, za žene, 21. decembra 1997 pa za može.
Foto: Ivan Makovec

Jože Repovž, Tone Rant, Dane Vrečar, Tone Prešern je pol leta v Rimu, pol leta pa tu, in Martin Štuhec; v Patagoniji, ki ste jo tudi obiskali, pa Ivan Lužovec, Adolf Povalej in Ambrož Lipovec. Prepričan sem, da je Vaš obisk tudi zanje važen. Najtu omenim še pokojnega Janka Mernika, ki ga ohranjajo v lepem spominu ne samo omenjeni salezijanci, ampak tudi drugi rojaki, zlasti mnogi iz taborišč v Avstriji.

Zares, zame in zanje je bil ta obisk nekaj posebnega: košček domovine,okus edinosti, obnovitev zaveze, odstiranje novega upanja.

Zelo sem Bogu hvaležen za ta predragoceni dar srečanja s sobraty, s sestrami, z Argentino in še posebej s Patagonijo, kjer sta že v prvi polovici tega stoletja živel in umrla naša sobrata Pernišek in Zamjen. Na nov način sem odkrival našo lastno

zgodovino, ki jo bo treba še oceniti.

Kaj bi želeli reči rojakom tu pod Južnim križem pred svojim odhodom?

Na to vprašanje bom najteže odgovoril; ne, ker bi ne imel kaj povedati, marveč ker sem se naravnost zaljubil v svoje rojake... Srečal sem se s tolikimi obrazi, poslušal toliko zgodb... In te zgodbe so tako pretresljive. Če bi imel čas, bi se lotil pisanja drame (to sem „zagrešil“ v svoji rani mladosti).

Imam eno samo veliko veliko željo: da se ne bi nič od tega velikega bogastva in lepote duš izgubilo. Zato potrebujemo luči Svetega Duha, da bi znali v skupnem, navdušenem in modrem dialogu najti primerne poti sodelovanja in načrtovanja.

Vsem, še posebej vam, hvala za povabilo in tako prijazno gostoljubje.

Vsem pa bi vzkliknil: nič ni lepšega

kakor čisto srce in klečanje pred Bogom. Samo taki bi nam smeli vladati. Vendar Jezus nas opozarja, da v tem svetu ne zadošča le „nedolžnost goloba“, marveč je potrebna tudi „zvitost kač“.

Iz srca sem vam hvaležen, gospod Hočevar, za vaš obisk in vaše neutrudno enomesečno delo med nami. Prav tako so vam hvaležni vsi naši rojaki, ki ste jih tako prepričljivo nagovorili, pa naj gre za žene ali moške, mlajše zakonske pare ali mladino. Želimo in upamo, da nas boste še kdaj obiskali in duhovno bogatili. Vsi pa smo tudi prepričani, da smo dobili v vas resničnega prijatelja.

IZ SLOVENIJE

**Ljubljanska spominska plošča
žrtvam komunističnega nasilja
na Žalah**

15. novembra 1997 so svojci, prijatelji in znanci 918 žrtev komunističnega nasilja med revolucijo in po njej z območja mesta Ljubljane položili 918 šopkov in prižgali prav toliko sveč na simboličnih grobovih ob 16 marmonatih ploščah tik ob novi župnijski cerkvi Vseh svetih na ljubljanskih Žalah. Slovenski spominski odbor predvideva, da bi morali zapisati vsaj 1000 imen, če ne 1300, saj vsi podatki še niso zbrani. Slavnostni govornik je bil generalni državni tožilec dr. Anton Drobnič, govorila pa sta tudi predsednik ljubljanskega mestnega sveta Dimitrij Kovačič in tajnik Nove slovenske zaveze Stane Štrbenk. Somaševanje številnih župnikov župnij na območju mesta Ljubljane je vodil nadškof Šuštar in tudi blagoslovil simbolni grob. Pel je zbor Consortium musicum z zborom trnovske župnije, sodelovala je pri kulturnem programu tudi solistka Marta Močnik in recitator Tone Starc. Posvetilo žrtvam na osrednji plošči je napisal Zorko Simčič:

„Devetnajst stoletij in pol po Kristusu in dvanajst stoletij potem, ko smo ga Slovenci spoznali, je kri zalila našo domovino - rdeče revolucije in državljanske vojne kruti sad. - Ti, ki zreš sedaj navpični drevored enakih smrtnih letnic, ne išči nas, ne boš nas našel. Strohneli smo. Čemu bi nas iskal, umrli smo, da bi ti živel, in padli smo, da bi ti vstal. - Poslušaj, Izrael slovenski, ne pozabi, odslej si tudi ti izvoljen narod, odkupljen zdaj še za ceno svoje krvi.“

Mag. Stanislav Hočevar je vodil dvodnevne duhovne vaje za žene, teden kasneje pa za moške v Domu duhovnih vaj Marija Pomocnica v San Miguelu.

KONEC IMPERIJA, a ne zmote

MARKO KREMŽAR

Jesen leta 1981

Jesen leta 1981 je bila priča pomembnih dogodkov. Papež, ki še ni povsem okreval od ran, ki mu jih je prizadel maja meseca atentator, je 6. septembra ob spremstvu poljskih romarjev v Castel Gandolfo poudaril, da je „pravica našega naroda do samostojnosti pogoj za svetovni mir.“ Ta stavek so vzeli v Moskvi, kot se je zvedelo kasneje, resno v pretres. Ugotovili so, da je ranjeni Wojtyła pričel govoriti ne le kot vodja katoliške Cerkve, temveč tudi kot poljski narodni voditelj (H.H.311). To je zahtevalo velike previdnosti v primeru, da bi morala sovjetska armada urejati razmere na Poljskem, kot je storila leta 1968 v Češkoslovaški.

Iste besede so odmevale tudi na prvem narodnem kongresu sindikata Solidarnost na Poljskem. Zmerni Walensa je na tem kongresu dobil zaupnico le 55% delegatov, medtem ko so ostali podprli radikalnejše kandidate. Tak izid ni skrbel le Walense, temveč v nič manjši meri poljskega predsednika Jaruzelskega, pa tudi škofa Jožefa Glempa, ki je nekaj dni kasneje, po papeškem odloku, prevzel vodstvo katoliške Cerkve na Poljskem namesto smrtno bolnega kardinala Wyszyńskiego. Strah pred sovjetsko intervencijo je privedel do tajnega srečanja Glempa z Jaruzelskim. Ta ni skrival svoje zaskrbljenosti, pa tudi ne mnenja, da utegne biti razglasitev obsednega stanja v državi edina mogoča alternativa. Glempu, ki je drugi dan odhajal v Rim, je rekel, naj sporoči svetemu očetu, da je vlada pripravljena na dogovore in kompromise, a da ne bo pristala na razkranje države.

Z datumom 14. septembra je dal Janez Pavel II. v javnost okrožnico „Laborem exercens“, ob devetdesetletnici Leonove „Rerum novarum“. Papež je imel ta spis napisan v poljščini že pred atentatom. Če je bila okrožnica Leona XIII. „Carta Magna“ katoliškega delavskega gibanja po vsem svetu, naj bi bila nova okrožnica hkrati tudi priročnik za člane sindikata Solidarnost, ki naj bi po poljskem zgledu pričel delovati tudi drugod, v nasprotju z marksističnimi delavskimi organizacijami.

Oktober so se razmere na Poljskem

hudo poslabšale. Vlada ni več obvladovala položaja. Delavski štrajki so bili na dnevnem redu, gospodarstvo je bilo v zastoju, demonstracije in spopadi z varnostnimi organi so postajali vedno bolj nasilni, disciplina v komunistični partiji pa tudi v sindikatu Solidarnost je popuščala in tako eni kot drugi so zahtevali od vlade, naj ukrepa. Poljski predsednik Jaruzelski je poslal svojega zunanjega ministra po nasvet najprej k sovjetskemu zunanjemu ministru Gromiku, potem pa k papežu v Castel Gandolfo s prošnjo, naj posreduje v razgovorih s predstavniki Solidarnosti. Papež se na prošnjo ni odzval, bodisi ker je bil, po besedah poljskega zunanjega ministra, še preveč bolan, ali pa, kot menijo drugi, ker je videl, da čas še ni zrel.

Manj kot mesec kasneje, v začetku novembra, je Janez Pavel II. sprejel v Rimu skupino poljskih izobražencev. Vse je presenetil z jasno in odločno napovedjo, da bo upor proti režimu uspel. Bronislav Geremek, ki je bil med prisotnimi, navaja papeževe besede po spominu: „Na Poljskem se je zgodilo nekaj, česar ni mogoče več spremeniti. Ljudstvo ne bo več ostajalo pasivno. Pasivnost je eno od orodij avtoritarizma. Zdaj je te pasivnosti konec in tako je njihova (komunistov) usoda zapečatena. Bodo izgubili.“

Nekako istočasno, dne 4. novembra, je Jaruzelski povabil na sestanek primasa Glempa in voditelja Solidarnosti Walenso. Ponudil jima je, da skupaj ustanovijo „Fronto narodne slege“. Fronto naj bi sestavljali poleg imenovanih še predstavniki državnih sindikatov, in seveda komunistične partije. Komunisti bi bili na ta način v političnem telesu, „ki naj bi bilo namenjeno dialogu“, v večini, hkrati pa bi imela „Fronta“ moralno zaslombo Cerkve in Solidarnosti. Primas Glemp je bil taki rešitvi naklonjen, medtem ko jo je Walensa gladko zavrnil. Vendar je bil o tajnem sestanku med Jaruzelskim, Glempom in Walenso obveščen Brežnjev, ki je v ostrem pismu obtožil poljskega predsednika, da „ruši socializem“. Končno temu ni preostalo drugega, kot da je nekaj tednov kasneje, 12. decembra oklical na Poljskem obsedno stanje. Prve ure naslednjega dne je bila večina voditeljev Solidarnosti zaprta.

Tistega novembra usoda Poljske ni skrbela le papeža in Poljakov v domovini. Ameriški predsednik Reagan je zaupal najožjim sodelavcem, da ga skrbi usoda poljske države in da vidi v katoliški Cerkvi ključ do rešitve (H.H.318). Naročil je dolgoletnemu predsedniškemu svetovalcu upokojenemu generalu Vernonu Waltersu, ki je užival velik ugled, naj obišče v njegovem imenu svetega očeta v Rimu.

Walters se je 28. novembra 1981, predno je odšel na pot, posvetoval brez prič s predsednikovim prijateljem Billom Caseyem, tedaj ravnateljem CIAe. Oba, tako Walters kot Casey, sta bila globoko verna, praktična katoličana, ki so jima bile pri srcu tako koristi domovine kot blaginja Cerkve. Soglašala sta, da je treba ponuditi svetemu očetu pomoč za poljsko Solidarnost, ne da bi zapletli v politično igro papeževo osebo. Zanimivo je, da je Waltersa skrbelo, če se bo, kot konservativen in ortodoksen katoličan, mogel sporazumeti s tri leta mlajšim papežem (H.H.321). Pa je bil strah odveč. Walters je sporočil papežu Reaganove pozdrave in mu povedal, da je predsednik posvaril Sovjete, naj ne prestopijo poljske meje, če nočejo sprožiti težke mednarodne krize. Nato mu je izročil ovitek s satelitskimi posnetki vzhodne Evrope, kjer je bila razvidna razporeditev poljskih in sovjetskih čet, potem pa je med njima stekel pogovor, ki je zajel tako politična kot teološka vprašanja. Ob koncu je papež svetoval Waltersu, naj se pogovori še s kardinalom Casarolijem, ki je bil odgovoren za vatikansko zunanjo politiko. Walters je v svojem poročilu izrazil občudovanje do papeža, hkrati pa tudi prepričanje, da se Casaroli verjetno v marsičem ne strinja s papeževimi pogledi (H.H.329).

RONALD REAGAN

Čeprav je že nekaj let pred tem Zbigniew Brzezinski opozoril tedanjega predsednika ZDA Carterja na pomembnost katoliške Cerkve pri reševanju poljskega političnega položaja, je šele politična volja Ronalda Reagana in zavzetost Waltersa ter Caseya privedla do sodelovanja med ZDA in katoliško Cerkvijo. Dogodki so Janezu Pavlu II. kmalu nakazali, da utegne le ameriška pomoč rešiti preganjano Solidarnost. Bill Casey je postajal za Waltersom vedno bolj reden obiskovalec vatikanskega državnega tajništva, kot bomo videli kasneje ob pregledu ameriške strategije pri rušenju sovjetskega imperija.

Zanimivo je, kar pripoveduje o teh obiskih Caseyeva vdova Sofija, kateri edini je mož zaupal vsebino pogovorov s svetim očetom. Uradni, politični del pogovorov je bil kratek in Bill je o tem poročal Reaganu v zaupnih pismih. Ostali del pogovora pa je bil osebnega značaja. Wojtyła in Casey sta govorila o veri in o duhovnih vprašanjih ter si nekatere osebe in občestvene težave priporočala drug drugemu v molitev (H.H.286). Kaj je bila vsebina pogovorov in kakšni so bili nameni, po katerih sta na papeževu prošnjo z možem molila, pa Sofija ni povedala. Tudi ona je znala molčati.

Dober teden po srečanju z Waltersom, dvanajstega decembra, ko je Janez Pavel II. zvedel o razglasitvi obsednega stanja na Poljskem, je bila njegova prva skrb preprečiti prelivanje krvi. S trga sv. Petra je spregovoril v poljščini in pozval rojake k razsodnosti. „Preveč poljske krvi je že bilo prelite... Vse je treba storiti, da bomo gradili prihodnost naše domovine v miru“. Nekateri so videli v teh besedah, ki jih je nekaj ur kasneje, v precej manj posrečeni formulaciji, v Varšavi ponovil primas Glomp, kapitulacijo pred komunisti. A papeža je skrbelo predvsem, da ne bi sovjetska armada vdrla čez mejo in sprožila vojne, katere razsežnosti in posledice ni bilo mogoče predvideti. Dapa bi preprečil vsak dvom, je naslednji dan govoril iz istega mesta in oznanil svetu, da stojita Cerkve in papež „solidarno s poljskim narodom... in da ta solidarnost krepi tudi vrednote in neodtujljiva načela, kot so pravice človeka in pravice naroda... ki morajo v našem času ustvariti veliko solidarnost evropskih in svetovnih razsežnosti“ (H.H.342). Zdaj je bilo jasno, da papež nima v mislih kapitulacije, da je zavzel odločno stališče in postavil hkrati na preizkušnjo trdnost zahodnih pa tudi vzhodnih zavezništov. In ob tej preizkušnji so moskovskim voditeljem popustili živ-

MISLI, SKLEPI, OBLJUBE

Iz zakladnice Slovenskega katoliškega shoda

- **Hvaljen bodi Jezus Kristus!** To je pozdrav, pa tudi program slovenskih katoliških shodov doma in po svetu. **V teh besedah je povzet naš osebni smisel, je zajeto poslanstvo naše skupnosti ter naposled tudi program slovenskega naroda in vseh narodov na zemlji. Vse, kar je, ima kot zadnji namen, slaviti Gospoda (Iz Uvoda).**
- **Redno, zvesto, pobožno in dejavno se bomo,** kot nam naroča II. vatikanski vesoljni cerkveni zbor, **udeleževali bogoslužja, posebno svete maše, svetih zakramentov, ljudskih pobožnosti, skratka vsega, kar gradi našo včlanjenost v Cerkev, ki je skrivnostno telo Jezusa Kristusa (Sklep A/6)**
- **V misijonstvu bomo po nauku Cerkve gledali evangelizacijo in zasajanje Cerkve med narodi in skupnostmi, ki še ne verujejo v Kristusa in med katerimi Cerkev še ni zakoreninjena. Z misijoni bomo sodelovali. Pri srcu nam bodo zlasti slovenski misijonarji (Sklep A/13).**

Relikvije sv. Terezije Deteta Jezusa v Sloveniji

Od 25. do 27. novembra so bili posmrtni ostanki karmeličanske sestre in zavetnice katoliških misijonarjev ter ene najbolj priljubljenih svetnic današnjega časa v Sloveniji. Janez Pavel II. jo je na misijonsko nedeljo, 19. oktobra 1997, razglasil ob stoti obletnici njene smrti za cerkveno učiteljico. Prva dneva je bila skrinja z njenimi relikvijami v ljubljanski stolnici, prvi večer je ob polni stolnici maševal nuncij Farhat, nadslednji dan nadškof Rode, zadnji dan pa so bile relikvije v Karmelu v Sori, potem pa so jih prepeljali nazaj v Lisieux, kjer jih obiskujejo romarji z vsega sveta. Svetnica je priljubljena, ker je pokazala „malo pot svetosti“.

ci. Odločili so se, naj Jaruzelski rešuje svoje težave sam, kot ve in zna.

Kot da bi slutil, kaj se dogaja v Moskvi, je z datumom 18. decembra pisal Janez Pavel II. Jaruzelskemu osebno pismo, v katerem ga roti, naj se vrne k metodi mirnega dialoga in naj konča z nasiljem obsednega stanja. Iz pisma je razvidno, da papež tako stanje obsoja, a da hkrati ponuja Jaruzelskemu možnost izhoda. Kot vedno se je tudi ob tej priložnosti zavedal, da bi bila državljanska vojna ali sovjetski vdor hujše zlo od obsednega stanja, iz katerega je mogoče najti pot, če treba, tudi po posredovanju Cerkve (H.H.344). Hkrati pa je po diplomatski poti papež svetoval zahodnim vladam, naj zaradi položaja na Poljskem ne prekinjejo gospodarske pomoči, s katero se je Jaruzelski držal na oblasti (H.H.351).

V trenutkih krize je treba jasnih potez. Ronald Reagan je, ob odločni podpori svoje žene Nancy, sklenil obiskati papeža, s katerim je imel do tedaj le pisemske stike. To odločitev je takoj sporočil v Vatikan. Dva tedna po razglasitvi obsednega stanja na Poljskem je imenoval za državnega

zunanjepolitičnega svetovalca Williama Clarka. Ta naj bi usklajal napore ameriške vlade z namenom, prisiliti Sovjetsko zvezo v defenzivni položaj. Tudi Clark je bil katoličan in so ga kasneje imenovali „katoliško vest vlade“ (H.H.355).

Reaganovo potovanje v Rim se je zakasnilo, a ko se je 7. junija sestal z Janezom Pavlom II., mu je izrazil sledeče poglede, s katerimi je papež soglašal. Sovjetska zveza se bo zrušila od znotraj, bolj iz duhovnih kot iz strateških razlogov. Treba je narediti konec dogovoru v Jalti, po katerem so Roosevelt, Stalin in Churchill leta 1944 razkosali Evropo in podredili velik del srednje in vzhodnje Evrope komunističnim režimom. V pogovoru, ki je trajal petdeset minut, sta verski in svetni predstavnik svobodnega sveta sporazumela. Ni šlo več za omejitve sovjetskega vpliva, temveč za zlom komunizma.

Naslednji dan je Reagan, že v Londonu, v westminsterski palači, javno napovedal bližnji konec imperija SZ, ki je zašel v „veliko revolucionarno krizo“.

Dalje prihodnjič

Ob 12. obletnici smrti msgr. Antona Oreharja

Stane Snoj

7. marca bo poteklo 12 let, odkar je umrl v Mendozi, kamor se je zatekel na zdravljenje, v 76. letu starosti msgr. Anton Orehar, prvi delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini. Kaj je pomenil argentinskemu Slovincem, je bilo najbolj razvidno ob njegovi zlati maši leta 1984 in ob njegovem pogrebu dve leti kasneje.

„Pokojni msgr. Anton Orehar je s svojim vztrajnim delom, s smislom za organizacijo in z očetovsko skrbjo za vsakega Slovence v Argentini postal eden najvišjih oblikovalcev naše zdomske skupnosti. Kot malokdo je znal prav on, s svojega visokega dušnopastirskega mesta, buditi med rojaki čut za medsebojno vzajemnost in trdno povezanost, za zvestobo narodu in za ljubezen do Boga. Ime spoštovanega in dragega pokojnika je neločljivo povezano z delovanjem slovenske emigracije v Argentini in po njej tudi že z zgodovino našega naroda“ (Dr. Marko Kremžar).

IZ PREPROSTE DRUŽINE

Rodil se je v Predosljah pri Kranju 1910. leta. Njegov oče je bil zidar, ki si je s težkim delom svojih rok služil vsakdanji kruh. V družini z devetimi otroki je bil ta pač zelo skromen. Bog si je izbral devetega, najmlajšega od otrok, in ga poklical za svojega duhovnika.

Ko je mali Anton hodil v gimnazijo, doma ni bilo dovolj sredstev, da bi mu lahko oskrbeli stanovanje v Kranju. Zato je skozi celih osem let vsak dan, tudi ob sobotah, pešal deset kilometrov, ko je hodil v Kranj in nazaj. Po pričevanju njegovih profesorjev je v osmih letih samo trikrat manjkal v šoli. Za to je doprinal velike žrtve, ki pa so mu pomagale pri osebni rasti in dozorevanju. Da je to zmogel, kakšno voljo in ljubezen do študija je moral imeti in koliko idealizma, vztrajnosti ter pripravljenosti na žrtve!

BOG GA JE PRIPRAVLJAL

Ko niti sam še ni slutil, kakšno težko in odgovorno delo ga čaka, ga je Bog že v mladosti pripravljaj nanj. Zato je razumljivo, da ni samo z velikim veseljem nadaljeval študijev na univerzi, ampak

da je vse svoje življenje nenehoma študiral.

Po novi maši so prišla prva dušnopastirska mesta. Bil je 4 leta kaplan v Mengšu, leto in pol v Sentvidu nad Ljubljano in potem vikar v stolnici. Napravil je izpit za profesorja verouka in ga poučeval na prvi ženski realni gimnaziji na Poljanah, v Lichtenturnu in na Trgovski šoli. Obenem je bil zvezni asistent Katoliške akcije za dijakine in visokošolke ter duhovni vodja Društva sv. Marte.

Deloval je torej v najrazličnejših okoliščinah: med preprostim kmečkim ljudstvom na deželi, med rokodelci, v predmestju in v mestu. Zanj je bilo vse to daljnja priprava na njegovo življenjsko delo, ki ga je čakalo v neznani prihodnosti. Zlasti je spoznal življenje študirajoče ženske mladine, kateri je bil dolga leta profesor in duhovni svetovalec v njenih organizacijah. Prav to njegovo delo z mladino ga je spravilo v posebno nevarnost v takratnih revolucionarnih časih in je bilo eden glavnih razlogov, zakaj se je meseca maja 1945. leta tudi on podal v begunstvo: preko Koroške v Italijo v taborišče Monigo, potem v Servigliano in končno v Senigallio.

USODNA ODLOČITEV

In prav na tej begunski poti najdemo prelomnico njegovega življenja. V Monigo je bil 31. maja 1945 izbran za vrho-

vnega dušnega pastirja taborišča. Do tedaj je imel to odgovornost duhovni svetnik Alojzij Košmerlj, ki je bil župnik največje fare pri Sv. Petru v Ljubljani. Kljub svojim skušnjam in svoji zrelosti se ni čutil dovolj močnega, da bi v tej službi vztrajal. Sam je želel, da bi ga zamenjali, in sam je prosil z drugimi 40 duhovniki vred prav mladega profesorja Antona Oreharja, naj to težko odgovornost prevzame nase. Ta je slutil, da se odloča nekaj izrednega, nekaj usodnega v njegovem življenju. Istočasno ga je veselje do študija gnalo v Rim po doktorski naslov. Po kratkem razmišljanju je kljub temu pristal in prevzel vrhovno odgovornost. Nekaj dni za tem je že doživljal težke trenutke, ko je moral tolažiti svoje vernike, ko so prvič zvedeli za vrnjene domobrance... Dostikrat pa je doživel težke ure bodisi s strani angleških taboriščnih oblasti, ki njegovega poslanstva niso hotele razumeti, bodisi s strani nekaterih rojakov, ki so njegovo avtoriteto zlonamerno rušili.

V ARGENTINI

Ko so se v letih 1947/48 začele seliti prve skupine slovenskih protikomunističnih beguncev v Argentino, je bilo treba misliti na to, da jih spremljajo vsaj nekateri duhovniki, da bodo v pomoč izseljenskemu dušnemu pastirju Janezu Hladniku, ki je bil v Argentini že od leta 1935. Ker se ni mogel nobeden odločiti, se je med prvimi duhovniki prijavil Anton Orehar, ki se je leta 1948 res izkrcal v buenosaireškem pristanišču. A v Argentino je moral potovati pod tujim imenom, ker mu je jugoslovanski komunistični režim na vsak način hotel preprečiti odhod iz Italije in zahteval od angleških zasedbenih oblasti, da mu ga izročijo.

Msgr. Janez Hladnik je prosil kardinala in buenosaireškega nadškofa Copella, da je sprejel novodošlega Antona Oreharja v svojo škofijo kot Hladnikovega pomočnika za Slovence v Buenos Airesu. Domenila sta se, da bo Janez Hladnik obdržal dušno pastirstvo med „staronaseljenci“, Anton Orehar se pa posvetil novonaseljenim političnim beguncem, ki so se vselili po letu 1947. A ta razdelitev njunega dušnopastirskega delokroga ni trajala dolgo. Čez dve leti je msgr. Hladnik prevzel župnijo sv. Jožefa v Lanusu in prepustil msgr. Oreharju celotno dušnopastirsko skrb za Slovence.

Ta je leta 1953 na podlagi papeške enciklike „Exul Familia“ prejel imenovanje iz Rima za ravnatelja slovenskih

dušnih pastirjev v Argentini. V tej službi vrhovnega dušnega pastirja med slovenskimi izseljenci si je v teku 38 let pridobil neminljivih zaslug za versko oskrbo svojih rojakov in za ustvarjanje struktur za njihovo narodno in prosvetno rast.

V tej deželi je s pomočjo sobratov duhovnikov in laikov ustvaril dušno-pastirska središča v krajih, kjer so večje skupine Slovencev. Ta skušajo nuditi rojakom nedeljsko sveto mašo z Božjo besedo v slovenščini in ohranjati oziroma utrjevati jim smisel za živo, zakramentalno versko življenje. Ta dušno-pastirska središča pa so hitro postala hkrati tudi socialna, prosvetno-kulturna in organizacijska, z eno besedo, slovenska središča. Do nedavnega jih je bilo 17: devet v Velikem Buenos Airesu, osem pa razsejanih po notranjosti države.

Leta 1948 je začel izdajati tednik „Oznaniilo“, ki je še danes najbolj razširjen list in se razdeljuje zastonj, vzdržuje pa s prostovoljnimi prispevki. Msgr. Hladnik pa mu je predal tudi odgovornost za izdajanje mesečne revije „Duhovno živl-

jenje“, ki letos beleži že 65. leto rednega izhajanja. Njej je leta 1952 pridružil „Božje stezice“, revijo za šolsko mladino. S tem tiskom in „Katoliškimi misijoni“, ki jih je izdajal lazarist Ladislav Lenček, je skušal oblikovati, informirati in povezovali svoje vernike med seboj. Z istim namenom je msgr. Orehar enkrat na leto osebno obiskal rojake v notranjosti te prostrane države, z njimi romal, jim maševal, pridigal ter obiskoval bolnike in ostarele. Vsa leta do svoje smrti je vodil skupna letna romanja meseca maja v Lujan in avgusta v Lourdes. Slovenske sobotne šole so mu bile prva skrb. Otroke iz osnovne šole in mladino Slovenskega srednješolskega tečaja je vsa leta poučeval verouk. Skoraj vse je poznal po imenu in priimku. Bil je cenjen kot odličen katehet. Pospeševal in skrbel je za verske in katoliške organizacije ter njihovim članom poglobljajl versko formacijo na duhovnih obnovah in rekolekcijah. Zlasti so mu bile pri srcu mladinske organizacije in jim bil duhovni voditelj.

Dokler „novonaseljenci“ nismo ime-

li lastnega središča, smo morali prosjačiti dvorane za svoje prireditve, igre in koncerte po argentinskih farah ali po katoliških kolegijih. To potrebno, a nadležno nalogo je od vsega početka opravljal msgr. Orehar. Prav on pa je bil prvi, ki je dal pobudo, da se kupi zemljišče in začne zidati dom, ki naj bi postal sedež verskega in društvenega življenja Slovencev v Argentini. V času, ko večina beguncev še ni imela lastnih hiš, in ko so začeli razmišljati o grajenju prosvetnega doma v nekaterih krajih buenosaireskega predmestja, je leta 1954 po skupnem sklepu in moralni podpori slovenskih dušnih pastirjev začel nabiralno akcijo za nakup stare stavbe v Buenos Airesu v ulici Ramón Falcón 4158. Tu je kmalu začel z gradnjo štirinadstropne stavbe, v kateri sta danes gledališka in mala dvorana, dušnopastirska pisarna z upravo verskega tiska, uredništvo in

uprava tednika „Svobodna Slovenija“, pisarna in knjižnica društva „Zedinjena Slovenija“, pisarna Kulturne akcije, sedež še drugih ustanov ter kuhinja in obednica. Blagoslovitev te stavbe je bila 7. maja 1967. Od božiča 1971 pa do 26. maja 1974 je trajala gradnja drugega pročelnega dela „Slovenske hiše“ - dvonadstropne stavbe, v kateri so prostori za sobotno dopolnilno šolo in Slovenski srednješolski tečaj ravnatelja Marka Bajuka, v katerega hodijo dekleta in fantje iz buenosaireskih predmestij. V sredi med obema stavbama je zgradil cerkev Marije Pomagaj, katero si je zamislil kot narodno cerkev Slovencev v Argentini. Z gradnjo je končal leta 1980, leta 1983 pa je zemljišče „Slovenske hiše“ znatno še povečal z nakupom parcele, ki je zdaj spremenjena v majhen park.

Msgr. Orehar je postal tako ne samo graditelj duhovne zgradbe slovenske skupnosti v Argentini, ampak tudi materialne stavbe njenega verskega, kulturnega in organizacijskega središča! Minevala so leta in desetletja. Monsinjur je živel za slovensko skupnost in zanjo žrtvoval vse ure življenja. Z njo se je veselil in z njo je žaloval. Povsod je bil prisoten in to v skupnosti, ki je znana, da ima toliko prireditev, da ji zmanjka prostih nedelj v letu! Nikoli ni zbolel, nikdar manjkal, čeprav je skozi 20 let tiho in moško prenašal križ sladkorne bolezni.

50 LET KRISTUSOV DUHOVNIK

A prišel je njegov praznik, katerega se je resnično veselil: zlatomašni jubilej. Bil je v resnici „dan, ki ga je naredil Gospod“ - zanj in za vso slovensko skupnost v Argentini, ki mu je pripravila „enkratno“ slovesnost. V soboto, 7. julija 1984 zvečer, je bil njemu na čast v „Slovenski hiši“ koncert Marijinih, slovenskih narodnih in domorodnih pesmi, pri katerem so sodelovali SPZ Gallus ter mladinski zbori iz Castelarja, Ramos Mejije in San Justa v razkošno okrašeni veliki dvorani. Dvorano in balkon so do zadnjega kotička napolnili rojaki iz mesta in okolice ter zastopniki iz raznih provinc iz notranjosti države. Naslednji dan, v nedeljo popoldne pa je zlatomašnik msgr. Anton Orehar v družbi 31 slovenskih duhovnikov iz Argentine ter ob navzočnosti množice rojakov obhajal svojo zlato mašo, med katero je spet prepeval SPZ Gallus. Zlatomašna slovesnost je bila sklenjena s slavnostno večerjo, katere se je udeležilo nad tristo rojakov, ker za več gostov v dvorani ni bilo prostora. Zlatomašniško pridigo je imel msgr.

Dušni pastir Anton Orehar s prvoobhajankami v prvih časih našega bivanja v Argentini, ko smo dobivali zatočišče za tovrstne prireditve še v ramaški farni cerkvi.

dr. Mirko Gogala, v kateri je najprej temeljito obrazložil teološki nauk o katoliškem duhovništvu, nato pa slikovito povzel jubilantovo življenje in delo. Sledi samo nekaj misli iz njegove pridige, s katerimi ga je takole karakteriziral:

„...Tako neločljivo je povezan z nami, da si naše skupnosti brez njega sploh misliti ne moremo. Kdor bi hotel pisati zgodovino našega izseljenstva v Argentini, bi na noben način ne mogel molče preko msgr. Oreharja. In kdor bi hotel pisati izčrpen življenjepis našega zlatomašnika, bi s tem skoraj že napisal zgodovino vsega našega izseljenstva tukaj v Argentini.

To ne pomeni, da bi on sam vse naredil. Saj dobro vemo, da je naša skupnost elitnega značaja, ker je bila prekaljena v vojni in revoluciji in je potem še bolj dozorevala v begunstvu. Z njo je prišlo v izseljenstvo število izredno dobrih, pridnih in sposobnih ljudi, ki so takoj na vseh različnih področjih poprijeli za delo v prid svojim rojakom. Ali res je tudi, da naše skupnosti, take kot je, ne bi bilo, če ne bi imeli človeka, ki jo je stalno družil. In prav zato, ker je naša skupnost tako izredna, je še toliko bolj častno za našega zlatomašnika, da je bil prav on tisti, ki ji je vtisnil najgloblji pečat...

Zvesto je vršil svojo duhovniško službo kot učitelj, kot oskrbnik Božjih skrivnosti in kot pastir.

Pridigal je 50 let. Ali veste, kaj se to pravi, pridigati 50 let in se ne izpridigati? Pridigati 50 let in še vedno imeti

poslušalce navdušene, ki željno čakajo, kaj jim bo v novi pridigi povedal. Pridigati 50 let in se na vsako pridigo tako vestno pripravljati, da jih je vseh 50 let spisal. Pridigati 50 let, v tistih hudih časih in govoriti o Božji domovini ljudem, ki so pravkar izgubili svojo zemsko domovino in jočejo po njej, govoriti o Božji previdnosti in Božji ljubezni in Božjem usmiljenju ljudem, ki se zdi, da je Bog pozabil nanje. Govoriti o krepstem življenju ljudem potrošniške dobe, ki mislijo samo na nasladi in greh. Ni lahko pridigati, veliko trpljenja je s tem združenega. In naš zlatomašnik je vztrajal in vestno vršil učeniško službo tudi v tistih zmedenih časih, ko so celo mnogi duhovniki zgubili pravi pogled na resnico in zašli. Njemu po petdesetih letih ni treba preklečevati svojih naukov in popravljati svojih pridig...

Bil je naš pastir in je še. Res nekaj izrednega je to: veliko nas je tistih, ki smo prišli iz domovine, in tistih, ki so se tukaj rodili, pa vse pozna po imenu in priimku. To še daleč ni samo zadeva spomina, čeprav mu je Bog dal privilegirano spomin, to je predvsem zadeva ljubezni, to je zadeva popolne predanosti ljudstvu, to je posledica popolne vraščenosti v našo skupnost...

In potem njegova velika skrb, da bi kot dobri pastir vse ovce zbral v eno čredo. V tem je dosledno ravnal po načelu škofa Rožmana, ki nam ga je ob smrti zapustil: „Eno nas družijo in veže, smo Slovenci in kristjani!“ Zlepa ni kdo stako

ljubeznijo, s tako zavzetostjo in tako pogosto ponavljal to geslo kot msgr. Orehar, v želji, da bi se skupnost vedno tesneje povezovala in vedno lepše razvijala...

Zlata maša, ki jo danes praznujemo, je brez dvoma v prvi vrsti sad Božjega poklica, je pa tudi sad Tvoje zvestobe Bogu. Tvojega stalnega vsakdanjega odgovora: Zgodi se Tvoja volja, tukaj je Tvoj hlapec! Zahvaljujemo se Ti za zgled Tvojega duhovniškega življenja, ki ni zbudil pozornosti samo med nami, ampak tudi pri tukajšnjih dostojanstvenikih, začeni s kardinalom Copellom, z nadškofom Solarijem in župnikom Figallom, s tremi osebami, ki so tako globoko posegle v življenje naše skupnosti v tistih prvih in najtežjih časih. In potem vseskozi do zadnjih let, kot sem slišal pred dvema letoma na škofovski konferenci, kako škofje pohvalno govorijo o naši skupnosti in jo postavljajo za zgled verske organizacije tujih narodnosti.”

Msgr. Anton Orehar, brez dvoma, dela čast slovenski Cerkvi. Delal je za narod, iz katerega je izšel, kot so to delali vsi slovenski katoliški duhovniki v zgodovini, katerim je bila hoja za Kristusom prva skrb. Če skupnost, za katero je msgr. Orehar živel, ne pozablja njegovega dela in se ga hvaležno spominja, dokazuje, da ceni vrednote, katerim je ta duhovnik posvetil svoje življenje. Res, da vrednote Duha od človeka veliko zahtevajo, jamčijo pa mu srečno sedanjost in prihodnost.

Zasilna kapela pod odrom dvorane v Slovenski hiši, ki je bila še v gradnji.

IZ SLOVENIJE

Primož Ramovš - plemič duha

Papež Janez Pavel II. je odlikoval akademika prof. Primoža Ramovša z redom svetega Gregorja Velikega - stopnjo viteza komendatorja. Akademik Ramovš že več kot 60 let orgla na korih ljubljanskih cerkva (uršulinske, stolniške in frančiškanske), pa tudi drugod po Sloveniji. Obenem je izredno plodovit skladatelj. Pomorjenim domobrancem je posvetil simfonijo in na orglah je spremljal tudi našega „Gallusa“, ko je ob svoji turneji po Sloveniji pel med mašo v ljubljanski stolnici. Med revolucijo je bil član domobranske godbe.

Atlantska Slovenija

France Papež

Novi svet

Za ta svet sem se pripravljaj
že v mladosti, na očetovem domu,
na paši in v šoli,
v samoti slovenske vasi -
vedno sem se pripravljaj za to širino neba,
za travne ravni in puščave...
Tudi sem bil določen za svoje ljudi,
ki sem jih tukaj spoznal in takoj sprejel.

Ko me je odnesel vihar ni čas
in me pustil na robu Atlantika,
so mi spomini iz onega sveta služili najprej
kot vez in opora.
S seboj sem prinesel besede svojih ljudi
in nekaj pesmi iz dveh ali treh nepozabnih večerov;
tudi materino sliko, orumenelo,
ki pa sem jo izgubil v mnogih selitvah
in jo nosim zdaj samo še v srcu.

Na cesti se mi zablisle včasih podoba
poljske poti,
kjer je ostala proa ljubezen,
in globoko v zavesti mi leži nekaj
vaških dreves in ljudi...
Sicer pa sem ves tukaj.

Sporočilo

Predragi!
Še vedno sem v svojem domu,
na robu velikega morja,
v malem rajju,
sredi smeha svojih -
potopljen v zdovski Atlantidi.

Tudi še vedno kaj pišem
in srečen sem, da gojim pampske rože
in oblikujem atlantski pesek
s podobno ljubeznijo,
kot oblikujem slovensko besedo,
ki jo je zaneslo na konec sveta,
kamor se podaja samo sonce.

Sonce iz Slovenije

V ta svet slovenskega zamorja prihaja sonce
naravnost iz domovinske Slovenije.
Zato sem vse uredil tako, da grem
na neko vzpetino,
kjer me med kamenjem suha trava,
sem in tja kakšna uročena roža,
in kjer se dvigajo skorjasti borovci
prav v globino nebá.
Tam lahko vidim,
kako se nenadoma dvigne sonce
iz oceanskih vodá
in postaja svetloba bolj in bolj živo božanska;
tja grem nemalokrat,
kajti mnoge stvari
iz domovine
zvem po soncu -
tam sedem v trave in pesek
in sprejemam zamaknjen
nativ in sporočilo svetlobe.

Še so tam

Tisti kamni so še na kraju, kjer sem jih našel,
ko sem stopil na to zemljo iz morja;
niso se spremenili v zid ob cesti,
niso se pogreznili z zemljo,
ni jih vzel čas.
Nekoč so me lepo sprejeli...
In drevesa - kot bi bila slovenska,
zdaj še pripovedujejo o pomladih,
pred mnogimi leti,
ko sem zasadil prvo lopato.

Na jugu

Tu so, moji emigranti
iz bogve katerih požganih vasi,
popotniki stoletja.
Do sem so prišli in tu ostali,
tudi svojim otrokom so rekli:
ostanite z nami!
Z leti so spoznali, da je tu zrak dober
- buen ayre -
da so trave užitne, les trpežen
in da smo lahko... kot doma.

Tu čakajo zdaj,
zraščeni s svojimi domovi
v pampskem pesku - tu delajo, skrbé
in ustvarjajo
in kadar kdo od njih odide,
me stisne v grlu,
svetla tema juga mi zasenči oči;
nebo se stemni in dež udarja na okno -
silno začetim,
da sem na koncu sveta.

OB 3000-LETNICI JERUZALEMA

Karolina Godina

Vesil sem se, ko so mi rekli: „V Gospodovo hišo pojdemo.“ Naše noge so se ustavile ob Tvojih vratih, Jeruzalem.

Jeruzalem, pozidan kot mesto, ki je v sebi hkrati sklenjeno, tja se vzpenjajo rodovi, Gospodovi rodovi, pričevanje za Izraela je, da slavi ime Gospodovo.

Zaradi svojih bratov in prijateljev bom vendar dejal: „Mir naj vlada v tebi!“ Zaradi hiše Gospoda, našega Boga, bom iskal blaginjo zate (Psalm 122).

Na letališču Brnik se je 15. marca lani v okviru Komisariata za Sveto deželo zbralo 85 slovenskih romarjev v starosti od 21 do 82 let, med njimi tudi dva zdravnika, nekaj bolnikov in invalidov. Prišli smo iz vseh delov Slovenije.

Voditelj, ljubljanski frančiškan, pater Peter Lavrih, ob pomoči duhovnikov Romana Kavčiča in Bogomirja Trošta ter voditeljice Marinke Mežnarič, se ni ustrašil nemirov v Izraelu. Pater Lavrih je takrat že devetindvajsetič zbral skupino. Z njim običajno potujeta dva slovenska zdravnika, prisotni pa so tudi v drugih skupinah slovenskih potovalnih agencij. Želeli smo zgodovinske dogodke naše vere obhajati v liturgičnem slavlju v Jezusovi domovini.

Kristjan je neprestano na poti. Koraka proti obljubljeni deželi. Zapušča sužnost in si želi svobode. Sprejema sedanost in se steguje po sreči. Razbira znamenja časa in hrepeni po obilju življenja.

Romanje prevzame človeka in ga nauči biti tisto, kar v resnici je. Hodimo pred obličjem Boga ob jutranjem svitu in večernem mraku, po ravninah in gorah. Na zemlji so sveti kraji. So kamni, ki spregovorijo. So svetišča, v katerih mora človek, očiščen zemeljskega, premišljevali velika božja dela. Za kristjane so še posebno sveti kraji - kraji božjega razodetja človeku. Vsak sveti kraj govori kristjanu v govorici učlovečenja ali v spevu vnebohoda. V njih vidimo počivališče božje besede, ki si išče bivališče med ljudmi. Odmev te Besede se še vedno sliši.

V dokumentarnem Sprehodu skozi zgodovino Svete dežele, ki ga je vsak romar prejel poleg priročnika Po Jezusovih stopinjah, s pesmimi za oblikovanje bogoslužja, pravi: „Soočenje z zgodovino izvoljenega ljudstva in hkrati z našo odrešitveno zgodovino je zelo nevarno. Nevarnost je v tem, da se kristjan navadno boji zapustiti svoje oblikovane predstave

in stopati kot romar od kamna do kamna po poteh, zaprašenih s puščavskim peskom, in prepoznavati sledi božjih stopinj. Toda pogumni gre na pot, ker ve, da ne bo hodil v temi.“

Zgodovina izraelskega ljudstva je hkrati zgodovina človeštva, svetovna in svetopisemska. To potrjujejo tudi skupine romarjev z vsega sveta, ki smo jih srečevali. Pot se je vila po stopinjah našega Odrešenika Jezusa Kristusa, večkrat dobesedno po njih. Vila se je po sledih

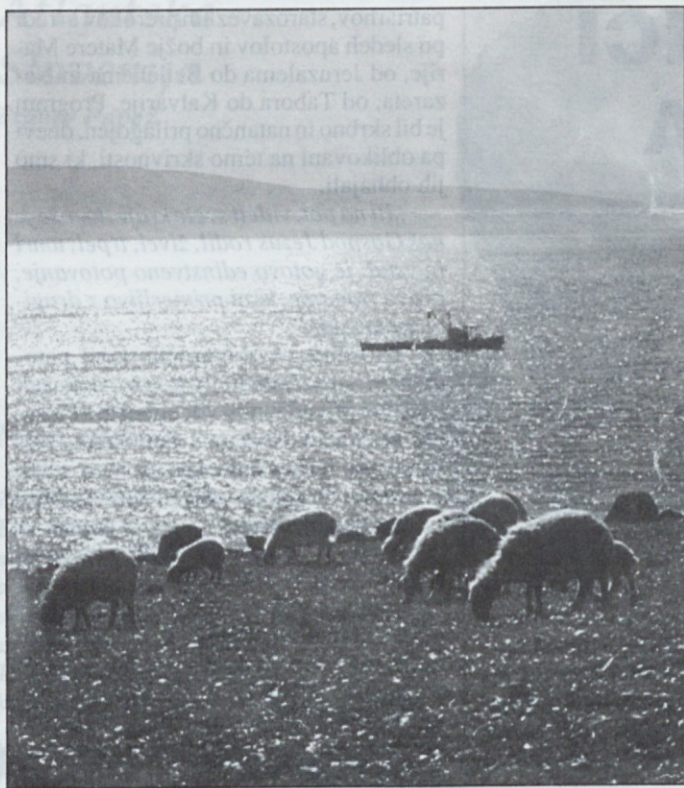
patriarhov, starozaveznih prerokov in tudi po sledih apostolov in božje Matere Marije, od Jeruzalema do Betlehema in Nazareta, od Tabora do Kalvarije. Program je bil skrbno in natančno prilagojen, dnevi pa oblikovani na témo skrivnosti, ki smo jih obhajali.

„Iti na pot, videti svete kraje, kjer se je naš Gospod Jezus rodil, živel, trpel, umrl in vstal, je gotovo edinstveno potovanje, pravo romanje, ki ni primerljivo z drugimi potovanji.“

To trditev, v priporočilu pred potovanjem, so naši voditelji gotovo dokazali s svojim prizadevnim vodenjem po Palestini in Izraelu. Bivanje v Betlehemu, Nazaretu in Jeruzalemu nas je med seboj povežalo. Postanek ob slovenski plošči „Zaharijev hvalospev“ v Ein Karem - z darovi so jo podprli leta 1991 slovenski romarji - ki je spomenik slovenske samostojnosti v Sveti deželi, pa nas je v mislih in molitvi popeljal k našemu narodu, ki si skozi teže dneva išče novo pot. V palestinski puščavi, v svetu skal in peska, kjer so sem in tja postavljeni šotori beduinov, v svetu, kjer sonce neusmiljeno žge, smo se kot puščavski pastirji zbrali okrog

JERUZALEM, pogled na stari del mesta z Oljske gore.

GENEZAREŠKO JEZERO

Kopanje v MRTVEM MORJU

vodnjaka ali na oazi in počivali. V tem pritajenem miru, ko človek čuti svojo utrujenost in si želi osvežitve, se zave tudi ranljivosti in slabosti ter tragičnosti. Zato je bilo nadaljevanje poti po kopanju v Mrtvem morju v Jeruzalem vsestransko zaželeno.

Hodili smo po stisnjenih jeruzalemskih ulicah, opazovali življenje, prisluhnili utripu vzhodnjaške miselnosti in skušali zaustaviti tek časa. Videli smo bogate turiste, ki so brezciljno hiteli med starimi zidovi. Ustavili so se le, da so naredili fotografski posnetek, izpili hladno pivo in se še pregovarjali s prodajalci spominkov. Ti v Jeruzalemu gotovo niso ničesar našli. Velika izbira: biblična arheologija, krščanska pobožnost, zgodovina križarskih pohodov, islam, neuničljiva moč izraelskega naroda, izraelsko-arabski spopadi, jih ni pritegnila.

Sveta dežela sili človeka k razmišljanju. Tu najstarejše človeške kulture razkrivajo neustavljivo moč človekovega razuma. Antična pot z Daljnega vzhoda v Afriko kaže na človekovo pot. Mnogi narodi so po njej hodili. Tudi mnogim posameznikom je odprla nova obzorja. Tako se je po njej odpravil novemu upanju naproti oče Abraham. In za njim mnogi drugi. Ta pot sploh ni določljiva. Ko se

odločiš zanjo in z vero zakoračiš, prideš do spoznanja, da je ni nikoli konec. Nikdar ne moreš reči: „Dospel sem.“

Vodič po Sveti deželi navaja: „Ta zemlja ima govorico simbolov in skupnih človeških vrednot. Če je Rim v Rimu, to za Jeruzalem ne velja. Jeruzalem ni samo mesto. Kristjanu, Judu, muslimanu, agnostiku in nevernemu Jeruzalem simbolizira mir, človeško edinost, srečo, božjo bližino, svobodo, Cerkev.“

Te dežele ne „obiskujemo“. „Obiskovalec“ bo videl samo obrise. Samo kdor je pripravljen „iti na pot“, bo odkril skrivnostno pot, ki sliši govorico kamnov, utrip ožgane planjave, nežnost valov, toplino hamsina, očarljivost anemone.

Z romanjem v Sveto deželo smo izpolnili pogoj, da postanemo člani številne družine Društva prijateljev Svete dežele. Glavni namen tega društva je poglobljati svetopisemski študij in po najboljših močeh podpirati svetopisemske dežele in tamkajšnja svetišča. Ta so po pooblastilu katoliške Cerkve zaupana frančiškanskemu redu, ki skrbi za svete kraje na Jutrovem. Frančiškovi bratje so varuhi praznega Kristusovega groba. V teh krajih skrbijo za romarje, za šolsko dejavnost, socialno varstvo in za bolnice. To nam je tudi zagotavljalo varno bivanje daleč od

svojih, pa vendar v mislih in srcih povezan z njimi. Po zaključenem romarskem programu smo si ogledali še svetovno priznano brusilnico diamantov v Jeruzalemu.

Veselil sem se, ko so mi rekli: „V Gospodovo hišo pojdemo.“ Naše noge so se ustavile ob Tvojih vratih, Jeruzalem...

Zaradi svojih bratov in prijateljev bom vendar dejal: „Mir naj vlada v tebi!“ Zaradi hiše Gospoda, našega Boga, bom iskal blaginjo zate (Psalm 122).

Poletje gladiol

VLADIMIR KOS

In spet cvetijo, sulice rdeče, rumeno-zlate, belo-rožnate. Ljubezni gladiole, v svod kipeče, stvarjenja pesmi žive kitice.

Toplo mi tkejo s pesmijo poletje, ljubezni sulice za skoz nebo. Ko dež ne mara več za ptičkov petje, mu gladiole recitirajo.

Ah, sulice, ki so nekoč predrle v rokah brezsrčnih ljubljeni Srcé! Roké so tiste davno že umrle. A sulica ljubezni ne umre.

Domobranstvo na Slovenskem

BOŽIDAR FINK

(6) Odporniška gibanja

Na Slovenskem je bila tudi narava tako imenovanega odporniškega gibanja drugačna kot drugje. Nikjer niso ta gibanja zašla v komunistično revolucijo. Na Norveškem je celotno vojaško krilo gibanja Molorg izvajalo samo pasivni odpor, brez nasilja. Danski upor se je kazal le v nekaterih sabotažnih dejanjih in maloštevilnih osebnih napadih. Šibek je bil holandski odpor in so ga slabili vtihotapljeni kolaboracionisti. V Belgiji se odpor skoraj ni pojavljal, v Franciji pa ga je predstavljal neenoten odporniški svet, sestavljen iz osmih različnih skupin. Komunistična skupina je zahtevala bojevanje proti okupatorju ne glede na posledice, tudi za ceno najhujših civilnih žrtev in uničenja, nekomunisti pa so se hoteli izogibati brezumnemu izzivanju okupatorja in se pripravljati na čas zavezniške invazije. Odpornišvo ni moglo biti učinkovitejše, ker ni imelo enotne strateške zamisli, ker je bilo v sebi sprto in je med skupinami pogosto prihajalo do resnih spopadov.

Na Slovenskem je komunistična partija razglasila odporniško gibanje za svoj monopol in obsodila kot narodne izdajalce vse, ki se ji v tem niso podredili. Dežela je postala bojišče revolucije in ta je terjala domače žrtve, ki so padale v medsebojnem boju in po okupatorjevih represalijah. Domače žrtve so bile v primerjavi z okupatorjevimi nesorazmerno velike.

Namen slovenskih komunistov, da iztrebijo idejne nasprotnike, je posebno očiten, če primerjamo njihovo ravnanje z navideznimi kolaboracionisti s tem, kako so v drugih državah po vojni ravnali s pravimi kolaboracionisti. Povsod je bilo nekaj nenadzorovanih maščevalnih po-bojev, redno pa so bila za kaznovanje vojnih zločinov pristojna sodišča, ki so spoštovala splošna načela kazenskega postopka. V petih zahodnih državah, ki so imele skupaj približno 65 milijonov prebivalcev, je bila na smrt obsojenih 6.481 oseb, kazen pa je bila izvršena le nad 1.105 obsojenci.

Pri nas je bilo formalnih sodnih postopkov le toliko, da so se lahko izrabili kot propagandno sredstvo za opravičevanje zločinov revolucije. Zunaj sodna moritev ljudi, ki jim sploh ni bilo mogoče očitati resnične kolaboracije, pa je šla visoko nad deset tisoč primerov, in to v večini na

območju nekdanje Ljubljanske pokrajine, ki je štela le blizu 300.000 prebivalcev. Razlike v številčnem sorazmerju, v utemeljnosti obtoževanja in v načinu vratičnih ukrepov dokazujejo, da je imelo partizanstvo po zamisli organizatorjev namen vsiliti komunistični režim. Odpor proti okupatorju, kolikor je sploh bil učinkovit, pa mu je bil le fasada, za katero je prikrival svoj prvi namen.

Povzetek

Slovensko domobranstvo, tisto, ki je delovalo v Ljubljanski pokrajini, in ono na Gorenjskem in Primorskem, je treba preso-jati z dveh vidikov.

Z vidika slovenskih notranjih interesov moramo na domobranstvo gledati kot na odpor proti revoluciji v komunističnem svetovnem načrtu. Pri nas je komunistična partija izrabila priljubljenost tuje zasedbe - celo proti izrecnim Stalinovim navodilom - da se je s pretvezo narodno-osvobodilnega boja vrgla z vso silo proti domačim idejnim nasprotnikom, ki jim je hotela ne samo onemogočiti vpliv na duhovno oblikovanje in politično usmerjanje ljudstva, temveč jih tudi fizično iztrebiti. Domobranstvo se je uprlo nasilju in hotelo zavarovati svobodo za ohranitev vrednot, ki so v stoletjih oblikovale slovenskemu narodu duhovno podobo in družbeno zavest.

V mednarodnopravnem merilu pa je bilo domobranstvo domača varnostna sila, predvidena v konvencijah, in je bila namenjena varovanju javnega reda, da se v težavah zaradi sovražne zasedbe zagotovi življenje, osebna svoboda, preskrba z življenjskimi potrebščinami in zadovoljevanje kulturnih in duhovnih potreb slovenskega ljudstva. Z obeh pogledov je bilo torej domobranstvo domoljubna sila, ki je bila po večinskem prepričanju življenjsko nujna in dopustna po moralnih in pravnih načelih.

Zveza z okupatorjem je bila domobrancem neogibno zlo in se jim je ne sme očitati kot izdajalska kolaboracija. Varovali so samo slovenske interese v tragični usodi okupacije, ki so jo komunisti izrabili kot priložnost, da so sploh lahko začeli revolucijo.

Domobranksko prisego, ki je vsem povzročala zaskrbljenost, komunisti pa so jo razvpili kot zločin, je treba preso-jati z razgleda zgodovinske oddaljenosti.

Upoštevati je treba prisilo in tehtati posledice, če bi se zahteva po prisegi zavr-gla.

Sprejeti je tudi treba, da sta v besedilu prisega opredeljena narava in namen domobranstva ter da njegova prvotna zamisel s prisego ni bila v ničemer spremenjena in ji ni bilo nič dodanega. Prisega niti ni povzročila novih posledic. Komunisti bi z vrnjenimi ljubljanskimi domobranci ne ravnali drugače, kot so, če bi ne prisegli, saj so delili z njimi enako usodo gorenjski in primorski domobranci, ki niso bili zapriseženi. Tudi na nasilno vračanje iz Vetrinja prisega ni vplivala. Krajevno angleško vojaško poveljstvo je vračalo vse prebežnike iz Jugoslavije brez razlikovanja. Če ne bi bilo nasprotnega ukaza, bi bili vrnjeni tudi civilni begunci. Domobrankska prisega ni imela pri tem nobenega pomena.

Upamo lahko, da bo prihodnje zgodovinarji pri presoji bližnje preteklosti upoštevali objektivne razloge in priznalo domobranstvu zgodovinsko vlogo reševalca domovine.

Konec

SCALABRINI,
proglašen za blaženega

Italijanski škof Giovanni Battista Scalabrini je bil 9. novembra 1997 proglašen za blaženega. Rojen je bil 1839 v severni Italiji, bil profesor in rektor semenišča, pri 36 letih posvečen v škofa v Piacenzi, bil je izjemno delaven, kar trikrat je obiskal vseh 365 župnij, pripravil je 3 škofijske sinode, obnovil semenišča in prenovil cerkvene študije, posvetil 200 cerkva, ustanovil inštitut za gluhoneme, delavske in posojilne zadruga in ustanovil kongregacijo misijonarjev sv. Karla, skalabrince, ki vodijo tudi argentinski katoliški odbor za vseljence.

škofa dr. Stanislava Leniča

**Kaj se je zgodilo ob objavi
Vovkovega škofovskega
imenovanja?**

Počeli so vse mogoče, da bi ga preprečili. Vovk je odšel ta čas na duhovne vaje na Brezje. Datum za posvečenje smo določili: 2. december 1946. V tistem času pride na škofijo oznovec, in ker ni dobil Vovka, sem moral z njim jaz. Peljal me je k notranjemu ministru Kraigherju. Tam sem bil eno uro. Ves čas sem poslušal samo tole: „Vovk ne sme biti posvečen za škofa. Mi nismo bili vprašani za pristanek, zato bomo nagajali. Računajte, da bodo demonstracije, če bi se posvečenje izvršilo.“ Takoj sem šel na Brezje. Škof me je poslal v Beograd k nunciju, naj mu to sporočim. Nuncij je naročil, naj čakamo brzojavke, v kateri nam bo dal navodilo. To je bilo v nedeljo pred posvečenjem. Do petka ni bilo glasu od nikoder. Takrat brzojavi nuncij: „Posvečenje bo, toda brez zunanjih slovesnosti.“

Tako smo potem sklenili, da bo preprost vhod v stolnico. K posvečenju so

prišli samo najnujnejši: škof Tomažič in nadškof Ujčič. Navzoč je bil tudi škof Držečnik, ki še ni bil posvečen. Stolnica je bila nabito polna. Proti koncu obreda smo postali vsi solzni. Jaz sem mislil, da me oči bolijo, ker nisem vso noč nič spal. Pa sem pogledal druge in so jim ravno tako solze tekle. Nekdo je odvrget sredi cerkve solzljive bombe. Vem, da so morali nekateri ljudje iskati pomoči v bolnišnici. Med kosilom sem bil klican na zaslišanje. Na škofijo so prišli trije in me spraševali, če bi mogel povedati, koga sumim, da bi izvedel incidente v stolnici. Takrat sem rekel: „Veste, jaz sem bil ta teden pri notranjem ministru in eno uro mi je grozil, da bodo demonstracije, če bo posvečenje. To se pravi, da je že takrat vedel, da se nekaj pripravlja. Prosim, če bi kar njega vprašali, pa vam bo pojasnil.“ Pa smo končali.

Kako je bilo takrat, ko ste spremljali škofa Vovka po birmah?

Na birmah smo imeli neizmerno veliko fotografov. To so bili večinoma vohuni, ki

so spremljali vse, poslušali, zapisovali... Najhuje je bilo, ko sva šla na birmo v Kočevje. Tam so tisti dan izključili elektriko in zaprli vodo. Birmancev je bilo najbrž okoli 1000. Škof je pridigal in birmal v temi. Po birmi pa so nam povedali, da je nekdo porezal vse gume pri avtu. Imeli smo najet taksi, in ker je bil dekan Flajnik previden ter je zaslutil, da lahko kaj naredijo, je dal avto zakleniti v šupo. Kuharica je med mašo skozi okno opazila, da so prišli možakarji in sneli bruna v šupi, prišli tako do avta ter porezali vse štiri gume. Ubogi voznik je med kosilom tiste gume popravljaj...

Takrat pa pridejo ljudje in sporočijo, da čakajo otroci iz Loškega Potoka za birmo. Na poti v Kočevje so jih namreč zadržali, da niso smeli naprej. Tako jih je škof birmal še trideset. Popoldne smo se odpeljali v Osilnico. Šofer je bil tako pаметen, da je počakal avtobus. Če bi kaj nastavili na pot, bi morali zaradi njega umakniti. Tako je pred nami vozil avtobus, mi pa z njim in smo srečno prišli v Osilnico. Tam se je voznik dogovoril z avtobusnim šoferjem in je v garažo za avtobus spravil naš avto. Iz Osilnice smo šli nazaj v Ljubljano. Ko smo šli mimo Kočevske Reke, se je škof Vovk spomnil, da gremo obiskat župnika Pogorelca. Takrat je bila tam še lepa baročna cerkev s čudovitimi baročnimi kipi. Župnik nas je bil zelo vesel in nas je lepo sprejel v župnišču. Pripovedoval je, v kakšnih razmerah živi.

Takrat se je nekdo spomnil, naj gremo obiskat še sosednjo župnika Gliebeja. Bil je Nemec, ki pa je ostal. Znan je bil kot dober čebelar. Tudi on nas je prijazno sprejel. Župnik Pogorelec nam je pozneje povedal, da je bila takrat, ko smo bili mi pri njem v Kočevski Reki, hitro alarmirana Udoba. Naredili so zasedo na cesti. Mi smo se pa rešili, ko smo šli po drugi cesti še h Gliebeju, sicer bi nas pobili. Takrat smo srečno prišli domov.

V litijski dekaniji tisto leto med birmami ni bilo nič hudega. Samo veliko vohunov, ki so na vse pazili. Kasneje so se dogajale hude reči. Na birmi v Podlipi so zelo nagajali. Ponoči so razbili vsa okna v župnišču, kjer je Vovk spal. Najhuje je bilo na Bučki. Tam so čez noč vso cerkev prelili s fekalijami iz straniščnih jam, vrata v cerkev pa zabili. Birma bi morala biti na delavnik ob 9. uri dopoldne. Ko se je ljudem posrečilo odpreti vrata, si lahko predstavljate, kakšen smrad je bil. Žene pa so se hitro znašle. Prinesle so vedra in vso cerkev pomile. Toda vonj je ostal in v tistem je škof birmal. No, bilo je polno podobnih birm...

Vovk je bil velik revež. Z velikim trudom je z duhovniki zasedel vse župnije v škofiji. Za vsakega je potreboval dovoljenje z notranjega ministrstva. Tja pa so dali soglasje krajevni odbori. Čeprav Vovk ni bil nikoli zaprt, je moral veliko pretrpeti. Pogosto so prišli z avtom zvečer in ga odpeljali v hišo pod Šmarno goro. Tam so ga mučili in zasliševali. Ko so ga zjutraj pripeljali zmučenega domov, so mu prepovedali govoriti o

19. aprila 1997 je bila krščena v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu ANDREJKA AVGUSTINA KOCIMAN, hči inž. Miha in Olge raj. Dolenc.

zaslišanih. Najhuje pa je bilo, ko so ga leta 1952 zažgali v Novem mestu. Bil je živčno večkrat popolnoma izčrpan. Potem pa je prišla še sladkorna bolezen.

Kako je bilo z Vašo aretacijo?

Mene so dolgo pustili pri miru. Na splošno niso imeli nič proti meni. Med vojno sem samo prošnje delal, pa podpisoval, ali tipkal v pisarni. Vedeli so, da sem veliko dobrega naredil nekaterim ljudem. Dve leti sem imel čisto mir. Ta čas je imel Vovk silno veliko sitnosti in težav. Kako sem prišel v arest, je zelo zavito. Vovk je spet eno spomenico napisal in takrat so zahtevali, da jo prekliče. Pa ni hotel. Takrat so mu rekli, naj si posledice pripiše sam.

Konec avgusta je bil Vovk v Toplicah. Imel je hud revmatizem. En teden sem bil tudi jaz z njim. Šel sem naprej domov, da bom videl, kakšen je položaj na škofiji, pa mu bom sporočil, ali naj pride domov ali ne. Še isti dan, ko sem prišel v Ljubljano, so bile pred škofijo velike demonstracije. To je bila posledica političnega govora, ki ga je imel Kardelj v Tivoliju, kjer je škofa napadel. To je bil zelo grob napad, da so mnogi govorili, kako more nekdo, ki hoče biti svetovno znan, izreči tako hude reči. Ko je govor končal, so dali ukaz: „Gremo demonstrirati!“ Prišli so pred škofijo. Vide-lo se je, da so imeli zastrašene ljudi. Vpili so: „Škofa ven, škofa ven, škofa ven...“ Dolgo ni bilo miru. Začeli so razbijati vrata, jih preklali in vdrli noter. V hiši sva bila samo ekonom Mervec in jaz. Mervec je v kapeli molil, jaz pa sem bil v svoji delovni sobi. Prišli so v mojo sobo in zahtevali, da moram pripeljati škofa. Povedal sem jim, da škofa ni doma, ampak je v Toplicah. Rekli so mi: „Pojdite vi povedat dol med ljudi, da ga ni.“ Zavrnil sem jih: „Med ljudi ne grem. Če sem kaj zakrivil, me dajte na sodišče, med drhal pa jaz ne grem.“ Zahtevali so, naj iz drugega nadstropja povem ljudem, kakšno je dejansko stanje. Odprl sem okno v dvorani in povedal: „Škof je na zdravljenju, ga ni doma. Če hočete verjeti, verjemite.“ Eden zraven je rekel: „Ja, smo vse pregledali, vse pajčevine je omel škof (češ, da se je skrival), pa ga ni bilo nikjer dobiti.“ Takrat je nekdo med ljudmi zavpil: „Pred jezuite.“ Takrat se je večina že razšla. Ena skupina je šla pred jezuite k Sv. Jožefu in vpila: „Jezuiti paraziti, jezuiti paraziti...“ Druga skupina je šla pred frančiškane in tam vpila: „Frančiškane ven iz Ljubljane, frančiškane ven iz Ljubljane...“ To je bilo značilno in je prav, da se ohrani v spominu. Ko so na škofiji razbili vrata, so drugi dan Amerikanci to slikali in je bilo pozneje v časopisu. Tudi vrata in kljuge po škofiji so

BOŽANSKE MUZE

LADISLAVA LAHARNAR

Za Stare Grke so bile muze poosebljene lepih umetnosti in njih zavetnice. Imeli so jih za devetere hčere Spominke (Mnemosyne), verjetno pa so hčere zmedlelega Spomina na davno izgubljeni raj.

Kakor je vse, kar je v zvezi s sožitjem v skupni pólis (mestu-državi), Politika, tako je tisto, kar zadeva muze, MUZIKA. Skupno ime muz je danes povezano predvsem z glasbo. Gotovo zato, ker muzika-glasba, izmed vseh umetnosti, najbolj umljivo in naravnost govori človeku kateregakoli jezika.

„Vera je iz poslušanja“, ko milost zajame dušo, pamet in srce. Tudi muzika je namenjena poslušanju in skozi uho prodira v dušo, kot bi v sozvočju z vero ubirala njene strune, uglasene na isti ton, in prebujala v njih

speče hvalnice. V tem primeru je blagolasna, njen učinek je blagodejen, celo zdravilen; človeka plemeniti, mu pomaga živeti in ga vzgaja.

Toda že v starih časih so poleg blagodejne muzike poznali tudi drugo, s prav nasprotnim učinkom. To ni muzika blagolasja, ampak neskladnega hrupa, ki agresivno bije na strune, od začetka prizadete po izvirnem grehu. V blaznih decibelih more umoriti slušni živec in močno moti harmonijo v družbi.

Ko govorimo o dobri glasbi, je kvalifikacija seveda odvisna od osebe, po učinkih pa ne more biti dvoma o pravi oceni.

Naloga politikov je, da bodo „božanske“ muze res mogle v miru govoriti in bo družbeno sožitje v celoti podobno blagodejni melodiji.

razbili. Pa smo kar pustili za spomin. Več škode je bilo v pisarni. To je bilo en dan pred mojo aretacijo.

Naslednji dan sem opazil, da imam vohuna, ki mi sledi. Ponoči 29. avgusta, ko je bil Vovk že doma, so prišli pome. Ko so me peljali iz sobe, sem slišal oznovca, ki je vprašal: „A bomo Vovka sedaj?“ Takrat sem bil prepričan, da so tudi Vovka zaprli, a ga niso. Zapeljali so me v bunker na Poljansko in sem bil tam zdržema dva meseca. Sam. Tisti bunker je imel samo pol okna, gori se je še malo svetlobe videlo, drugo je bilo vse v temi. Imel sem desko, na katero sem se lahko od devetih naprej ulegel. Čez dan pa ne. Okrog enajstih zvečer, ko so videli, da sem malo zadremal, so pa prišli pome in me bučno zbudili in me gnali na zaslišanje, ki je po navadi trajalo do štirih ali petih zjutraj. Moj glavni zasliševalec je bil, ne vem ali od začetka ali kasneje, Zdenko Roter. Prvi dan je bilo veliko mladih. Takih, ki so se učili. Zmeraj so mislili, da jaz vse vem, vso politiko katoliške Cerkve... Hoteli so zvedeti o naših zvezah z inozemstvom in z bivšimi domobranci. Pretepali me niso nikdar. Vpili, zmerjali, podtikali pa vedno. Ne vem, koliko žensk so mi hoteli podtakniti. Najprej neko staro žensko, ki je delala na škofiji in je bila njihova vohunka. Potem sem to zanikal. Drug večer mi je isti človek očital nekaj podobnega. Sem pa udaril po mizi in rekel: „Ne pustim, da mi boste še kdaj očitali kakšne ženske.“ Takrat se je opravičil in nikdar več ni začenjal s tem.

Po dveh mesecih bunkerja so me dali v samico. To je bilo zame, kot bi prišel v raj. Bila je postelja, slamarica in sem se lahko končno malo odpočil. Do procesa, ki je bil o božiču, sem bil na Poljanskem nasipu. Potlej sem šel še nazaj za en čas. Nato sem bil na Miklošičevi, do leta '50 ali '51. Potem so me dali v Maribor za tri mesece. Od tam smo šli na ljubljanske Žale delat poslopja, tri hiše. Kopali smo ves pesek za hiše, ga presegali, jaz sem pa z dvigalom gor vozil. Tam sem bil od leta 1951 do leta 1953. Nato so me spet dali nazaj, ko so bili pritiski zaradi Cirilmetodovskega društva. Hoteli so, da bi jaz podpiral društvo in delal propagando, pa nisem maral.

IZ NAŠE KRONIKE

Božičnica v Slovenski hiši v soboto, 20. decembra: pod okriljem Vincencijeve konference in Zveze slovenskih mater in žena je bila najprej v cerkvi Marije Pomagaj sveta maša, ki jo je daroval mag. Stanislav Hočevar SDB, stare božične pesmi pa so med mašo in po njej pele matere in žene vseh domov pod vodstvom Anke Savelli Gaser, po maši je delegat Jože Škerbec opravil obred kajenja, blagoslovil jaslice na vrtu, kjer so božično misel in voščila povedali delegat Škerbec, duhovni asistent ZSMŽ prelat Jože Guštin in predsednica zveze Pavlina Dobovšek; v dvorani je bil ob pogrnenih mizah družabni del.

Moji spomini (1935-1945)

BORIS KOMAN

(7) Št. Vid ob Glini

Še zadnjo mašo sem opravil v Vetrinju 28. junija, potem pa so našo skupino, določeno za taborišče v Št. Vidu ob Glini, naložili na kamione in odpeljali proti severu. Nekateri so bili še precej v strahu, če nas ne peljejo v roke partizanom. Pot je peljala skozi Celovec, mimo Gospe Svete in končno smo dospeli v novo taborišče v okolici Št. Vida. Bilo je bolj majhno in še ni bilo dodelano. Tako smo v začetku spet zasilno prenočevali. Naši skupini so dali star, velik in precej visok šotor. Celo z majhnimi okenci v strehi in zelo široko streho prav do zemlje. Menda je bil to angleški vojaški šotor. V notranjost se nas je stisnilo okrog 40, v podstrešje zunaj šotora pa še drugih 40. Ker je bilo poletje, lepo sončno in brez dežja, smo se kar nekam vživeli.

Naši ljudje so to kmalu uredili kolikor najboljše so mogli, predvsem stranišče. Ker je bil že drugi dan praznik svetega Petra in Pavla, smo takoj poiskali zvezo s krajevnim župnikom. On nam je dal na razpolago staro, precej veliko cerkev, ki so jo do takrat rabili za shrambo. Znanapa je iz lepe povesti Pevček koroške pisateljice Dolores Vieser. Kar dobro nam je služila, ker v majhnem taborišču ni bilo prostora za kakšno kapelo. Med ljudmi pa je bilo čutiti še precej žalovanja zaradi vsega hudega, ki se je dogodilo v Vetrinju.

Med nami je bil tudi Peter Bajda, že doma znan strokovnjak za sode. Takoj je staknil nekaj lesa in začel delati majhne škafke. Med tem pa je žalostnim, okoli stoječim, svetoval: „Kaj bi jokali! Sedaj smo tukaj. Glejte, tam v gozdu je vse polno borovnic. Pojdite jih nabirat. Z njimi bomo napolnili te škafke in dekleta jih bodo lahko nesla v mesto zamenjat za kaj drugega!“ Njegove pogumne besede so dobro vplivale. Res so tako naredili in z dobrim uspehom.

Še nekaj nas je vznemirjalo. V mestu smo opazili na zidovih nekaj napisov v slovenščini, pa tudi moške v partizanskih uniformah. In res so se ti nekega dne prikazali v taborišču. Seveda jih nismo nič kaj lepo pogledali. Čez nekaj časa je prišla v taborišče angleška komisija in začela spraševati, kdo izmed nas vodi vse to. Ko so zvedeli, da je to župnik Janez Kette, so ga aretirali in odpeljali. Zelo smo bili preplašeni, še posloviti se nismo upali od njega. Vendar smo kmalu zvedeli, da so ga

8. novembra 1997 sta se poročila v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu GABRIJELA TOMAZIN in ALEKS KASTELIC. Čestitamo!

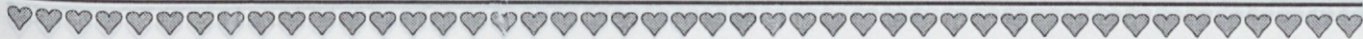
peljali k neki cerkvi skoraj na meji s Štajersko.

Ko smo se malo umirili, smo nadaljevali z ureditvijo šole za otroke, ki so že v Vetrinju imeli šolski pouk od začetka junija. Posebno smo se pa zanimali za dekleta, ki jih je bilo veliko med nami. In res so se kmalu zbrale in ustanovile dekliško Marijino družbo, katere članice so bile že doma. Bilo jih je okrog 100. Za prednico so izvolile Zdenko Virant. Ona je skupaj z zastopnicami župnij, od koder so bila ta dekleta, vse spravila v tek. Dekleta so bila v glavnem, kot ostali begunci v tem taborišču, iz ljubljanske okolice, pa še del z Gorenjske, tam okoli Kranja, kot: Devica Marija v Polju, Brezovica, Ježica, Cerklje, Smlednik, Ig, Polhov Gradec, Predvor, Predoslje, Šenčur in Št. Peter v Ljubljani. Takoj smo pričeli s shodi. Za vzorec le nekaj naslovov govorov na teh shodih: *Da bodo videli vaša dobra dela, Resnično življenje v Bogu, Prijateljstvo z Bogom, Dostojnost v obleki, Resničnost v besedi in dejanju.*

Pa tudi za odrasle smo imeli posebno rekolekcijo 2. in 3. avgusta. Tako, da je življenje kar lepo teklo svojo pot.

Taborišče je imelo lepo okolico. Ker smo bili precej prosti, smo počasi delali kakšne izlete, navadno v majhnih skupinah. V okolici glavnega kraja Kraig je precej starih gradov, deloma seveda že v razvalinah. Tudi so okoličani večkrat prosili nas duhovnike, da smo jim kakšno nedeljo maševali v njihovi cerkvi. Pa so potem z nami malo poklepetali in nas pogostili. Seveda jih je zanimal naš položaj.

Posebno radi smo poromali k Gospe Sveti. Pot ni bila težka. Kar čez hrib, mimo velikega zavoda Plešivec (Tanzenberg) do vojvodskega prestola in v hrib do tako lepe in ljubljene gosposvetske cerkve. Ker je bil takrat tam za župnika domačin Slo-

venec, ni bilo nobenih težav glede maševanja. Jaz sem trikrat poromal tja z majhno skupino in maševal.

Še eno željo sem imel, priti do Krke, do groba svete Heme. In res sva se z ministrantom Francijem Peklajem odpravila 28. avgusta zjutraj na pot. Čisto sama, tudi pot ni sva dobro poznala. Šla sva mimo Krajga in skupine gradov po poti, ki je peljala skozi gozd proti severu. Končno sva zavila v hrib in prišla do kraja Pisweg. Od tam sva zagledala onkraj doline veliko cerkev v Krki. Pot naju je peljala navzdol skozi gozd, ki je bil takrat poln zrelih brusnic. Na Krki sva potrkala na vrata duhovske hiše. Takoj so nama odprli, bil je že večer. Prijazno naju je sprejel duhovnik srednjih let. Ko sva povedala, kdo sva, naju je najprej vprašal, če sva kaj lačna. Seveda sva tajila. On se je pa nasmešnil in naju poslal kar v kuhinjo, rekoč: „Recita tam nunam, naj vaju lepo postrežejo.“ In res so to storile. Potem pa naju je tisti duhovnik, bil je menda eden iz vodstva celovškega bogoslovja, peljal v lepo opremljeno sobo z dvema posteljama, da sva tam prenočila. Kakšen užitek! Prvič po odhodu v tujino spati v pravi postelji!

Drugo jutro sem opravil sveto mašo v veliki cerkvi, potem pa sva šla v kripto in pomolila na grobu svete Heme. Tako sva vse lepo doživela in se spet dobre volje vrnila domov v taborišče. Seveda peš. Sva pač bila mlada in zdrava.

Med tem so vendarle dokončali naše barake in smo se vselili. Bili smo končno pod streho in na svojih posteljah, seveda zelo skromnih in trdih. Pa se je začelo govoriti, da nas bodo spet preselili v drugo taborišče, v Kellerberg. Kje je to, nismo vedeli, pa so nam pojasnili, da je ta kraj v zgornji dravski dolini. Že v jeseni, 9. oktobra, so nam naročili, naj vse svoje pospravimo in se zgodaj zjutraj spravimo na železniško postajo v Št. Vidu. Res smo še v jutranji megli prišli na kolodvor. Tam pa smo morali dolgo časa čakati na vlak. Ker je bilo precej hladno, smo nabirali dražje in zakurili majhne kresove. Šele okrog 10. ure so nas naložili na vlak, ki je potem odpeljal po dolini proti Osojskemu jezeru in naprej proti Beljaku. Tam smo morali spet dolgo čakati. Pa so pevci začeli peti naše slovenske pesmi in s tem vzbujali pozornost: slovenska pesem v nemškem mestu! Vendar nas niso obsojali, ampak celo pohvalili.

Po dolgem čakanju se je vlak vendarle premaknil. Res smo zavili v dravsko dolino proti severozahodu in se končno ustavili v Bistrici ob Dravi. Tam so nas naložili spet na tovornjake in prepeljali v veliko taborišče Kellerberg.

Dalje prihodnjič

KRSTI, POROKE IN SMRTI

v slovenski skupnosti v letu 1997

Krščeni so bili: Fernando Tomaž Iglič, Ignacij Porto Koprivnikar, Milena Andreja Samsa, Marija Viktorija Petkovšek, Martin Starič, Cintija Smrdelj, Lucija Lilijana Močnik, Micaela Bokalič, Tomaž Selan, Valerija Aldana Ferreira Javoršek, Luka Urbančič, German Guillermo Venega Močnik, Maja Korošec Trejo, Janez Sebastijan Kocmur, Marjan Vombergar, Štefanija Mihaela Kadivec, Andreja Cecilija Žagar, Mikaela Cecilija Menghini Štefe, Andreja Avguščina Koci-man, Andrej Mihael Gorše Heller, Gabriel Julian Nemanič, Ivan Gabrijel Kostelec, Solano Marija Eiletz González, Danilo Aleksander Žgajnar, Aleks Martin Stoc-ca, Boris Aleksander Golob, Mariana Aye-len Leskovec, Matija Martin Poberšnik, Martin Loboda, Marija Cecilija in Marija Lucija Štefe - dvojčici, Peter Kopač, Nica-nor Zakrajšek, Marija Heller Podboj, Mi-kaela Gabrijela Malovrh, Martin Zupanc, Martin Magister, Joahim Tomaž Rode, Avgust Gianelli Eiletz, Marija Florencia Egert Miklič, Marko Gabrijel Cepeda Miklavc, Nadia Jakoš, Luka Horvat, Eze-quiél López Mundo Fajfar, Franc Manuel Keber, Karolina Andreja Rezelj, Ezequiel David Uštar, Matija Aleksander Brula, Pavla Nicole Urbančič, Veronika Nahir Montenegro Osojnik, Sofia Santolaria Kavčič, Patricio Gabriel Porcelo Žakelj.

Poročili so se: Andrej Samsa in Veronika Kržišnik, Marko Rant in Virna

Cuttaruzzi, Milan Rovani in Monika Keršič, Franco Sacardi in Marija F. Petelin, Ivan Bajuk in Roxana Scaraffia, Sergij Rode in Adriana Oliverio, Štefan Godec in Danijela Lucija Avguštin, Damjan Boltežar in Silvina Richiardielli, Martin Žužek in Cecilia Albello, Pavel Golmajer in Cynthia Nemen, Tomaž Kočar in Ana Farreras, Aníbal Ramírez in Alenka Možina, Matija Debevec in Cvetka Kopač, Marija Andreja Papež in Ernesto Eduardo Córdoba, Tomaž Lojze Voršič in Silvana Pérez Lera, Jorge Hanžej in Terezija Škulj, Franc Močnik in Ana Aleksandra Strle, Olga Žakelj in Fabián Domínguez, Aleksander Kastelic in Gabrijela Tomazin, Damjan Bajda in María José Molina, Jože Beltram in Sandra Petkovšek, Aleksander Leber in Monika Verbic, Andrej Rezelj in Lorena N. Albreht, Janko Žnidaršič in Cvetka Pregelj, Matjaž Markež in Micaela Leni.

Umrli so: Marija Viktorija Petkovšek, Frido Beznik, Rezka Hrastnik, Mara Marinšek, dr. Ivan Prijatelj, Lojzka Skoppec, Olga Milavec, Zoran Brezigar, Gize-la Marušič, Jože Pugelj, Franc Klinec, Angela Jerovšek, Tone Lubej, Franciška Štirn, Jože Munda, Ana Scharff, Angela Ribnikar, Rudolf Jamnik, Marija Cecilija De Salvo Lobnik, Avgust Cotič, Stanko Marinček, Ivan Smole, Marija Cecilija Filipič roj. Pogačnik, Franc Šenk, Ančka Belič roj. Groznik, Danica Uranič Rakovec, Ivan Tomažič (duhovnik), Anica Pa-

ZSŽM je 7. novembra 1997 organizirala romanje v San Nicolás. Romarje je spremljal prelat Jože Guštin.

SLOVENSKE SOBOTNE ŠOLE

v Argentini v letu 1997

OSNOVNE ŠOLE

Šola Jakob Aljaž v Bariločah

Učencev: 22; voditeljica: Lija Kambič; verouk: Veronika Razinger Grohar; učiteljice: Alenka Arnšek, Anica Arnšek Magister, Danica Jerovšek Mavrič, Marta Malovrh Jerman; petje: Anica Arnšek Magister; namestnici: Marjana Marn in Helena Sterle; predsednica odbora staršev: Veronika Razinger Grohar.

Šola France Balantič v San Justu

Učencev: 124; voditeljica: Angelca Klanšek; katehet: Anton Bidovec; učiteljice: Veronika Godec, Danica Malovrh, Veronika Malovrh, Lučka Oblak, Mirijam Oblak, Ivana Tekavec, Marija Zupanc Urbančič, Pavlinka Zupanc in Marta Petelin; petje: Marija Štrubelj, Anica Mehle in Marta Selan; namestnice: Angelca Miklič, Bernarda Krajnik in Emi Marušič; splošna pomoč: Ivanka Puhek; predsednik odbora staršev: Marjan Grilj.

Šola Irenej Baraga v Slovenski vasi

Učencev: 50; voditeljica: Mirjam Goljevšček; kateheti: Jaka Barle CM, Franci Pavlič CM in Janez Petek CM; učiteljice: Lucijana Čeč, Ivanka Draksler, Olga Fink, Rotija Grbec, Gizela Grbec in Marija Urbanija; petje: Aleksander Barle in Rotija Grbec; predsednica odbora staršev: Marija Sušnik.

Šola Josip Jurčič v Carapachayu

Učencev: 33; voditeljica: Metka Slabe; katehet: Franci Cukjati; učiteljice: Sonja Kolenc, Ani Markež, Ani Resnik, Helena Skarlovnik, Marija Slabe in Hele-

pež roj. Koželj, Franc Hribovšek, Blaž Frontini, Rudi Hirschegger, Anton Glavič, Jože Učakar, Evgen Rupnik, Raimund Kinkel, Barica Majcen, Ana Galjot, Jože Ovčec, Pilar Gómez Žigon, Emil Cole, Stanislav Buda, Pavla Jerovšek, roj. Fragapane, Irena Novak, Jože Grošelj, Marija Železnikar roj. Poglajen, Frančiška Erjavec, Tone Burjek, Neža Marolt, Raimund Cartl, Pavel Kuhar, Lidija Kadivec, Stanko Stante, Jože Peternelj, Jože Hočevr, Jelena Urankar roj. Žitnik, Vera Debeljak roj. Remec, Ignacij Glinšek, Cilka Grum roj. Cestnik, Tone Puntar, Aleksandra Šturm roj. Klemenčič, Milan Vičič, Jože Klun, Karolina Leskovec, Franc Demšar.

na Žnidar; petje: Ivan Vombergar; odbor staršev: Pavla Korošec, Ani Markež in Franci Žnidar.

Šola France Prešeren v Castelarju

Učencev: 71; voditeljica: Mija Markež; katehet: France Bergant; učiteljice: Nadica Grohar, Monika Kenda, Lili Kopac, Veronika Vivod, Irena, Helena in Sonja Zarnik; petje: Mojca Jelenc; predsednik odbora staršev: Andrej Golob.

Šola škof dr. Gregorij Rožman v San Martinu

Učencev: 71; voditeljica: Katica Dimnik; katehet: Franci Šenk; učiteljice: Vera Podržaj, Saša Golob, Marta Škulj, Danica Petkovšek, Irena Peršuh, Regina Leber in Andreja Malovrh; petje: Irena Peršuh in Magdalena Belec; predsednica odbora staršev: Magdalena Belec.

Šola Anton Martin Slomšek v Ramos Mejiji

Učencev: 75; voditeljica: Saša Omahna; katehet: Jože Škerbec; učitelji: Mateja Šmalc, Helena Oblak, Marjan Jože Loboda, Helena Rode, Monika Svetlin, Lučka Tomazin, Lučka Vombergar, Meta Vombergar; petje: Marcel Brula in Olga Urbančič.

Šola sv. Ciril in Metod v Mendoza

Učencev: 28; voditeljica: Lenčka Bož-

nar; verouk: Tončka in Urška Šmon; učitelj: Erika Bajda, Maruška Štirn in Vladko Žumer; petje: Angelca Bajda; predsednik odbora staršev: inž. Jože Šmon.

Šola Janez Evangelist Krek v Tucumanu

Učencev: 2; voditeljica: Jožejka Žakelj

Šola Mirko Kunčič

v Villa Mercedes, San Luis

Učencev: 1; učiteljica: Jožica Zupanc

A-B-C PO SLOVENSKO

(tečaj za špansko govoreče)

V Slovenski hiši

Učencev: 40; voditeljica: Marjana Batagelj; učiteljice: Andrejka Dobovšek, Elizabeta Grbec, Nevenka Jelenc, Lučka Mehle, Karla Skvarča, Marjeta Stariha, Tatjana Stariha, Cecilija Grbec, Pavla Grbec in Šaši Gelb; za odrasle (11): Marjeta Hostnik; predsednica odbora staršev: Irena Graciano.

V Bariločah

Učencev: 15; voditeljica: Marija Eiletz; učiteljice: Terezka Žužek, Astrid Rezelj, Marija Osojnik López; namestnice: Magdalena in Mihaela Jerman in Vilma M. Urbančič.

V Mendoza

Učencev: 6; učiteljica: Bibi Bajda
France Vitrih

SREDNJEŠOLSKI TEČAJ RAVN. MARKO BAJUK

V Slovenski hiši

Dijakov: 105; ravnateljica: prof. Neda Vesel Dolenc, profesorski zbor: za

„Ljubezen za bolezen“ v režiji Blaža Mikliča za obletnico Našega doma
12. oktobra 1997

Sedanji slovenski trenutek

JANEZ GRIL

Prisrčno vse pozdravljam. Sem vesel, da vam lahko spregovorim. Gospodu Eiletzu, ki se je name obrnil s prošnjo za to predavanje, sem odgovoril po faksu: „Nekaj uvodnih misli, potem pa pogovor...“ In on se je s tem strinjal.

Na ta večer sem se pripravil tako, da vam bom poskušal ta naš sedanji slovenski trenutek prikazati v šestih različnih vidikih in sicer skozi politiko, gospodarstvo, kulturo in šolstvo, Cerkev, medije ali javna glasila in v luči zdomstva, kot ga seveda jaz gledam in kot ga doživljamo doma. Morda je podobno kot gledate vi in doživljate vi. Se pravi: skozi teh šest različnih pogledov si bomo ta sedanji slovenski trenutek ogledali kot izziv in kot spodbudo za kasnejši pogovor.

In če bi na začetku poskušal čisto na kratko in na splošno reči, kakšen je ta sedanji slovenski trenutek, bi rekel, da je precej nejasen, da je močno zapleten, da je včasih potegnjjen v različne vaše zdrave s premalo širokimi, prekratnimi obzorji. Za nekatere je ta trenutek hudo pesimističen in slab, za druge manj, zame, se zdi nekako realističen, vendar z mnogimi nastavki, ki kažejo, da je lahko jutri drugačen, boljši; da smo morda pri nas doma v nekakšni dobi setve, ko seme že klije, ko že poganja, vendar je treba na žetev še čakati. In kmet, ki čaka na setev, se boji, ga skrbi, obenem pa se že veseli, ker upa, da bo žetev obilna. Morda je tako tudi s sedanjim slovenskim trenutkom. Marsikaj raste, marsikaj nastaja plemenitega, tudi plevela seveda ne manjka, vendar tako je na tem svetu. Toliko za uvod in sedaj morda sedanji slovenski trenutek skozi **politična** očala.

* *

Kot veste, so doma v teku predsedniške

slovenščino: Luka Debevec, prof. Alenka Magister, prof. Metka Mizerit, dr. Štefan Godec, Milena Ahčin, lic. Terezka Žnidar; zemljepis: Neda Vesel Dolenc; zgodovina: Marjan Loboda in arh. Jure Vombegar; svetovni nazori: dr. Marko Kremžar in dr. Lojze Kukovica DJ; verouk: France Cukjati, Lojze Kukovica in Jože Škerbec; Petje: lic. Rok Fink; predsednica odbora staršev: Marjeta Šenk.

V Bariločah

Dijakov: 2; ravnatelj: Milan Magister, namestnica: Terezka Žužek. Učijo: Zdenka Jan (slovnica in slovstvo), Ivan Arnšek (zgodovina), dr. Stane Žužek (verouk).

volitve, ki bodo najbrž še ena zamujena priložnost za tiste, ki si želijo, da bi bile razmere drugačne kot so. Zanimanje za te volitve je bilo dolgo časa minimalno ali nikakršno. Desne politične stranke ali tako imenovane pomladne stranke so kar pozabile, da bi si poiskale primerne enega kandidata in so odlašale do konca. Potem se je iskalo na hitro. Iskalo se je tako, da so prišle v ospredje stare in nove zamere, ker so trije predsedniki pomladnih strank, kandidat pa je lahko samo eden in potem je seveda težko izbrati, kateri bi bil ta, niso pa izbrali nekega tretjega skupnega kandidata, kar bi bila najboljša rešitev, vendar pred pol leta ali že prej, ne pa zadnji mesec. Torej to je, če tako rečemo, glede političnih volitev na strani slovenske pomladi. Vsi trije predsedniki so zaupanja vredni, vendar morda včasih preveč zagledani v koristi svojih strank in manj v koristi skupnosti oziroma cele države. Po nepotrebnem smo zato izgubili lanske volitve, vladne volitve, ko je bilo pol na pol. Zelo verjetno bo ta stran slovenskih volivcev izgubila tudi letošnje predsedniške. Ni še gotovo, vendar če bo drugače, bo veliko presenečenje, veliko veselje. Z eno besedo bi lahko rekli, da so v ospredju naših pomladnih strank premladi ljudje s prevelikimi odgovornostmi, ki so padle nanje, in je bilo premalo izkušenj. In to so objektivne težave in ne gre za njihove težko bi rekli - osebne krivde, ampak, včasih so težave večje kot pa so človeške možnosti.

Cerkev, seveda, gleda na to z zanimanjem, včasih tudi z bolečino, ne čisto pasivno. Na našo pobudo in s sodelovan-

jem nekaterih izmed duhovnikov, ki smo pač okrog škofov, smo lansko leto in predlanskim omogočili, da so se na cerkvenih tleh velikokrat srečali predsedniki treh pomladnih strank in da so s pomočjo naše prisotnosti lahko med seboj komunicirali. Vendar kaj več kot nekakšen slab sporazum pred lanskimi volitvami nam ni uspelo, tudi z našo pomočjo ne, doseči.

Se pravi, morda bi kdo rekel tukaj, od daleč, da smo cerkveni ljudje premalo naredili za to politično enotnost slovenske pomladi. Tukaj, seveda, je naše osnovno poslanstvo povsem drugačno. Je oznanjevanje evangelija, kar je naša največja in najsvetejša skrb in verni ljudje so tudi v drugih političnih strankah, ne samo v teh treh pomladnih. Zamere na tem področju so včasih lahko zelo neprijetne v smislu, da koga odvrnejo potem tudi od evangelija.

Glede politične situacije pa še misel, da je med ljudmi doma prisoten še nekakšen podzavesten strah. Strah ni nikoli zadeva razuma, ampak je zadeva srca ali čustev, če hočete, in čeprav si ljudje dopovedujejo in vedo in vidijo, da je marsikaj drugače, kljub temu ostaja neki strah: Kaj pa, če to le ni res? In strah ostaja. Čeprav, kot vemo, je strah v sredi votel, okrog pa ga nič ni.

Kar morda nekoliko ovira slovenski politični trenutek, je tudi pomanjkanje demokratičnih izkušenj in zlasti zavest, da vsak posameznik lahko nekaj naredi, vsi skupaj pa veliko več, če se povežemo, če enotno nastopimo. Te iniciative, lastne, moram nekaj narediti, pa velikokrat manjka in čakamo drug na drugega, kdo bo tisto naredil. In stvar ponavadi ni narejena. Vendar premiki so pozitivni. Zadnji takšen velik politični dogodek je - ravno pred volitvami se je pripetil - predlog tako imenovanega lustracijskega zakona, ko bodo v parlamentu obravnavali in morda tudi sprejeli zakon, ki bo malce prevetrl to politično sceno pri nas, da bi tisti, ki so bili hudo obremenjeni v prejšnjem režimu, se vsaj za nekaj časa morali umakniti iz političnega življenja. Toliko na kratko o slovenski politiki in o katoličanih v njej v sedanjem trenutku.

* *

Drugi trenutek ali pogled je **gospodarstvo**. Slovensko gospodarstvo je v tako imenovanem procesu privatizacije. Včasih je bilo to, kot se čudno sliši, družbeno premoženje. Od vseh nas je bilo to. Zdaj

bo postalo privatno. Vendar ta proces, ki je bil pač v parlamentu sprejet, zakon in podobno, teče zelo počasi in gospodars-tveniki sami pravijo, da prepočasi. V tem času tranzicije ali prehoda, ko družbeno, se pravi naše skupno premoženje postaja državno ali privatno, se v tem procesu marsikaj porazgubi in postaja ne naše, ampak moje oziroma tvoje ali njegovo, i.t.naprej. Tukaj, seveda v vseh teh deželah, ki morajo ta proces na neki način prestati, se dogajajo podobne stvari in kljub različnim mednarodnim strokovnjakom, ki so prišli k nam svetovat, kako naj ta proces privatizacije izpeljemo. Sedanji postopek je pač eden izmed postopkov, ki bo pripeljal to premoženje v privatne roke: delniške družbe, družbe z omejeno odgovornostjo in zasebna podjetja. Vendar marsikaj bo med tem časom, po domače rečeno, ukradeno. Žal je to res. Kaj se dogaja?

Tisti direktorji, ki so bili zadnji direktorji, ki so bili pač nastavljeni pod prejšnjim režimom, imajo največje možnosti, da to privatizacijo tako peljejo in tako izpeljejo, da oni postanejo večinski lastniki podjetij. To se zgodi tako, da podjetje prezadolžiš, da ne more plačati svojih obveznosti, potem ga pošlješ v stečaj ali v prisilno poravnavo, odpustiš s tem delavce, posle, ki jih je to podjetje imelo, začasno odpelješ z nekim tako imenovanim by-pass podjetjem, in to podjetje, ki je sedaj na voljo, da ga nekdo kupi, je malo vredno. Tisti bivši direktor ima ali dobre kredite ali že od prej kje zbrano premoženje in to podjetje, oskubljeno, osiromašeno kupi za majhen denar. Potem obišče stare sodelavce po Evropi in reče: „Sedaj bomo pa zopet poslovali po starem, samo sedaj sem pa jaz šef, itd. In bo poceni prišel lahko do velikega premoženja povsem legalno, ker zakon to na neki način omogoča oziroma dopušča. Pri nas se rado reče: „Nekdanji rdeči direktorji postajajo sedaj novi kapitalisti.“ In nič več ne želijo biti rdeči; to ste lahko prepričani. S tem pa nastajajo nove socialne razlike. Namreč - plače. Razmerje med najvišjo in najnižjo plačo, ki je v prejšnjem sistemu bila na neki način uradno določena in ni smela presegati nekega določenega razmerja, je danes povsem spuščeno iz rok. Malo primerov, da ima direktor ne hudo dobrega podjetja od 10 do 15 tisoč dolarjev plače, čistilka v tistem podjetju pa 300 dolarjev. Kakšno je to razmerje, seveda, se lahko izračuna. To niso ravno redki primeri. Nastajajo neke velike socialne razlike.

Brezposelnost. Veliko delavcev gre pač na borzo, kjer imajo sicer kar dokaj

visoko nadomestilo za brezposelnost, okoli 300 dolarjev ali malo manj, in socialno zavarovanje obenem še plačano. Za silo se da s tem preživeti. Mnogi naši ljudje so se v preteklih desetletjih naučili nekega znanega srbskega rekla, ki se mu reče po srbsko: znajti se. Pomeni: znajti se situaciji primerno.

Imate nezaposlene, ki prejemajo borzo, imajo pa morda potem na ženo privatno podjetje, ki posluje ali dela na črno, pa trikrat več zasluži z neprijavljenim delom, obenem pa hodijo vsak mesec na borzo po tisto pomoč. Dejanska brezposelnost je trenutno okrog 14%. Vendar če bi upoštevali evropska merila brezposelnosti pa to zavračanje ponujenega dela - pri nas dvakrat lahko zavrneš neko delo, ki ti ga ponudijo, potem te z borze odslovijo. Realna brezposelnost v Sloveniji je okrog 7 do 8%, kar je za svetovne razmere malo. Ker še vedno v slovenskih družinah delata mož in žena, oziroma oče in mati, in če nista slučajno v istem podjetju, ki je šlo v konkurz, se z dvojno plačo pa še z malo zemlje in delom na zemlji standard ni bistveno zmanjšal, tako da večina ljudi še dokaj normalno uživa neko blagostanje, ki so ga bili navajeni.

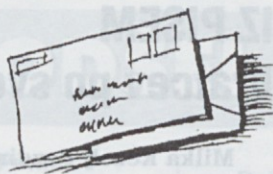
Edina razlika sedaj je ta, da včasih smo kredite samo jemali, pa jih ni bilo treba vračati, ker jih je inflacija pojedla, sedaj pa je treba kredite vračati. In to je očitno, da imajo ta sistem za slab, ker je pač treba plačati, kar si vzel. To so grenke pilule novega kapitalizma, vendar je to normalno. Prej je bilo pa tako - saj to ste morda slišali: Nekdo si je vzel kredit za novo hišo - 100, 200, 300 tisoč dolarjev na 10 let z 20 procentno letno inflacijo, kredit se ni revaloriziral in nazadnje si mesečni obrok plačal kot za škafico vžigalic, nič. To je bil podarjen kredit. Vse to je šlo v javni dolg in to bomo plačevali še 300 let. Vendar na Slovenskem je vsaj to dobro, da so ljudje najemali kredite in so si zgradili lepe hiše, ki po ameriških standardih veljajo za vile. Na Hrvaškem in v Srbiji so jemali kredite po istem postopku, vendar zato, da so šli na Havaje ali na Črno morje na počitnice. Pri nas so pa jemali kredite in si zgradili hiše. Mnogi ravno s pomočjo kreditov, ki so jih samo minimalno vrnil, ker jih je pač pojedla inflacija. Tako je funkcioniralo prej. In mnogi ljudje si niso upali jemati kredita, ker so pač vedeli za staro izkušnjo iz starih časov, da gre na boben, kdor ni sposoben vrniti kredita. Kdor si je upal in se je prilagodil temu socializmu, si je marsikaj privoščil. Vsi bomo to plačevali v javnem dolgu, to se ve. To je ta gospodarska situacija skozi očala preprostega človeka

in zato mnogi rečejo: „Saj prej je bilo bolje kot je sedaj.“ Dejansko je bilo: krediti so bili zastoj, skoro zastoj. In še marsikaj drugega.

Druga stvar: ta kultura bivše Jugoslavije je zelo različna. Slovenija, ki je spadala tisoč let v zahodno kulturno območje, in orient, Srbija in dežele, ki so spadale daleč na vzhod in bile stoletja pod Turki, kjer je veljalo: zakon je postavljen zato, da ga ti lahko obideš. Se je pač gospodarilo in obnašalo tako, da si pač zakon, če se je le dalo, obšel. In tega smo se tudi Slovenci rahlo naučili. To je bilo včasih zelo koristno. Recimo neki Američan ali Anglež ve, da ne sme v Ameriko pripeljati več kot eno steklenico žganja, Anglež še to ne. Angležu je pod čast, da bi več pripeljal kot sme. Tudi v Sloveniji, ko smo hodili po kavo in pralne praške - cele prtljažnike smo tako vozili - seveda mimo zakona in če se je le dalo, da smo rekli, nič nimam v prtljažniku, itd. Neumne zakone in predpise si moral goljufati, če si hotel preživeti. Tega se pa potem navadiš in potem tudi pametnih predpisov ne spoštuješ. In nova slovenska država zelo slabo pobira davke. Mnogi obrtniki prijavijo takšne nizke dohodke, kot da so socialni reveži, imajo pa čisto drugačne račune. In ta davčna revizijska služba išče, poskuša in najde primere, ko je neki obrtnik prijavil minimalne davke, potem jih je pa plačal in s kaznijo vred v visokih milijonih dolarjev, kar pomeni tudi velike vsote v markah ali ameriških dolarjih. In je to plačal, ker je pač skrival in podobno. Davke naša država zelo slabo pobira.

Kar je še pomembno: v gospodarstvu stare naveze bivših direktorjev še vedno delujejo. Ne več na ideološki ravni, ampak na ravni koristi in interesov. Ti boš meni pomagal, jaz bom tebi pomagal in bova oba preživela. Kar je tudi pomembno: leva politična stran je gospodarsko zelo močna. In večina direktorjev ne podpira bivše KP, ampak Liberalno demokracijo. Ta stranka ima največ gospodarske moči, ker je največ direktorjev njihovega političnega prepričanja. Bivši stari komunisti včasih še vedno skušajo staro socialno pravičnost po starem redu in direktorjem, ki so navajeni tega zahodnega mišljenja in pogledov, to ne ustreza, zato so veliko bližje članom Liberalne demokracije, ki se na tem gospodarskem področju obnašajo povsem liberalno, včasih celo v smislu divjega liberalnega gospodarstva.

Desna politična stran ali pomladne stranke seveda nimajo gospodarske moči. Malo je direktorjev, ki bi pomagali tem strankam, in tisti ne morejo več kot toliko.

IZ PISEM MISIJONARJEV

S.M. Frančiška Novak iz Tajske:

...Blíža se božíč in novo leto in je skrajni čas, da se Vam spet oglašim in zahvalim za tako zvesto pošiljanje „Duhovnega življenja“. Kakšno pristno slovensko duhovno bogastvo mi vsakič prinese: zadnja številka o sv. Tereziji in pokojni sloveči misijonarki ljubezni materi Tereziji iz Kalkute... „Duhovno življenje“ zelo cenim, hranim stare številke, dasi sem tu še edina Slovenka.

Gotovo ste zvedeli, da je slovenska uršulinska misijonarka sr. Deodata Hočevnar v Jakarti, Indonezija, odšla po plačilo k Očetu 8. avgusta 1997. 15 let je misijonarka na Tajskem in nato 45 let v Indoneziji. Dopisovali sva si in vem, kako je cenila „Duhovno življenje“. Naj počiva v miru in nam izprosi mnogo dobrih poklicev. Indonezijska uršulinska provinca ima precej poklicev, tako bo težko še kaka slovenska misijonarka ali misijonar našel pot v Indonezijo. Skoro isto velja za Tajsko, kjer je komaj pol procenta katoličanov v deželi, misijonarje pa zelo težko sprejmejo. Prav sedaj Tajska in menda tudi mnogo večja Indonezija doživljata težko ekonomsko krizo.

V starosti 82 let sem si pri delu 20. oktobra zlomila levo nogo pod kolkom. 28. oktobra sem bila operirana v državni bolnici in se vrnila v Regina Coeli, a okrevanje je težavno, naporno. Če Bog da, in upam, da se bom še vrnila med svoje upam, ki nam jih misijonarji pošiljajo v vzgojo in pouk.

ker če eno kravo zelo hudo molzeš, potem mleka zmanjka. In to se je videlo pri volitvah: leve stranke imajo bistveno več denarja za volilno propagando kot pa desne, ki si morajo skoraj s puščico nabirati denar za volilno propagando, ker nimajo podjetij, ki bi oglaševala ali ki bi sponzorirala ali kakorkoli pomagala, da bi ta njihov volilni glas bil močnejši. Vendar tudi tukaj stanje ni brezupno. Ti novi kapitalisti, ki so poceni dobili podjetja, jih ne bodo znali ceniti, jih bodo najbrž tudi poceni, prehitro zapravili. In sedaj nastaja nov rod mladih, podjetnih, manjših pod-

MISIJONAR PEDRO OPEKA

Milosti poln adventni in božični čas in srečno novo leto Vam, vsem sodelavcem in bralcem!

Pedro Opeka z Madagaskarja:

Dragi prijatelji!

Navada je, da ob koncu leta naredimo pregled o opravljenem delu v preteklem letu. Kako je torej potekalo življenje Akamasoe v letu 1997?

1. V enajstih mesecih smo sprejeli 665 novih ljudi (137 družin, od tega 510 otrok in 155 odraslih). Poleg teh se je pri nas ustavilo 1120 drugih ljudi, ki so se pri nas ustavili le za krajši čas in še prihajajo občasno (enkrat na teden), da dobijo pomoč v hrani, v obleki in zdravila.

2. 50 družin se je vselilo v novo zgrajene hiše iz opeke; 200 družin se je naselilo včasne (lesene) stavbe. Poleg tega je bilo zgrajenih precej drugih stavb in prostorov: en otroški vrtec, ena kapela, eno skladišče, ena cisterna za 50 tisoč litrov vode, velika obednica, dve učilnici, pet učilnic pa je bilo temeljito obnovljenih.

jetij, ki so si s težavo pa tudi s poštenjem priborili svoje imetje in ti ga bodo znali ceniti in tudi povečati. Tako da tudi na tem področju v dolgoročni perspektivi, mislim, da je stvar tudi optimistično gledana; da se to ne bo vleklo v nedogled, ampak, da se bodo stvari obrnile postopoma na boljše. In teh majhnih podjetij ali močnih obrtnikov, ki imajo 50, 80 ljudi zaposlenih, jih je že kar nekaj in so zelo uspešni na svojem področju. Krekova banka je primer uspešne banke.

Prihodnjič dalje

Dve vasi sta dobili novo nogometno igrišče, v dveh drugih sta bili igrišči obnovljeni; v treh vaseh smo zgradili igrišče za košarko. Ob šolskih prostorih smo zgradili 50 umivalnic in stranišč. Štiri vasi so dobile tekočo vodo. V Manantenaso smo odprli garažo za najnujnejša popravila avtomobilov. Dve vasi sta dobili nova dispanzerja (Atolojanahary, Manantenaso). Zgradili smo 30 km cest. Kraj Masihanaka ob istoimenski reki je dobil čoln za 3 tone.

Poleg tega nadaljujemo s pogozdovanjem. Letos smo posadili 20 tisoč novih dreves (borovce in evkaliptuse).

3. Pri ljudeh opazamo določen premik. Mnogi ljudje si v resnici prizadevajo, da bi se izkopal iz revščine. Tudi drugače je mogoče videti pri mnogih ljudeh voljo, da začnejo novo življenje.

4. Ciklon „Gretelle“ je bil za nas velik izziv. Prisilil nas je, da smo delokrog Akamasoe razširili in šli na jugovzhodno obalo otoka (Vangaindrano, Matanga, Masihanaka, Bevata). Tam je bilo na podeželju zgrajenih deset novih šol (uničenih ob hudem ciklonu januarja 1997). Tam imamo tudi na skrbi 3 ljudske kuhinje za podhranjene otroke.

5. Blizu Fianarantsoe smo novembra odprli še en nov delokrog, kjer bomo vaščanom pomagali zgraditi šolske prostore. Zavedamo se, da je ta osnovna izobrazba in vzgoja temeljnega pomena za vse ostalo.

Kdo nam je to omogočil? Kdo so bili naši dobrotniki?

Veliko nam pomaga Evropska skupnost. Pomagajo nam tudi razne mednarodne dobrodelne ustanove, kot so: Manos Unidas, Partage in AMAR z otoka Réunion, Regio Terzo mundo, Principauté de Monaco, PAM, Missio, Misereor, Misijonsko središče Slovenije, rojaki na Koroškem, v Argentini, Misijonski krožek Toronto in mnogi posamezni darovalci.

Naši načrti za leto 1998:

1. 200 družinam bi radi omogočili dostojen dom (trdno zgrajene hiše iz opeke). Za nekaj hiš

imamo že zagotovljena denarna sredstva, za vse ostalo pa še iščemo ustanove in dobrotnike, ki bi nam pri tem pomagali. V načrtu imamo nov otroški vrtec v Mahatazana, dispanzer v Andralanitra, porodnišnico v Manantenaso.

2. Vsem na novo sprejetim družinam hočemo poiskati delo ali možnosti za kolikor mogoče normalno življenje. Zato bo nujno treba kupiti nova zemljišča. Le tako lahko omogočimo tem ljudem, da pridejo s svojim delom in seveda z našo pomočjo do svojega kruha in do bolj dostojnega stanovanja.

3. V vaseh, kjer tega še ni, načrtujemo z izgradnjo potrebne infrastrukture, kot

so: ceste, dispanzerji, sanitarni in higienski prostori, šole. Trenutno je npr. v nekaterih razredih do 120 otrok. Takšno število učencev pa je za enega učitelja veliko preveč. Zato so novi šolski prostori nujno potrebni.

4. Na jugovzhodni obali želimo okrepiti našo navzočnost. Globoke rane, ki so nastale ob ciklonu, se le počasi celijo.

5. Nadaljna formacija odgovornih in učiteljev (okrog 120 jih dela v okviru naše humanitarne ustanove Akamasoa), da bi se tako še močneje zavedli, kako je od vsakega sodelavca odvisna prihodnost našega dela.

6. Osveščanje ljudi, da bi se zavedli odgovornosti, ki jo imajo za lastno prihodnost in srečo svojih otrok. Ko jim omogočamo primerno materialno podlago, jim želimo pomagati tudi v moralnem pogledu in doseči določene spremembe.

Da uresničimo vse to, bo potrebno veliko dela, dobre volje in denarnih sredstev. Žal državne oblasti ne naredijo tistega, kar bi morala biti njihova prva skrb. A mi zaradi tega ne moremo in ne smemo čakati. Stiske ljudi so preveč kričeče, tem ljudem je treba pomagati danes.

Nekateri nas sprašujejo, kdaj bomo nehali širiti naš delokrog in kdaj ne bomo več sprejemali novih „smetiščarjev“. Naš odgovor je: Ko jih ne bo več. Priznam, da breme ni lahko. Nikakor si ne domišljamo, da bomo sedaj mi rešili vse te probleme. Želimo le, da bi naše delo spodbudilo še druge ljudi k sodelovanju pri lajšanju tolikšne človeške bede. Ko se vsak dan srečujemo z novimi reveži, ne moremo brezčutno mimo njih. Če nam jih Gospod pošilja, jih nimamo pravice zavrniti, ampak moramo iskati zanje nove rešitve. Zato potrebujemo velikodušnih sodelavcev in prosimo tiste, ki so nam že pomagali, da nam ostanejo zvesti tudi za naprej. S skupnimi močmi se lahko naredi veliko dobrega.

Letos mineva osem let, odkar smo začeli s humanitarno akcijo Akamasoa. Takrat nihče ni niti sanjal, da se bo ustavila tako razvila. Pač pa smo se že od začetka podali na pot z velikim zaupanjem v Božjo previdnost. Stiska človeka je bila za nas klic in izziv, da je treba nekaj narediti tu in sedaj.

Vsem vam že vnaprej prav lepa hvala za nadaljnje sodelovanje in vam želim blagoslovljene božične praznike in obilo sreče v novem letu 1998.

P.S.: Pozdravom Pedrotu se pridružujem tudi jaz. Vas lepo pozdravlja

Rok Gajšek

(Priložil je tudi dve fotografiji, ki ju objavljamo v tej številki, op. ur.).

Janez Mlakar, Zambija:

Prav lepa hvala za redno pošiljanje revije „Duhovno življenje“, čeprav se vam jaz nič ne oglasim. Zelo rad prebiram prispevke, ki osvetljujejo polpreteklo zgodovino in sedanjo politično stvarnost Slovenije. Želim vam blagoslovljene božične praznike in novega poleta v novem letu!

Jože Cukale D.J., Indija:

Pri vas ni snega za božič, tudi pri nas v Indiji ga ni, a za duhovno življenje vreme ni pomembno... Kako čudovito so urejane naše slovenske domače in zdomske revije in ena pri vrhu je *Duhovno življenje*. Naj vas Gospod blagoslovi za prelepo in bogato ilustrirano revijo, ki prinaša bogastvo in radost v mojo sobo, pa z njo, se mi zdi, bogatim tudi druge okrog mene, posebno, odkar sem na novem mestu sredi Shanti Nira, ki nosi ime SREDIŠČE MLADINE. Prisrčen pozdrav in zahvalo za zvesto pošiljanje, katerega bogastvo zajema iz preteklosti in vodi v tretje tisočletje duhovnega življenja.

SREČNO za božič in 1998!

IZ PISEM bralcev po svetu

Milka Rezelj Pezdirc, Kanada:

Blagoslovljene božične praznike in veliko zdravja in božjega varstva za novo leto 1998! Vedno rada prebiram tisk iz Argentine in predvsem Duhovno življenje je zelo lepo urejeno... Bog daj, da bi še dolgo lahko izhajalo, ker tu na severni strani počasi vse izumira. Zelo pogrešam slovensko življenje iz Argentine, saj je ostala tam druga - mala Slovenija...

Bernarda Fink Inzko, Koroška:

...Ne morem, da bi se vam ne zahvalila za lepe trenutke, ki jih doživljam ob branju Duhovnega življenja in, z otroki, Božjih stezic. Hvala vam za ves trud, ki ga v vaše odgovornosti polno, delo vlagate... Prisrčno vas in tudi vso „družino“ Duhovnega življenja pozdravljamo.

O umorjenem župniku Viktorju Pristovu in še kaj

„Duhovno življenje“ je v septembrski številki objavilo vest o umoru tega duhovnika in barvno fotografijo, na kateri stoji v delavni obleki med dr. Borisom Štrfličkom in faranom, ki mu je mlada zakonca iz Argentine pripeljal na obisk. Fotografija je brez dvoma zadnja v življenju umorjenega župnika. Dr. Boris in njegova žena Andrejkasta bralcem DŽ takole opisala svoje prvo in zadnje srečanje z njim.

V Veliko Račno sta prišla v četrtek, 3. julija. Obiskala sta znanca Naceta Kastelica, ki je brat Toneta Kastelica iz Ramos Mejije. Popoldne pred kosilom jima je poleg Velike Račne razkazal tudi okoliške vasi, kot Predole, Mala Račna in Čušperk, kraje, od koder izhajajo nam znane družine: Godčevi, Kastelčevi, Podržajevi in pokojni Jože Žgajnar iz San Justa. Ko je že malo manjkalo do opoldne, ju je gostitelj zapeljal še na Kopanj, ki je na hriščku.

Ko so prišli gor, so najprej na pokopališču obiskali grobove sorodnikov, nato pa, ker je bila cerkev odprta, stopili v cerkev in si jo ogledali. Hoteli so pozdraviti še župnika in ga našli, ko je v delavni obleki pripravljal in skladal drva za zimo. Ko je zvedel, kdo sta in od kod prihajata, je bil zelo vesel obiska in takoj so bili v živahnem pogovoru. Župnik se je dobro spominjal Borisove stare mame Neže (Go-

dec), ki je bila tam pred leti dvakrat na obisku, prav tako tudi tete Silve (Lukančič). Dr. Boris je povedal župniku, na kaj ga je opozorila mama, predno sta odletela iz Argentine: naj poslušata, kako zvonijo po slovenskih cerkvah. Da ona ne bo nikdar pozabila zvonjenja in pritrkavanja, ki ga je slišala v mladih letih. Ker je bilo ravno opoldne, se je župnik opustil, da mora iti zvonit angelsko češčenje, da gre samo pritisnit na gumb... In je začelo zvoniti kot tam zvoni opoldne po vseh drugih cerkvah. Ko pa je to ponehalo, je v kopanjskem zvoniku začelo pritrkavati kot za veliko nedeljo - Borisovi mami na ljubo - čeprav je bil navaden četrtek! Ko se je vrnil k njim, so se fotografirali, zatem pa jih povabil v župnišče, da bi jim s čim postregel. Zahvalili so se mu, zaradi kosila, ki jih je čakalo pri Kastelčevih, povabila niso mogli sprejeti, pač pa so še malo pokramljali. Pripovedoval je, koliko let je živel v Brazilju, da je poznal nekatere naše tukajšnje duhovnike, nekatere Andrejkine sorodnike, kot pisatelja Jožeta Vombegarja, in da je bil sošolec msgr. dr. Mirka Gogala. Ob besedi o razmerah v Sloveniji je ugibal in delal račune, koliko prebivalcev bi danes štela, in si predstavljaj, kakšno podobo bi imela danes domovina, če ne bi bilo pri nas komunistične revolucije, če ne bi bilo holokavsta in če bi

+ ODŠEL JE +

Tone Puntar

Tone Puntar je bil rojen 4. maja 1923 na Rakeku. V osnovno in meščansko šolo je hodil na Rakeku. Ko je bil star komaj 8 let, je zgubil očeta. Mati, kot izredno dobra, krščanska žena, je z vso pazljivostjo in ljubeznijo skrbela za Tonetovo vzgojo. Ves ta trud ni bil zaman. Tone je bil značajan, izredno srčen človek z veselimi značajem.

Ko je bil star 16 let, sta se z mamo preselila v Stari trg pri Ložu, kjer je mama vodila gostilno Kmetijske zadruge, Tone pa se je zaposlil pri znanem lesnem podjetju Karel Kovač. V velikem razumevanju in priateljstvu jima je življenje lepo teklo naprej, kljub težki izgubi krušnega očeta.

Pa je prišlo težko leto 1941. Vojna in še pojav partizanov. Loška dolina je bila pravo partizansko gnezdo. Veliki gozdovi so k temu pripomogli. Zaradi varnosti sta se z mamo preselila nazaj na Rakek, ker je bil Rakek zaradi železniške proge dobro zavarovan pred partizani.

Prišel je čas, ko se je bilo treba odločiti: v gozd k partizanom ali k domobrancem. Tone, kot veren in vedno le za dobro navdušen, se je odločil, da poveča domobranske vrste. Dodeljen je bil v Postojno in kasneje v Trst in Ajdovščino.

Meseca aprila leta 1945 se je z drugimi soborci umaknil preko Soče v Italijo. 2. maja 1945 je prišel v Monigo, kjer so vse domobrancelje Angleži razorožili in jih poslali v vojaško taborišče v Forli. Od tam je pobegnil v civilno taborišče v Treviso in kasneje v Servigliano in Senigallio. 31. decembra 1947 se je z ladjo Santa Cruz odpeljal v Argentino in 21. januarja 1948 srečno prispel v novo domovino. Vsa leta v Argentini je bil zaposlen pri ministertvu za javna dela.

Leta 1949 se je poročil s Stanko Drenik, ki je bila tudi Notranjka iz Cerknice. V zakonu

so se jima rodili štiri otroci: dva sina in dve hčerki. Nekaj časa so živeli v Ramos Mejía, potem pa so se za stalno naselili v Ciudad Evita.

Tone je bil izredno dober pevec. Sodeloval je pri cerkvenem zboru na Rakeku, v Ramos Mejía in pri domobranskem zboru na Primorskem.

V novo domovino se ni težko vživel, vendar rojstna domovina mu je ostala pri srcu in vedno v besedi. Kako rad je obujal stare spomine! Na obisk v Slovenijo se ni podal. Želel jo je videti, vendar takšno kot jo je on poznal.

Pred osmimi leti se je upokojil. Imel je štiri vnuke, kateri so mu bili v veliko veselje. Nekaj mesecev pred smrtjo jim je napisal še svoj življenjepis, kot bi vedel, da se bo moral od njih kmalu posloviti. Ni veliko bolehal. Začutil je bolečine in moral je v bolnišnico. Domov se ni več vrnil. 20. novembra 1997 je umrl. V bolnišnici ga je obiskal njegov sofaran prelat Škerbec in ga pripravil na srečanje z Njim, kateremu je bil vedno zvest. Pogrebno mašo je opravil g. Bidovec. Udeležba pri pogrebu je dokazala, da je bil Tone res od vseh, ki so ga poznali, spoštovan in priljubljen človek. Ne samo domači, tudi mi vsi, ki smo ga poznali, ga bomo pogrešali in ohranili v najlepšem spominu. Ostal nam bo zgled zavednega Slovence in dobrega krščanskega moža.

Iz naše KRONIKE

Mendoza. 5. oktobra so imeli člani Živega rožnega venca po sveti maši letni shod v Slovenskem domu. Ob navzočnosti dušnega pastirja Jožeta Horna in lepega števila rojakov vseh starosti so imeli molitev rožnega venca s premišljanjem in petjem, nazadnje pa litanije Matere Božje. 12. oktobra pa so se zbrali Mendoščani po sveti maši v domu, da so se spomnili osebnosti svetniškega kandidata škofa Antona Martina Slomška, ki je vzor za starše, učitelje, profesorje, borec za enakopravnost slovenskega jezika ter sploh narodni buditelj. Po uvodnih besedah so gledali videokaseto „Apostol Slovenec“, ki so jo izdali slovenski salezijanci na Rakovniku. Mladostniki so imeli ta dan svoje duhovne vaje kot pripravo na prejem svete birme.

Moški oktet Ars je pod vodstvom prof. Nancy Selan imel v soboto, 20. dec., koncert v Našem domu v San Justu.

Na občnem zboru SDO in SFZ je bil v nedeljo, 21. decembra, izvoljen novi odbor mladinskih organizacij: predsednica Irena Žužek, tajnica Veronika Goddec, blagajnik Tomaž Filipič, kulturni referent Saša Jelenc in Marko Pallota ter športna referenta Veronika Tekavec in Maks Šenk.

Na adventnem koncertu v moronski stolnici so v ponedeljek

vse družine, ki so zaradi komunizma razselile po svetu, ostale doma. Končno je prišel čas, da so se poslovili od župnika Pristova. Ko so zapuščali hrib, so se pogovarjali o župniku, ki živi tam gori popolnoma sam. Če bi se mu kaj pripetilo, zlasti, ker ima že 78 let, ne bo nikogar blizu, da bi mu pomagal.

Samo pet dni potem so se zle slutnje uresničile.

V nedeljo, 6. julija, sta se naša mlada zakonca odpeljala proti Celju, da obiščeta 84-letno sestro dr. Tineta Debeljaka, Andrejkino staro teto. Hotela sta biti pri deseti maši v Celju, a sta jo zamudila, ker sta po pomoti izbrala daljšo pot. Ker je bila ura že deset in da ne bi preveč zamudila maše, skleneta, da zavijeta v prvo

cerkev, ki jo zagledata. In res sta tako storila. Ko vstopita, je mašnik že pridigal. Govoril je o slovenskih izseljencih, začel o tistih iz prejšnjega stoletja, našteval ekonomske in politične izseljence, ki so jim sledili v tem stoletju, omenjal Prekmurce, Primorce, ki so se umaknili pred fašizmom, protikomunistične begunce iz leta 1945 in tiste, ki so se izselili še kasneje iz enega ali drugega razloga, in hodijo zdaj iz novih domovin v Slovenijo samo na obisk... Ko je omenjal povojno emigracijo v Argentini, jo je tako hvalil in postavljaj drugim za zgled, da sta se mlada „Argentince“ kar spogledovala. Govoril je o našem smislu za organizirano delo, kako smo narodno zavedni, kako ohranjamo in gojimo slovenski jezik brez nepotrebnih tujk, kako učimo svoje otroke, da znajo po tolikih

desetletjih še zmeraj slovensko. Dr. Boris in žena Andrejka sta se čutila dolžna, da po koncu maše poiščeta pridigarja in se mu zahvalita za takšne besede o nas. Povedala sta mu, kdo sta in od kod ter kako sta zašla v to cerkev. Presenečen ju je gledal in se čudil naključju, saj ni pričakoval, da ga bo kdo poslušal iz Argentine. Povedal jima je, da je bila tista dan izseljenska nedelja, da je zato pridigal o izseljencih. Da se vas, kjer sta se udeležila maše, imenuje Špitalič, njegovo ime pa je Franc Hočevar. Ima sestro, ki živi v ZDA, in druge sorodnike v Avstraliji, nima pa nobenega svojca v Argentini. Marsikaj je vedel o predsedniku Peronu, o gospodu Hladniku, slišal o gospodu Škerbcu. Marsikaj je že prebral o naši skupnosti v Argentini in bi jo rad še bolj spoznal.

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Laži ni. Vse je resnica. Le bolj domiselno izrečena.
- Genialen bedak ujame idealen trenutek za svojo bedarijo.
- Za vstopnico v raj je prodal dušo hudiču.
- Čas je sodnik, ki sodi sodnikom.
- Enakopravni smo, vendar so med nami tudi bolj enakopravni.
- Preveč strahu se lahko kaže tudi kot premalo svobode.
- Vse teče, oni se ne menjajo.
- Mirno bodite neumni, nič ne boli.
- Želi mi konec, ker poznam njegov začetek.
- Lisici so najbolj všeč gluhoneme kokoši.
- Vrhovi so lahko zelo nizki.
- Vsi pisatelji sveta, o čem molčite?!
- S poti, prihodnost prihaja.
- Samo kazen brez zločina je strašnejša od zločina brez kazni.

ljek, 22. decembra, peli Cvetka Kopač, Ani Rode, Luka in Matija Debevec, Ivan Vomberger, gostje in otroci.

Slovenska polnočnica v Slovenski hiši je bila tudi letos množično versko opravilo; rojaki so pol ure pred začetkom polnočnice napolnili cerkev in velik del dvorišča, ki se z odprtimi vrati polkrožne cerkve poveže v en sam bogoslužni prostor; sveto mašo z božičnim sporočilom je daroval delegat Jože Škerbec, drugi dušni pastirji so bili na voljo za spovedovanje; ljudsko petje je vodila

mladinska skupina Slomškovega doma z organistom Ivanom Vombergerjem; rojaki so si po maši segali v roke s pozdravi in voščili in se zadržali v pogovoru še dolgo po maši; pevska skupina je pela božične pesmi že pol ure pred začetkom.

Tudi na božični dan se je slovenskih maš udeležilo več kot na običajne nedelje. Po nekaterih domovih so imeli skupni božični zajtrk, božične prizore in mladinska božična srečanja; po slovenski radijski oddaji Okence v Slovenijo je povedal božično mi-

malo za šalo...

Spominska fotografija - „Otroci, danes se bomo fotografirali,” pravi učiteljica prvošolčkom. „Ko boste veliki in boste vzeli v roke to fotografijo, boste rekli: 'Tam sem spoznal svojega prijatelja Luka, pa tudi kodrolasa Ana je bila moja sošolka...'. Tedaj se iz zadnjih klopi oglasi: „In to je bila moja učiteljica, ki je že zdavnaj umrla.”

Živalski vrt - „Kako je bilo v živalskem vrtu, Jani?” „Super. Celo pred blagajno je bila kača.”

Veteran - Prastar avtomobil priropota na bencinsko črpalko. „Deset litrov bencina,” naroči voznik.

Bencinar si ogleduje avto in pripomni: „Mislite, da ga bo

toliko še porabil?”

Potomec - Direktor velikega podjetja krega sina: „Sran te bodi, da prideš domov s tako slabim spričevalom! Vzemi si za vzor Toneta, ki ima v spričevalu same petke!”

„Dobro, da vem, očka. Ko bom prevzel za tabo podjetje, ga bom nastavil za računovodja.”

Denar - „Zaradi varnosti spravim svoj denar pod zglavnik.”

„Jaz tega, žal, ne morem narediti, ker ne smem spati tako visoko.”

Posledice - Vidmar v ponedeljek prišepa v pisarno. „No, revma z vsemi posledicami?” vpraša kolega. „Ne, nogomet z vsemi vnuki.”

sel mag. Stanislav Hočevar SDB, po oddaji Slovenija, moja ljubezen, pa delegat Jože Škerbec.

V Počitniški dom dr. Rudolfa Hanželiča v kordovskih hribih je odpotovala v soboto, 27. decembra, skupina 62 šolskih otrok na vsakoletno kolonijo pod

vodstvom in varstvom voditeljev; glavni voditelj je Marcel Brula, kot pomočniki pa so Danica Malovrh, Andrej Grilj, Nevenka Godec, Lučka Oblak, Marta Selan in Meti Slabe; kot duhovni vodja jih je spremljal prelat Jože Guštin; vrnilo se je 11. januarja.

KJE JE KAJ

Janez Pavel II. ob svetovnem dnevu miru 1. januarja 1998 33
Nekateri prazniki v februarju in marcu 35
Trije dnevi bolečin - Wilhelm Hünermann 37
Sin človekov - Alojz Rebula 39
On živi! (Vprašanja o življenju in ljubezni) - Tomaž Podobnik 40
Ljubiti, kaj to pomeni? - Tomaž Podobnik 41
„Imel sem eno samo željo” - Stanislav Hočevar-Jože Škerbec 42

Konec imperija, a ne zmote - Marko Kremžar 45
Ob 12. obletnici smrti msgr. Antona Oreharja - Stane Snoj 47
Iz Slovenije 44, 46, 49
Atlantska Slovenija - France Papež 50
Ob 3000-letnici Jeruzalema - Karolina Godina 51
Poletje gladiol - Vladimir Kos ... 52
Domobranstvo na Slovenskem - Božidar Fink 53
Spomini škofa dr. Stanislava Leniča 54
Božanske muze -

Ladislava Laharnar 55
Moji spomini (1935-1945) - Boris Koman 56
Krsti, poroke in smrti v slovenski skupnosti v letu 1997 57
Slovenske sobotne šole v Argentini v letu 1997 - France Vitrih 58
Sedanji slovenski trenutek - Janez Gril 59
Iz pisem misijonarjev 61
Iz pisem bralcev po svetu 62
O umorjenem župniku Viktorju Pristovu in še kaj 62
Odšel je 63
Iz naše kronike 55, 63, 64

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

Urednik: Jože Škerbec - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina - Tehnični urednik: Stane Snoj - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - Stavljeno, oblikovanje in tisk: Talleres Graficos VILKO S.R.L.: EE. UU. 425 - (1101) Buenos Aires, Argentina - Tel.: (54-1) 307-1044 - Fax: 307-1953 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovce.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1998: \$ 55,- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55,-. Denarna nakazila na bančni (ne osební) ček na ime: José Škerbec, Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina.

Od leve na desno in od zgoraj navzdol. Mendoza, 20. nov. 1997: Predsednik Društva Slovencev Davorin Hirschegger pozdravlja ljubljanskega nadškofa dr. Franca Rodeta. - Med slovesno nadškofovo mašo v mendoškem Slovenskem domu. - Slavnostna večerja na dvorišču mendoškega Slovenskega doma ob navzočnosti ljubljanskega nadškofa. - 22. nov. 1997: mendoški rojak Luka Grintal slavi v Slovenskem domu svojo 85-letnico v spremstvu vse mendoške skupnosti in Domžalskega komornega zbora. - Buenos Aires, 17. nov. 1997: Nadškof dr. Franc Rode je opoldne gost pri Zvezi mater in žena. **Od leve:** Pavla Škraba, Helena Gričar, Kristina Jerovšek, Mici Casullo, delegat Jože Škerbec, Pavlina Dobovšek, nadškof dr. Franc Rode, Irena Fajdiga, Marta Jeločnik, Ančka Podržaj, Mirijanka Voršič, Tončka Rožanec, Mirijam Rant, prelat Jože Guštin in dr. Janez Gril. - Bariločani sprejemajo nadškofa dr. Franca Rodeta in spremljevalca dr. Janeza Grila na letališču v Bariločah. - Nadškof Rode in dušni pastir Branko Jan z bariloškimi birmanci in botri.

Od leve na desno in od zgoraj navzdol: Nadškof dr. Alojzij Šuštar blagoslovlja v soboto, 15. nov. 1997, ljubljanske farne spominske plošče. - Mendoški abiturienti z ljubljanskim nadškofofom v Ljubljani. - Rast XXVI. pred trnovsko cerkvijo v Ljubljani s prof. Lojzetom Peterletom, prof. Matjažem Pucem ter prof. dr. Petrom Venceljem. - Mendoške abiturientke v argentinski narodni noši po enem od nastopov v Sloveniji. - Jaslice na vrtu Slovenske hiše (Božo Urbančič) za božičnico 20. decembra pod okriljem Vincencijeve konference in Zveze slovenskih mater in žena. - Misijon Pedra Opeka je obiskal princ Albert iz državice Monaco.

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana. Director: José Skerbec

Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877

Composición, Armado e impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires - Argentina

Correo Argentino
Suc. 7 Bs. As.
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 6395
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 2560